

Den offentliga marknaden i Sverige

En empirisk analys av den offentliga sektorns samlade inköp

Av Magnus Arnek, Karl-Markus Modén, Stefan Sidholm, Fredrik Tamm och Björn Wahlman på uppdrag av Konkurrensverket

UPPDRAGSFORSKNINGSRAPPORT 2015:4

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Konkurrensverket uppdragsforskningsrapport 2015:4

Karl-Markus Modén (projektledare), Magnus Arnek, Fredrik Tamm, Stefan Sidholm, och Björn Wahlman.

ISSN-nr 1652-8069

Foto: Matton Images

Förord

I Konkurrensverkets uppdrag ingår att främja forskning på konkurrens- och upphandlingsområdet.

Konkurrensverket har gett dr Karl-Markus Modén vid Karlstads universitet i uppdrag att, inom ramen för Konkurrensverkets uppdragsforskning, med hjälp av ny data göra en uppskattning av den offentliga sektorns samlade inköp samt att undersöka om och vilket sätt dessa data kan komplettera den statistik om offentliga upphandlingar som Konkurrensverket redovisar varje år. Medförfattare är Magnus Arnek, Stefan Sidholm, Fredrik Tamm samt Björn Wahlman.

Den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster uppgår till stora belopp varje år. Det har dock förekommit olika uppgifter hur stora summor det egentligen handlar om. En starkt bidragande orsak till det skrala kunskapsläget är att det idag saknas ett tydligt regelverk om vilka uppgifter som ska dokumenteras i samband med upphandlingar och inköp och om vilka uppgifter som ska samlas in för att ligga till underlag för forskning, analyser och statistik. Den här rapporten, som bygger på detaljerade uppgifter om myndigheters utbetalningar till företag, ger en ny bild av statens, kommunernas och landstingens samlade inköp, bland annat hur stora belopp det sammantaget handlar om, hur de fördelar sig mellan olika typer av varor och tjänster och mellan olika typer av leverantörer m.m.

Till projektet har knutits en referensgrupp bestående av Mats Bergman (Södertörns högskola) och Sofia Lundberg (Umeå universitet). Från Konkurrensverket har Arvid Fredenberg, Sven-Olof Fridolfsson, Stefan Jönsson, Jonathan Lukkarinen, Joakim Wallenklint samt Josef Ålander deltagit.

Författarna ansvarar själva för alla slutsatser och bedömningar i rapporten.

Stockholm, maj 2015

Dan Sjöblom
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	6
Summary	10
1 Inledning	14
2 Kort om den offentliga sektorns utgifter enligt nationalräkenskapsrapporterna 18	
2.1 Den offentliga sektorns utgifter fördelat på ändamål respektive utgiftsområden.....	18
2.2 Staten och dess utgifter	21
2.3 Den kommunala sektorn och dess utgifter	23
2.4 Sammanfattande kommentarer	25
3 Kort om de regelverk som styr den offentliga sektorns inköp	26
3.1 Lagen om offentlig upphandling	26
3.2 Lagen om valfrihetssystem	29
3.3 Undantag från upphandlingslagstiftningen.....	29
3.4 Sammanfattande kommentarer	30
4 Vad kan vi egentligen säga om offentlig upphandling och offentliga inköp på basis av befintlig statistik?	31
4.1 Den nationella upphandlingsstatistiken	31
4.2 Några centrala siffror rörande den offentliga upphandling som bedrivs.....	33
4.3 Hur stora värden uppgår egentligen den offentliga upphandlingen respektive de offentliga inköpen till?	37
4.4 Sammanfattande kommentarer	40
5 En detaljerad bild av den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster utifrån faktiska utbetalningar	41
5.1 Data.....	42
5.2 Den offentliga marknaden – en första övergripande bild	45
5.3 De statliga myndigheternas inköp	47
5.4 Kommunernas inköp	52
5.5 Landstingens inköp	56
5.6 Vad kan vi säga om de företag och andra organisationer som levererar varor och tjänster till offentlig sektor?	60
5.6.1 Ett relativt litet antal leverantörer står för en stor del av all försäljningen	60
5.7 Sammanfattande kommentarer	67
6 Diskussion	68
6.1 Upphandlingspliktiga respektive icke upphandlingspliktiga inköp – en jämförelse med tidigare uppskattningar.....	68
6.2 Hur stor andel av de offentliga inköpen är direktupphandlingar? ..	73
6.3 Några reflektioner kring insamlingen av data	80
6.4 I vilken utsträckning är de företag och andra organisationer som levererar till offentlig sektor kreditvärda m.m.?.....	81

6.5	Hur kan dessa data användas för att bättre förstå och kunna följa upp offentliga inköp och offentlig upphandling?.....	83
6.6	Sammanfattande kommentarer	86
7	Övergripande slutsatser och förslag till fortsatt arbete	88
7.1	Övergripande slutsatser	88
7.2	Förslag till fortsatt arbete.....	89
	Referenser.....	90
	Bilaga 1	91
	Bilaga 2	93
	Bilaga 3	103
	Bilaga 4	113
	Bilaga 5	123

Sammanfattning

Det finns förmodligen få andra utvecklade och rika länder i världen vars offentliga sektor genomgått så stora förändringar de senaste decennierna som den svenska. Ett utmärkande drag för denna förändringsprocess är att den offentliga sektorn i en ständigt ökande omfattning anlitar externa och privata utförare, för att producera de tjänster som sektorn själv tidigare producerade i egen regi. Till följd av denna utveckling uppgår den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster numera till mycket stora belopp varje år. En hel del av dessa inköp är upphandlingspliktiga, dvs. de faller under upphandlingslagstiftningen, medan andra inte är det, till exempel ersättningar till friskolor. Kunskaperna om hur stora belopp det sammantaget handlar om och hur de fördelar sig på upphandlingspliktiga respektive inte upphandlingspliktiga inköp, inköpens fördelning på olika typer av varor och tjänster, vilka leverantörerna är och hur mycket de säljer etcetera är bristfälliga, vilket bland annat framhålls i Upphandlingsutredningens slutbetänkande.¹

Det är av flera skäl problematiskt att kunskaperna om de inköp som görs ute i kommuner, landsting och i de statliga myndigheterna, är bristfälliga. För det första kan man argumentera för att okunskap om vad man egentligen lägger pengar på, hur stora summor det handlar om etcetera inte underlättar god ekonomisk hushållning med allmänna medel, snarare tvärtom. För det andra innebär okunskapen att det är omöjligt att göra korrekta eller mer långtgående analyser kring centrala aspekter rörande de offentliga inköpen såsom: hur stora inköp olika myndigheter egentligen gör, vilka varor och tjänster det handlar om, hur köpen fördelar sig mellan olika typer av leverantörer, till exempel små- och medelstora företag, privata/offentliga leverantörer etcetera. För det tredje innebär okunskapen en grogrund för mytbildning kring offentlig upphandling och offentliga inköp.

I Upphandlingsutredningens slutbetänkande framhålls att i takt med att upphandlande myndigheter och enheter inför elektroniska affärsstödsystem kommer avsevärt möjligheterna att få tillförlitlig information kring de faktiska inköpen att förbättras. Det återstår emellertid att se hur lång tid det kommer att ta innan dylika stödsystem är på plats i tillräcklig omfattning för att i praktiken möjliggöra en sådan informationsinsamling. Faktum är dock att det redan i dag finns möjlighet att ta fram offentlig inköpsstatistik som kan komplettera den upphandlingsstatistik som Konkurrensverket årligen redovisar. Företaget DoubleCheck AB samlar nämligen sedan ett par år tillbaka in detaljerade uppgifter rörande de faktiska inköp av varor och tjänster som görs av Sveriges alla kommuner, landsting samt statliga myndigheter. Data består av samtliga utbetalningar som enskilda kommuner, landsting och statliga myndigheter gjorde under år 2013 till privata näringsidkare och olika offentliga organisationer, myndigheter och bolag. Genom att komplettera dessa data med uppgifter rörande leverantörernas huvudsakliga

---

¹ SOU 2013:12, Goda affärer för hållbar offentlig upphandling.

branschtillhörighet, antal anställda med mera har Doublecheck kunnat skapa en unikt detaljerad databas över den offentliga sektorns samlade inköp.

I den här rapporten redovisas en empirisk analys, baserad på denna databas, av den offentliga sektorns inköp. Syftet med studien kan sägas vara tvåfaldigt. Dels att undersöka i vad mån dessa unika utbetalningsdata kan användas för att kasta nytt ljus över centrala frågeställningar rörande den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster, till exempel värdet av de totala inköpen, värdet av de upphandlingspliktiga inköpen och andelen av dessa som är direktupphandlingar, andelen små- och medelstora leverantörer etcetera. Dels att undersöka om och vilket sätt dessa data kan komplettera den befintliga upphandlingsstatistiken som Konkurrensverket redovisar varje år. I följande redovisas i form av ett antal punkter studiens övergripande observationer, slutsatser samt några förslag till fortsatt arbete.

Centrala resultat

Analysen visar att år 2013 uppgick den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster till knappt 741 miljarder kronor. Av dessa 741 miljarder kronor svarade kommunerna för knappt 289 miljarder kronor, de statliga myndigheterna för 241 miljarder kronor samt landstingen för 211 miljarder kronor. Detta resultat bekräftar bilden av att de offentliga inköpen av varor och tjänster uppgår till en betydande andel av Bruttonationalprodukten (BNP), cirka 20 procent. Denna uppskattning - med vissa smärre justeringar för utbetalningar som uppenbarligen inte är att betrakta som inköp, främst inbetalningar av pensionsavgifter - baserad på faktiska utbetalningar överensstämmer ganska väl med den uppskattning som erhålls om istället Konkurrensverkets beräkningsmetod med Nationalräkenskaperna som grund används.

En andra övergripande observation är att antalet leverantörer av varor och tjänster till den offentliga sektorn är stort, drygt 212 000 företag och andra organisationer. Det absoluta flertalet av dessa, drygt 209 000, är privata företag av olika storlekar. En fråga av intresse är hur de totala inköpen om 741 miljarder kronor från kommuner, landsting och statliga myndigheter fördelar sig på dessa drygt 212 000 leverantörer. Det visar sig att drygt 5 000 leverantörer, offentliga och privata, står för en betydande andel av den totala försäljningen: knappt 553 miljarder kronor. Vidare var det 77 leverantörer som fakturerade offentlig sektor för mer än en miljard kronor under 2013. Antalet leverantörer som fakturerade för mer än 500 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor var samma år 159 respektive 760. Drygt 5 300 företag och andra organisationer fakturerade var och en för mer än 10 miljoner kronor år 2013.

Ett tredje övergripande observation är hur omfattande de inköp som görs mellan olika delar av den offentliga sektorn är: cirka 43 procent av den samlade inköpsvolymen för staten respektive landstingen, men endast 28 procent för

kommunerna. Trots utvecklingen mot en allt större användning av privata leverantörer sker med andra ord närmare 50 procent av alla inköp som görs av statliga myndigheter och landsting från andra offentliga myndigheter eller bolag.

En fjärde observation är att en relativt stor andel av försäljningen står små eller medelstora privata företag för. Bland de statliga myndigheterna är denna andel 46 procent. Motsvarande andelar för kommunerna respektive landstingen är 41 respektive 27 procent. Andelen små och medelstora privata företag är således lägre för landstingen än för kommunerna. Denna skillnad kan sannolikt förklaras med landstingens mer koncentrerade åtagande: kollektivtrafik och sjukvård. Det är båda verksamheter som karaktäriseras av betydande skalfördelar rent produktionsmässigt, vilket i sin tur tenderar att gynna större företag.

En femte observation är att en stor majoritet av utbetalningar som gjordes av staten, kommunerna eller landstingen rörde relativt små belopp, även på årsbasis. Drygt 116 000 av de över 212 000 leverantörerna erhöll betalningar som totalt för år 2013 understeg 40 000 kronor. Det ligger med andra ord nära till hands att dra slutsatsen att en majoritet av de inköp som görs av offentlig sektor involverar en direktupphandling. Beloppsmässigt är dock direktupphandlingarna i en klar minoritet.

Övergripande slutsatser

När det gäller det första syftet är den övergripande slutsatsen att dessa data har möjliggjort en väsentligt rikare och mer intressant bild av den offentliga sektors samlade inköp av varor och tjänster. Beträffande värdet av de samlade inköp som varje år görs av kommuner, landsting och statliga myndigheter har dessa nya data kunnat lägga en mikrobaserad grund för statistiken som tidigare inte har funnits. Genom att summera de utbetalningar som görs av dessa myndigheter erhålls en summa som ganska väl överensstämmer med den uppskattning som kan göras utifrån övergripande utgiftsposter i Nationalräkenskaperna. Med andra ord så vet vi nu hur denna summa kommer till, det vill säga vilka kommuner, landsting och statliga myndigheter som står för vilka inköp. Beträffande kunskapen om vilka leverantörerna är och hur mycket de säljer till olika delar av offentlig sektor har stora framsteg kunnat göras. Till exempel står det klart att en betydande andel av de offentliga inköpen görs från andra myndigheter. Det står till exempel också klart att andelen privata företag som är att betrakta som små eller medelstora är ganska hög. Sammanfattningsvis har kunskaperna om de affärer som görs inom offentlig sektorn och mellan offentlig sektor och privat sektor ökat markant.

När det gäller det andra syftet är vår övergripande slutsats att den befintliga upphandlingsstatistiken med fördel kan kompletteras med denna typ av förädlade utbetalningsdata. Genom att koppla ihop uppgifter om vilka företag som tilldelas kontrakt i de cirka 20 000 offentliga upphandlingar som varje år annonseras med uppgifter om de utbetalningar som upphandlande myndigheter och enheter faktiskt gör närmar sig statistiken i väsentlig grad det ideala tillstånd då vi kan följa

hela upphandlingsprocessen från ax till limpa. Därtill innebär dessa data väsentliga fördelar i ett tillsynsperspektiv. Sammanfattningsvis har enligt vår uppfattning kunskaperna om de affärer som görs såväl inom offentlig sektor – mellan olika offentliga organ – och mellan offentlig sektor och privat sektor ökat markant i en rad olika avseenden.

Förslag på vidare studier

Det arbete som har kunnat göras inom ramen för denna studie är trots allt begränsat, dels resursmässigt men också datamässigt. Det finns mer att göra. Här presenteras några förslag till fortsatt arbete inom området.

1. En fördjupning av föreliggande studie kan vara att ta reda på vilka belopp som betalats ut under åren 2012, 2013 samt 2014 till leverantörer som tilldelats kontrakt i annonserade upphandlingar.
2. Initiera en insamling av utbetalningar som görs av de offentliga bolagen. De offentliga bolagen för en betydande andel av de annonserade upphandlingarna. För närvarande saknas data rörande de offentliga bolagens inköp av varor och tjänster. För att göra den offentliga inköpsstatistiken komplett bör även dessa utbetalningar samlas in.

Summary

The Swedish public sector has, during the last couple of decades, undergone a major reformation, unmatched by few other countries in the rich, developed, world. A significant part of this reformation process is the increasing use of external and private service providers, of services that the public sector used to perform itself. Because of this process the public sector's purchases of goods and services amount to large numbers each year. Some of these purchases fall under the rules for public procurement, while others do not, e.g. payments to independent (non-government) schools. There is a lack of knowledge about the magnitudes of how the total procurement by the Swedish public sector break down into purchases that fall under the public procurement rules and those that do not, who the suppliers are and how much they sell for etc.

There are several reasons why this lack of knowledge is problematic. Firstly, it can be argued that lack of knowledge leads to inefficient allocation of public funds in general. Secondly, it implies that it makes it impossible to make correct and far-reaching analyses about central aspects of public procurement: What are the total sums that public authorities spend on purchasing goods and services? Which goods and services are bought? How much is bought from small and medium size companies, or from private and public providers? Etc. Thirdly, the lack of knowledge is a breeding ground for myths about public procurement which could lead to mistakes in decision making.

In the final report by the parliamentary Procurement Committee (Upphandlingsutredningen, SOU 2013:12), it is noted that, as the public authorities gradually introduce electronic business support systems, the possibilities to gain accurate and reliable information of actual purchases will improve. It remains to be seen how fast such support systems can be introduced to realize, in practice, such an information capture. However, the fact is that already today it is possible to assemble public procurement statistics that complements the procurement statistics that the Swedish Competition Authority publishes every year. The company DoubleCheck AB collects, since a couple of years back, detailed data about actual purchases done by all Swedish local community administrations, the county councils and government authorities. This data consist of all payments done by these organizations during 2013, to private firms and to public organizations, authorities and firms. By complementing this data with other information about the suppliers, such as major industry classification, the number of employees etc., DoubleCheck has created a unique database of the public sector's total purchases of goods and services.

This report provides a detailed analysis, based on the mentioned database, of the public sector's purchases of goods and services. The purpose of the report is twofold. One purpose is to investigate whether the unique data of purchases can be used to enlighten central issues of concern about public procurement; e.g. the value

of total purchases, the value of purchases that are required to be publicly announced, the value of (non-public) procurements, the share of small- and medium size companies etc. Another purpose is to complement the existing procurement statistics that the Swedish Competition Authority publishes every year.

Main Results

The analysis shows that in 2013 the public sector's purchases of goods and services were almost 741 billion SEK. Of these, the local communities were responsible for almost 289 billion, government authorities 241 billion and the county councils 211 billion kronor. This result verifies the picture that public procurement is a significant part of GDP, about 20 percent. This assessment, which with minor adjustment for payments that could not be considered as purchases for service, mainly payment of pension premiums, is based on actual payment, does agree reasonably well with the assessment done by the Swedish Competition Authority, with a method based on the national accounts.

Another general observation is that the number of suppliers of goods and services to the public sector is very large, approximately 212 000 firms and other organizations. The absolute majority of these, about 209 000, are private firms in various sizes. An interesting question is how the 741 billion SEK in total purchases is divided among the 212 000 suppliers? The answer is that about 5 000 suppliers, private and public, provide the majority of the sales; about 553 billion. Also, 77 suppliers invoiced the public sector with more than one billion in 2013. The number of suppliers that sold for more than 500 million, or more than 100 million the same year, was 159 and 760, respectively. About 5 300 suppliers sold goods and service with a value that exceeded ten million kronor in 2013.

A third general observation is the extent of purchases and sale between public organizations: About 43 percent is done between such organization in the central government and city council sectors, but only about 28 percent in the local communities.

Despite the development towards a greater reliance on private suppliers, almost 50 percent of purchases done by public authorities and the county councils are from public authorities and companies.

A fourth observation is that a relatively large fraction of total sales to the public sector come from small- or medium sized private firms. Among the government authorities their share is 46 percent; among the county councils and local communities, it is 41 and 27 percent, respectively. The smaller shares for the latter can probably be explained by the nature of the city councils' activities: Public transport and health care. Both these activities are characterized by significant economies of scale in production, which tend to favor larger producers.

A fifth observation is that a large majority of the transactions done by all three categories are quite small in numbers, even if aggregated to a yearly basis for each supplier. About 116 000 of the over 212 000 suppliers received total payments in 2013 below 40 000kr. It seems likely therefore that a majority of the purchases done by the public sector involved non-publicly announced procurements.

General Conclusions

The first general conclusion from this study is that the collected data has made it possible to produce a much richer and interesting picture of the public sector's total purchases of goods and services. With respect to the total amount bought each year, it has laid a microbased foundation for the statistics that wasn't available before. By summing all payments done by all individual actors that constitute the public sector, the grand sum agrees quite well with other estimates arrived via aggregated numbers from the National Accounts. I.e., we now know more about where this aggregate sum comes from; which local communities, city councils and public authorities, that buys which goods and services. On the suppliers side, we know quite a bit more as well. For example, a significant share of public procurements come from other public authorities and organizations. The share of private firms that are small- or medium sized is relatively high – it is in a majority numberwise. In conclusion, the knowledge about transactions within and between the public sector, and between the public and private sectors, have increased significantly.

With respect to the second purpose of this study, our general conclusion is that the existing procurement statistics can be fruitfully complemented with the kind of microbased payment data that was described above. By connecting data about which firms are awarded contract in the approximately 20 000 public procurements that are announced each year, with data about which payments that the procuring public authorities and other organizations actually do, it is possible to approach the ideal situation where one can trace the entire procurement process from start to finish. In addition, these data provide significant advantages from a regulatory perspective. In sum, this study has advanced the understanding of the transactions that are performed within the public sector and between the public and private sector.

Suggestions for further studies

The analysis that has been performed within the confines of this study is nevertheless limited in various ways, both with respect to the amount of resources used and the data analyzed. More can be done. Here are some suggestions for further work within this area:

1. An extension of the present study to include transactions done in 2012, 2013 and 2014 to all suppliers that have been awarded contracts in announced procurements.
2. Initiation of a collection of all payments done by government owned companies. These, public, companies stand behind a large part of the announced procurement. At the present time, data about these companies purchases of goods and services are lacking. To make the public procurement statistics complete, these payments need to be collected.

1 Inledning

Det finns förmodligen få andra utvecklade och rika länder i världen vars offentliga sektor genomgått så stora förändringar de senaste decennierna som den svenska. Ett utmärkande drag för denna förändringsprocess är att den offentliga sektorn i en ständigt ökande omfattning anlitar externa och privata utförare, för att producera de tjänster som sektorn själv tidigare producerade i egen regi. Denna utveckling är inte isolerad till enstaka delar eller sektorer utan har slagit igenom på bred front. Drift- och underhåll av vägar och järnvägar bedrivs till exempel sedan länge på entreprenad. Försvarsmateriel tenderar att i större utsträckning än tidigare köpas från "hyllan" från utländska vapen- och krigsmaterieltillverkare. Omsorg av barn och äldre utförs i ökad utsträckning av privata företag. Detsamma gäller också utförandet av personlig assistans till personer med omfattande funktionsnedsättningar. Grund- och gymnasieskolan bedrivs i ökad omfattning av så kallade fristående skolor. Listan kan göras lång.

Till följd av denna utveckling uppgår den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster numera till mycket stora belopp varje år. En hel del av dessa inköp är upphandlingspliktiga, det vill säga de faller under upphandlingslagstiftningen, medan andra inte är det, till exempel ersättningar till friskolor. Kunskaperna om hur stora belopp det sammantaget handlar om och hur de fördelar sig på upphandlingspliktiga respektive inte upphandlingspliktiga inköp, inköpens fördelning på olika typer av varor och tjänster, vilka leverantörerna är och hur mycket de säljer etcetera är bristfälliga, vilket bland annat framhålls i Upphandlingsutredningens slutbetänkande.² De för närvarande största kunskapsbristerna rör kunskap om värdet av den offentliga upphandlingen och kunskap om leverantörerna av de varor och tjänster som anskaffas. När det gäller den förstnämnda frågan, värdet av den offentliga upphandlingen, brukar regelmässigt en siffra om cirka 550-600 miljarder kronor per år nämnas. När det gäller den andra frågan, kunskaperna om den offentliga sektorns leverantörer, kan vi konstatera att kunskapsbristen på en aggregerad nivå är omfattande. Vi vet i stor utsträckning inte vilka leverantörerna är, hur många de är, hur många som är små- eller medelstora företag med mera. Vi vet inte heller hur stor del av den offentliga sektorns inköp som görs från sektorn själv, det vill säga transaktioner inom den offentliga sektorn, till exempel köp mellan statliga myndigheter, från statliga bolag etcetera.

Det är av flera skäl problematiskt att kunskaperna om de inköp som görs ute i kommuner, landsting och i de statliga myndigheterna, är bristfälliga. För det första kan man argumentera för att okunskap om vad man egentligen lägger pengar på, hur stora summor det handlar om etcetera inte underlättar god ekonomiskushållning med allmänna medel, snarare tvärtom. Att hög kostnadsmedvetenhet är en av nycklarna till en god ekonomi – både för enskilda individer, företag och myndigheter – torde det stora flertalet bedömare hålla med om. Det är först när

---

² SOU 2013:12 Goda affärer - en strategi för hållbar offentlig upphandling.

man vet vilka utgifter som man egentligen har som man kan börja ifrågasätta om de tillgängliga resurserna används på bästa sätt, om det finns några utgiftsposter som ser ut att kunna minskas med mera.

För det andra innebär okunskapen att det är omöjligt att göra korrekta eller mer långtgående analyser kring centrala aspekter rörande de offentliga inköpen såsom: hur stora inköp olika myndigheter egentligen gör, vilka varor och tjänster det handlar om, hur köpen fördelar sig mellan olika typer av leverantörer, till exempel små- och medelstora företag, privata/offentliga leverantörer etcetera.

För det tredje innebär okunskapen en grogrund för mytbildning kring offentlig upphandling och offentliga inköp. Ett belysande exempel på detta, som framhålls i Upphandlingsutredningens slutbetänkande, är den debatt som fördes kring den statliga inköpssamordningens vara eller inte vara i mitten 2000-talets första decennium.³ Kritiker av samordnade upphandlingar av ramavtal inom staten argumenterade för att inköpssamordningen försvagade konkurrensen på upphandlingsmarknaderna och gjorde det svårt för små- och medelstora företag att framgångsrikt delta i offentliga upphandlingar. Dessa argument var i regel baserade på teoretiska resonemang och evidens av anekdotisk karaktär. Förespråkare för samordnade upphandlingar inom staten, å andra sidan, framför allt personer som arbetade praktiskt med att genomföra dessa upphandlingar, menade att kritiken var felaktig – den stämde helt enkelt inte överens med deras bild av hur verkligheten såg ut. I frånvaro av information om antalet anbudsgivare och av hur deltagandet av mindre företag faktiskt såg ut i dessa stora ramavtalsupphandlingar, böljade debatten vidare utan att någon egentligen blev så mycket klokare. Framförallt inte de politiska beslutsfattare, regering och riksdag, som mer eller mindre var tvungna att famla i mörkret gällande hur denna potentiella problematik skulle hanteras. Det var först när Ekonomistyrningsverket lät ta fram detaljerad statistik per ramavtalsområde som ljus kunde kastas över frågan och debatten kunde ta ett steg framåt.⁴ Bland annat stod det klart att andelen små- och medelstora företag var oväntat hög – närmare 80 procent. Vidare visade analysen att det fanns ramavtalsområden som var utformade på ett sådant sätt att mindre företag kunde förväntas missgynnas. Den sistnämnda observationen illustrerar en generell effekt av att beskriva eller observera vad som sker inom ett område, nämligen att det observerade skeendet ofta väcker nya frågor som kanske ingen tänkt på att ställa förut. Det kan inte uteslutas att detta också gäller den offentliga sektorns faktiska inköp av varor och tjänster mer generellt. Tvärtom är det ett sannolikt scenario att nya frågor, kanske av policykaraktär, kommer att väckas när kunskapen om den offentliga sektorns inköp ökar.

En starkt bidragande orsak till det skrala kunskapsläget är den bristfälliga upphandlingsstatistiken, vilken länge varit ett eftersatt område. Situationen har dock i flera centrala avseenden markant förbättrats de senaste åren genom framför allt

³ SOU 2013:12, Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling, kap 4.

⁴ Statskontoret 2009. En effektivare statlig inköpssamordning – analys och förslag.

Konkurrensverkets försorg, som med hjälp av upphandlingsdata från Visma, en stor leverantör av inköps-, upphandlings- och anbudstjänster, kunnat beskriva de offentliga upphandlingar som annonserats i olika annonsdatabaser. Detta har inneburit väsentligt ökad kunskap rörande bland annat områden som antalet upphandlingar som upphandlande myndigheter och enheter årligen genomför, vilken typ av upphandlingar det handlar om, hur många företag som lämnar anbud etcetera. Två centrala uppgifter saknas dock i dag i dessa data, nämligen värdet av de faktiska inköp som de olika upphandlande myndigheterna och enheterna genomför och vilka det är som lämnar anbud, erhåller kontrakt och som faktiskt säljer varor och tjänster till det offentliga.⁵ Detta innebär att möjligheterna till analyser som kopplar till de faktiska inköpen – de affärer som görs mellan myndigheter och leverantörer – är mycket begränsade.

I Upphandlingsutredningens slutbetänkande framhålls att i takt med att upphandlande myndigheter och enheter inför elektroniska affärsstödsystem kommer avsevärt möjligheterna att få tillförlitlig information kring de faktiska inköpen att förbättras. Det återstår emellertid att se hur lång tid det kommer att ta innan dylika stödsystem är på plats i tillräcklig omfattning för att i praktiken möjliggöra en sådan informationsinsamling. Faktum är dock att det redan i dag finns möjlighet att ta fram offentlig inköpsstatistik som kan komplettera den upphandlingsstatistik som Konkurrensverket i dag tar fram via Vismas databas. Företaget DoubleCheck AB samlar nämligen sedan ett par år tillbaka in detaljerade uppgifter rörande de faktiska inköp av varor och tjänster som görs av Sveriges alla kommuner, landsting samt statliga myndigheter.⁶ Insamlingen går till så att DoubleCheck med stöd av offentlighetsprincipen begär ut respektive myndighets leverantörsreskontra, som består av samtliga utbetalningar som myndigheterna gjort till externa parter, såväl privata som offentliga. Data innehåller således information om alla former av inköp, såväl annonserade kontrakt och direktupphandlingar, avrop från ramavtal, tjänstekoncessioner, ersättningar till fristående skolor, köp mellan offentliga organisationer, med mera. Genom att komplettera dessa data med uppgifter rörande leverantörernas huvudsakliga branschtillhörighet, antal anställda med mera har DoubleCheck kunnat skapa en unikt detaljerad databas över den offentliga sektorns samlade inköp.

I den här rapporten redovisas en empirisk analys av den offentliga sektorns inköp som baseras på dessa data. Syftet med rapporten är tvåfaldigt. Det första syftet är att öka kunskaperna om de inköp som den offentliga sektorn gör. Exempel på frågor som ska försöka besvaras är: Hur stora inköp gör sektorn i sin helhet? Hur fördelar sig inköpen på stat, kommun och landsting? Vilka är leverantörerna? Hur många är små- och medelstora företag? Hur stor del av försäljningen går till denna typ av företag med mera? Hur stor andel av inköpen går till offentliga leverantörer? Hur fördelar sig inköpen på upphandlingspliktiga respektive icke

⁵ Enligt uppgift har Konkurrensverket nyligen skaffat sig möjligheterna att identifiera anbudsgivare m.m.

⁶ Mer precist finns inköpsdata för mellan 275 och 285 kommuner beroende på vilket år som avses, samtliga 20 landsting samt drygt 230 statliga myndigheter. Insamlingen avseende inköpsvärden för bolag ägda av de ovan nämnda organisationerna ingår ännu inte i underlaget.

upphandlingspliktiga inköp? Hur stor andel av inköpen utgörs av direktupphandlingar? Det andra syftet är att diskutera hur och i vilken utsträckning denna typ av inköpsstatistik kan användas för att komplettera och förbättra den befintliga upphandlingsstatistiken, det vill säga ett syfte av mer metodologisk karaktär. Till exempel vilka möjligheter finns det att koppla ihop de data som återfinns i annonsdatabaserna, om enskilda upphandlingar med mera, med de utbetalningar som görs till enskilda leverantörer.

Resten av rapporten är disponerad enligt följande. I kapitel 2 beskrivs översiktligt hur den offentliga sektorn i Sverige ser ut och vilka resurser den drar. Beträffande de ekonomiska förhållandena eller mer specifikt sektorns utgifter baseras denna beskrivning på uppgifter ur Nationalräkenskaperna. Kapitel 3 beskriver översiktligt det regelverk som gäller för den offentliga sektorns anskaffning av varor och tjänster med fokus på vilka inköp som är upphandlingspliktiga respektive inte upphandlingspliktiga. Kapitel 4 sammanfattar med utgångspunkt från framför allt den upphandlingsstatistik som Konkurrensverket redovisar det befintliga statistiska kunskapsläget gällande offentlig upphandling och offentliga inköp. Kapitel 2-4, har karaktär av bakgrundskapitel, baserade på sedan tidigare existerande data och information. Det är med andra ord inga nya uppgifter som redovisas. Det är först i det nästkommande, femte kapitlet, som DoubleChecks unika data ligger till grund för beskrivning och analys. I kapitel 5 som är rapportens kärna ges en detaljerad bild av de statliga myndigheternas, landstingens och kommunernas samlade inköp: utbetalda belopp, produktkategorier/branscher, leverantörer med mera. Vi har valt att ge detta kapitel formen av en beskrivning av den "offentliga marknaden". Det betyder mer precist att vi beskriver de offentliga inköpen dels från efterfrågesidan, det vill säga med utgångspunkt från de offentliga myndigheternas köp av olika slags varor och tjänster, dels från utbudssidan, det vill säga med utgångspunkt från de säljande företagen och de olika offentliga organisationernas försäljning av varor och tjänster. I det därpå följande kapitlet, kapitel 6, diskuteras ett antal för rapporten och området centrala frågor, bland annat hur stor andel av de offentliga inköpen som är upphandlingspliktiga respektive utgörs av direktupphandlingar. Här diskuteras också DoubleChecks erfarenheter rörande själva datainsamlingen, till exempel vilken ordning olika myndigheter egentligen har på sina inköp och de företag som man gör inköp ifrån avseende skattebetalningar, kreditvärdighet med mera. Slutligen diskuterar vi hur dessa data kan användas för att komplettera den befintliga upphandlings- och inköpsstatistiken. Rapporten avslutas i kapitel 7 med ett antal sammanfattande slutsatser och förslag till vidare arbete.

2 Kort om den offentliga sektorns utgifter enligt Nationalräkensskaperna

Den här rapporten fokuserar på den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster. Det är inköp som vi vet uppgår till stora belopp, dock råder det viss osäkerhet hur stora summor det handlar om. För att sätta den kommande redovisningen och analysen av de offentliga inköpen i en relevant kontext görs i det här kapitlet en kort beskrivning av den offentliga sektorn och dess utgifter totalt sett. Kapitlet inleds med en redovisning av de offentliga utgifterna med utgångspunkt från det så kallade Cofog-systemet, som är ett vedertaget sätt att beskriva den offentliga sektorn och vad den gör. I anslutning till detta redovisas även de offentliga utgifterna efter indelningen i de grundläggande utgiftsområdena konsumtion, transfereringar, investeringar samt räntor. Därefter redovisas i detalj hur statens, landstingens respektive kommunernas utgifter ser ut och vad de uppgår till.

2.1 Den offentliga sektorns utgifter fördelat på ändamål respektive utgiftsområden

Den offentliga sektorn kan beskrivas på flera olika sätt. Ett sätt är att utgå ifrån vad den offentliga sektorns olika verksamheter syftar till, det vill säga utifrån ändamål, vilket är precis vad det så kallade Cofog-systemet gör. Enligt detta system kan den offentliga sektorn beskrivas utifrån följande tio områden:⁷

1. *Allmän offentlig förvaltning*: verkställande och lagstiftande organ, ekonomi och skatteförvaltning, utrikesförvaltning, bistånd m.m.
2. *Försvar*: militärt och civilt försvar m.m.
3. *Samhällsskydd och rättsskipning*: polis, brand- och räddningsverksamhet, rättsväsende m.m.
4. *Näringslivsfrågor*: handels- och näringslivspolitik, jordbruk, arbetsmarknadsfrågor, bränsle och energi, tillverkning och byggverksamhet m.m.
5. *Miljöskydd*: avfallshantering, bekämpning av föroreningar, skydd av biologisk mångfald m.m.
6. *Bostadsförsörjning och samhällsutveckling*: bostäder, vattenförsörjning m.m.
7. *Hälso- och sjukvård*: öppen sjukvård, tandvård, folkhälsovård, läkemedel m.m.

---

⁷ Cofog är en förkortning för Classifications of the Functions of Government.

8. *Fritidsverksamhet, kultur och religion*: stöd till idrotts- och fritidsverksamhet, kulturell verksamhet, radio och tv m.m.
9. *Utbildning*: förskola, grund- och gymnasieskola, eftergymnasial utbildning m.m.
10. *Socialt skydd*: socialt skydd inkluderar främst transfereringar, ekonomiskt stöd, vid sjukdom och funktionshinder, ålderdom, efterlevande, familj och barn, arbetslöshet och boende.

Som framgår av uppräkningsen av dessa tio övergripande verksamhetsområden är det offentliga åtagandet mycket omfattande. Uppräkningsen är också intressant ur ett annat, för den här rapporten centralt perspektiv, nämligen för det att den visar på bredden av varor och tjänster som den offentliga sektorn måste anskaffa för att kunna utföra de olika verksamheterna. Vissa av dessa är unika för en specifik verksamhet, som till exempel stridsflygplan, brandbilar, specialiserad sjukvårdsutrustning, med mera medan andra varor och tjänster är sådana som i stort sett varje offentlig verksamhet är i behov av, såsom ITK-produkter (datorer, skrivare, telefoner m.m.), fastighetsförvaltning, lokalvård, kontorsmateriel etcetera.

Mot bakgrund av den mängd olika verksamheter som den offentliga sektorn bedriver är det inte förvånande att det offentliga åtagandet är betydande även sett i relation till ekonomin i sin helhet. Totalt uppgick den offentliga sektorns utgifter år 2013 till 1 969 miljarder kronor, vilket motsvarar drygt 52 procent av BNP.⁸ Det innebär att Sverige, enligt detta sätt att mäta den offentliga sektorns storlek, i ett internationellt perspektiv har ett relativt omfattande offentligt åtagande.

Tabell 2.1 visar hur dessa knappt 2 000 miljarder kronor fördelade sig på olika ändamål enligt Cofog-systemet. Som framgår av tabellen svarar det som i dagligt tal brukar kallas för välfärden: socialt skydd, utbildning samt hälso- och sjukvård för en dominerande del av de offentliga utgifterna, knappt 70 procent. Offentlig förvaltning respektive näringslivsfrågor står för drygt 20 procent av de totala utgifterna medan försvar, rättskipning med mera – statens historiskt sett mest grundläggande uppgifter, numera utgör cirka sex procent av de totala utgifterna.

---

⁸ Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 2.1 Utgifter per verksamhet, andel av totala offentliga utgifter, miljarder kronor.

Verksamhet	Utgifter, mdkr	Andel av ⁹ offentliga utgifter, %
Allmän offentlig förvaltning	276	14
Försvar	59	3
Samhällsskydd, rättsskipning	59	3
Näringslivsfrågor	158	8
Hälso- och sjukvård	276	14
Utbildning	256	13
Socialt skydd	807	41
Övrigt	79	4
Totalt	1969	100

Källa: SCB, Eurostat, egna beräkningar

Ett annat sätt att redovisa den offentliga sektorns utgifter är utifrån indelningen i de övergripande utgiftsposterna: konsumtion, transfereringar, investeringar, subventioner samt räntor. Som framgår av Tabell 2.2 uppgick år 2013 konsumtionsutgifterna till totalt 990 miljarder kronor, transfereringarna och investeringarna till 654 miljarder kronor respektive 169 miljarder kronor, subventionerna till 63 miljarder kronor samt räntor till 31 miljarder kronor.¹⁰

I det första och största utgiftsområdet konsumtion ingår bland annat löner och sociala avgifter samt materialkostnader för det materiel som går åt hos de olika offentliga verksamheterna. I konsumtionsutgifterna ingår också så kallade sociala naturaförmåner, vilket är utgifter som den offentliga sektorn drar på sig när de köper tjänster av externa utförare, tjänster som utförs åt medborgarna. Exempelvis kommunernas köp av hemtjänst, äldreomsorg etcetera. Totalt uppgick de sociala naturaförmånerna till 132 miljarder kronor år 2013.

Det andra stora utgiftsområdet utgörs av transfereringar, som i huvudsak är olika former av utbetalningar till hushållen såsom pensioner, aktivitets- och sjukersättning, sjukpenning, arbetslöshetsersättning samt barnbidrag. Transfereringarna görs inte enbart till hushållen utan även till så kallade icke-vinstdrivande verksamheter (40 miljarder kronor), till utlandet (67 miljarder kronor) samt till företagssektorn (5 miljarder kronor).

⁹ Procentandelarna är beräknade med utgångspunkter från uppgifter om procentandelarna för år 2012 enligt Eurostat.

¹⁰ Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Den offentliga sektorns investeringar, det tredje utgiftsområdet, utgörs av så kallade fasta bruttoinvesteringar, som avser inköp av varaktiga tillgångar såsom byggnader och maskiner, lagerinvesteringar samt anskaffning minus avyttring av värdeföremål.

Tabell 2.2 Totala offentliga utgifter fördelade på utgiftsposterna konsumtion, transferingar, investeringar, subventioner samt räntor, år 2013, miljarder kronor

Utgiftspost	Utgifter, mdkr	Andel av offentliga utgifter, %
Transferingar	654	33
Subventioner	63	3
Räntor	31	2
Konsumtionsutgift	990	50
Investeringar	169	9
Övrigt ¹¹	62	3
Totalt	1969	100

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna

Den offentliga sektorn kan också beskrivas utifrån dess olika organisatoriska enheter. I Sverige brukar man säga att den offentliga sektorn är organiserad i form av två stora delsektorer, som var och en ansvarar för olika verksamheter enligt Cofog-klassificeringen: staten och ålderspensionssystemet respektive den kommunala sektorn, som i sin tur består av kommunerna och landstingen.

2.2 Staten och dess utgifter¹²

Staten består av de statliga myndigheterna – som tillsammans utgör den statliga förvaltningen –, affärsverken, de statliga bolagen, Riksbanken samt AP-fonderna. I det följande fokuserar vi på den statliga förvaltningen. Beroende på hur man definierar en myndighet varierar antalet statliga myndigheter. I den här rapporten kommer vi att utgå ifrån den klassificering av statliga myndigheter som används i Nationalräkenskaperna. År 2012 innebär det att antalet statliga myndigheter uppgick till 234 stycken.

De statliga myndigheterna skiljer sig åt i flera avseenden, och har därför olika behov av kompetens och resurser. Försvarsmakten och de militära stödmyndigheternas verksamhet är exempelvis inriktad på att tillhandahålla ett militärt och civilt försvar, vilket innebär en mängd verksamhetsspecifika krav och behov.

¹¹ Posten övrigt består i huvudsak av kapitalavkastning av pensioner och justering av värdet förändring för pensioner.

¹² Vi exkluderar här utgifter för ålderspensionssystemet.

Inom området görs till exempel stora inköp av militärt relaterade varor och tjänster. En annan grupp statliga myndigheter med specifika behov är statens museer som kräver speciella lokaler. Samma sak gäller högskolor och universitet. Den stora transportmyndighetens, Trafikverket, verksamhet kännetecknas av höga investeringsutgifter samt stora inköp av drift- och underhållsrelaterade tjänster. En grupp myndigheter med relativt likartade behov av lokaler, personal, varor och tjänster etcetera är den stora gruppen mer eller mindre renodlade förvaltningsmyndigheter av olika slag.

För det andra skiljer sig de statliga myndigheterna volymmässigt (antal anställda) en hel del från varandra. De största myndigheterna sett till antalet anställda har personalstyrkor som överstiger 10 000 årsarbetskrafter. Merparten av de statliga myndigheterna har emellertid väsentligt mindre personal. Vidare är sysselsättningen i statsförvaltningen ojämnt fördelad över landet. En majoritet av de statligt anställda arbetar i något av de tre storstadslänen.

Den heterogena myndighetsstrukturen till trots så har de statliga myndigheterna vissa likartade behov. Alla myndigheter har till exempel behov av administrativa stödssystem för redovisning, fakturahantering, och löneadministration. Personal- och IT-stödsfunktioner är andra exempel. Ytterligare en sådan behovskategori utgörs av varor och tjänster av närmast infrastrukturkaraktär såsom kontorsmateriel och kontorsmöbler, datorer, elektricitet, telefoner och telefonitjänster, med mera. De större myndigheterna har i regel interna serviceenheter med professionella upphandlare som ombesörjer myndigheternas inköp av varor och tjänster. Så är det emellertid inte för det stora antalet små- och medelstora myndigheter. De saknar många gånger egen upphandlingskompetens och tvingas därför ofta anlita hjälp utifrån.

Som framgår av Tabell 2.3 uppgick år 2013 de statliga utgifterna totalt sett till knappt 1 183 miljarder kronor.¹³ Den absoluta merparten av dessa utgifter, närmare bestämt 753 miljarder kronor utgjordes av olika former av transfereringar. En annan stor utgiftspost utgjordes av konsumtionsutgifter, som samma år uppgick till 266 miljarder kronor. I grova drag bestod dessa av så kallade individuella konsumtionsutgifter (59 miljarder kronor), så kallade kollektiva konsumtionsutgifter (194 miljarder kronor) samt sociala naturaförmåner (13 miljarder kronor). Den tredje största statliga utgiftsposten utgjordes av investeringar, som år 2013 uppgick till strax över 90 miljarder kronor. Investeringarna kan i sin tur delas in i köpta investeringar (59 miljarder kronor) respektive egenproducerade investeringar (31 miljarder kronor).

---

¹³ Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 2.3 Statliga utgifter fördelade efter utgiftsslag år 2013, miljarder kronor

Utgiftsslag	Belopp, mdkr	Andel, %
Transferringar	752,6	64
Subventioner	41,5	4
Räntor	25,6	2
Konsumtionsutgifter	266	22
- individuella	(59)	(5)
- kollektiva	(194)	(16)
- sociala natura- förmåner	(13)	(1)
Investeringar	90	7
- köpta	(59)	(5)
- egenproducerade	(31)	(3)
Övrigt	7,3	1
Totalt	1183	100

Källa: SCB, NR

2.3 Den kommunala sektorn och dess utgifter

Den kommunala sektorn i Sverige består av de 290 kommunerna och de 20 landstingen och regionerna som tillsammans ansvarar för merparten av det som populärt brukar kallas för välfärden, det vill säga vård, skola och omsorg. Den absoluta merparten, cirka 90 procent, av den kommunala sektorns verksamhet består av obligatoriska, lag- och förordningsstyrda, uppgifter – det är alltså verksamheter som kommunerna och landstingen är tvungna att tillhandahålla. För de 290 kommunerna är dessa verksamheter: förskola och skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och särskola, kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare, socialtjänst, inklusive individ och familjeomsorg, hälso- och sjukvård i särskilt boende, renhållning och avfallshantering, räddningstjänst, vatten och avlopp, bibliotek, krisberedskap, kollektivtrafik, bostadsförsörjning samt hälso- och sjukvård i hemmet. Motsvarande obligatoriska åtaganden för landstingen är hälso- och sjukvård, tandvård (fram till 20 års ålder) samt kollektivtrafik. Därtill kommer att de flesta kommuner och landsting också har en rad frivilliga uppgifter såsom öppen förskola, näringslivsutveckling och turismfrämjande verksamhet.

Även om det i stor utsträckning är fastlagt i lagar och förordningar vilka uppgifter som kommuner och landsting primärt ska ägna sig åt innebär det kommunala självstyret att frågan om hur dessa uppgifter ska utföras är väsentligt mer öppen. Demokratiskt valda församlingar av kommunal- och landstingspolitiker kan i betydande utsträckning själva bestämma hur de olika verksamheterna ska bedrivas, till exempel huruvida vissa verksamheter ska bedrivas i egen regi eller

läggas ut på entreprenad och upphandlas i konkurrens, och anpassas till lokala förutsättningar och önskemål.

I likhet med de statliga myndigheterna finns det stora skillnader mellan olika kommuner och landsting, inte minst storleksmässigt. År 2013 var det 14 kommuner med en befolkning som översteg 100 000 invånare. Detta kan jämföras med de drygt 100 kommunerna som är medlemmar i Småkom, den samverkan som sker mellan kommuner vars befolkningsunderlag understiger 11 000 invånare. Utgiftsmässigt är den kommunala sektorn i likhet med den statliga sektorn mycket omfattande. År 2013 uppgick de totala utgifterna i kommunsektorn, kommunerna och landstingen, till 904 miljarder kronor. Dessa fördelade sig på transfereringar (55 miljarder kronor), konsumtionsutgifter (721 miljarder kronor), investeringar (79 miljarder kronor), subventioner (22 miljarder kronor) samt räntor (8 miljarder kronor).

Kommunernas utgifter är sammantaget betydligt högre än landstingens, vilket framgår av Tabell 2.4. År 2013 uppgick kommunernas utgifter totalt sett till 592 miljarder kronor. Av dessa 592 miljarder kronor utgjordes 472 miljarder kronor av konsumtion, 54 miljarder kronor av investeringar, 42 miljarder kronor av transfereringar samt 13 miljarder kronor av subventioner och räntor. Konsumtionsutgifterna i sin tur utgjordes av individuell konsumtion 332 miljarder kronor, kollektiv konsumtion 71 miljarder kronor samt sociala naturaförmåner 67 miljarder kronor.

Tabell 2.4 Kommunernas utgifter fördelade efter utgiftsslag

Utgiftsslag	Belopp, mdkr	Andel, %
Transfereringar	41,7	7
Subventioner	6,3	1
Räntor	6,9	1
Konsumtionsutgifter	472,2	80
- individuella	(333)	(56)
- kollektiva	(71)	(12)
- sociala naturaförmåner	(67)	(11)
Investeringar	54,1	9
Övrigt	10,8	2
Totalt	592	100

Källa: SCB, NR

Landstingens totala utgifter år 2013 uppgick till 312 miljarder kronor. Som Tabell 2.5 visar är den i särklass största utgiftsposten konsumtion, motsvarande 249 miljarder kronor. Investeringar, transfereringar och subventioner uppgick till 25, 13 samt 16 miljarder kronor. Konsumtionsutgifterna bestod av individuell konsumtion 188 miljarder kronor, kollektiv konsumtion 10 miljarder kronor samt sociala naturaförmåner 50 miljarder kronor.

Tabell 2.5 Landstingens utgifter fördelade efter utgiftsslag

Utgiftsslag	Belopp, mdkr	Andel, %
Transferringar	13,2	4,2
Subventioner	15,5	5
Räntor	0,8	0,3
Konsumtionsutgifter	249	80
- individuella	(188,1)	(61)
- kollektiva	(10,5)	(3)
- sociala naturaförmåner	(49,9)	(16)
Investeringar	25,1	8
- köpta	(21,5)	(7)
- egenproducerade	(3,5)	(1)
Övrigt	8	2,5
Totalt	312	100

Källa: SCB, NR

2.4 Sammanfattande kommentarer

Denna översiktliga genomgång av den offentliga sektorns utgifter kan användas för att fastställa en övre gräns – ett tak – för de offentliga inköpens storlek. Av de grundläggande utgiftsposterna konsumtion, transfereringar, investeringar, subventioner samt räntor ryms de offentliga inköpen främst inom konsumtions- och investeringsutgifterna. För sektorn i sin helhet uppgår dessa till 990 miljarder kronor respektive 169 miljarder kronor, det vill säga totalt 1 159 miljarder kronor. Samtidigt vet vi att dessa utgifter i betydande omfattning omfattar lönekostnader med mera, varför utgifterna för inköp av varor och tjänster är väsentligt lägre än dessa 1 159 miljarder kronor. Icke desto mindre är dessa siffror av intresse som en referenspunkt i en diskussion om de offentliga inköpens storlek, något vi återkommer i kapitel 4 när tidigare uppskattningar av de offentliga inköpen går igenom.

3 Kort om de regelverk som styr den offentliga sektorns inköp

För att kunna utföra sina många olika åtaganden behöver den offentliga sektorn köpa en stor mängd olika varor och tjänster. Som nämndes inledningsvis har det offentliga åtagandet i Sverige de senaste decennierna kommit att ändra inriktning i en väsentligt mer marknadskonform riktning. Den stora utbyggnad av den svenska välfärdssektorn som ägde rum under perioden 1960-1980, och till stor del finansierades med höjda skatter, innebar i praktiken att den offentliga sektorn tog på sig att producera en mängd olika tjänster riktade mot medborgarna, till exempel barn- och äldreomsorg, som tidigare ombesörjts av hushållen själva. I slutet av 1980-talet ändrades denna ordning i så måtto att det offentliga, istället för att producera de aktuella tjänsterna i egen regi, började anlita privata utförare. Denna nyordning skedde först i liten skala och omfattande långt ifrån alla tjänster. Successivt har dock anlitandet av privata leverantörer ökat och i dag återfinns privata varu- och tjänsteleverantörer i så gott som hela den offentliga sektorn.

Denna utveckling har primärt drivits av ett behov av att effektivisera offentlig sektorn. Istället för att offentliga produktionsenheter i monopolställning skulle utföra tjänster skulle privata företag få konkurrera om att bli leverantörer till offentlig sektor. Exakt hur denna konkurrens åstadkoms har kommit att se olika ut beroende på verksamhet och gällande regelverk. I syfte att förhindra korruption och svågerpolitik samt åstadkomma en så god hushållning med skattemedel som möjligt styrs det offentligas anskaffning av varor och tjänster av ett antal olika lagar, vilka översiktligt beskrivs i det följande.

3.1 Lagen om offentlig upphandling

Det viktigaste av dessa regelverk, i meningen att det gäller för den absoluta merparten av alla inköp som görs av den offentliga sektorns olika aktörer, är lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) respektive lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF), regelverk som stor utsträckning bygger på EU-direktiv. Såväl LOU respektive LUF är i grunden lagar som reglerar hur myndigheter ska agera vid anskaffning av varor och tjänster samt byggentreprenader. I grova drag kan man säga att LOU och LUF innehåller ett antal procedurregler som är styrande för myndigheterna genom hela anskaffningsprocessen, från utformandet av förfrågningsunderlaget, annonsering av upphandlingen¹⁴, utvärderingen av anbud samt tilldelningen av kontrakt.

En upphandling resulterar vanligtvis i ett avtal eller flera kontrakt med en eller flera leverantörer. Avtalet(en) specificerar typiskt sett vad det är för vara eller tjänst

---

¹⁴ De flesta offentliga upphandlingar ska annonseras så att potentiella leverantörer kan ta del av vilka upphandlingar som är på gång etc. Enligt regelverket ska annonseringen ske i en godkänd annonsdatabas.

som ska tillhandahållas, affärsmässiga och andra villkor, inklusive den ersättning som ska utgå till leverantören vid fullgjord leverans med mera. En speciell typ av avtal som är mycket vanliga i upphandlingssammanhang är så kallade ramavtal som kan ingås med en eller flera leverantörer. Ramavtal upphandlas ofta när den upphandlande myndigheten känner till att ett behov av en vara eller tjänst kommer att finnas för en speciell tidsrymd, säg tre år, men där det på förhand är svårt att uppskatta när i tiden behovet uppstår eller hur mycket som kommer att efterfrågas vid en specifik tidpunkt. Under dessa förhållanden är det ofta fördelaktigt för myndigheten att teckna ett avtal med en eller flera leverantörer som säger att myndigheten äger rätt att avropa vissa varor och tjänster till i förväg specificerade villkor.

De allra flesta offentliga organ – kommuner och kommunala enheter, landsting, statliga myndigheter samt offentliga bolag är skyldiga att följa LOU eller LUF när de anskaffar varor och tjänster. Mer precist omfattas följande organisationer av LOU:

- statliga och kommunala myndigheter,
- beslutande församlingar i kommuner och landsting,
- offentligt styrda organ, bland annat flertalet kommunala och vissa statliga bolag,
- sammanslutningar av en eller flera myndigheter eller ett eller flera offentliga organ.

I upphandlingssammanhang brukar man använda benämningen upphandlande myndigheter för alla de organ som är skyldiga att följa LOU när de anskaffar varor och tjänster. Som redan påpekats gäller inte LOU utan LUF för verksamheter inom de så kallade försörjningssektorerna. Dessa organ benämns inte upphandlande myndigheter utan upphandlande enheter.

Enligt Konkurrensverkets statistik uppgick antalet upphandlande myndigheter och enheter till 3 800 år 2013. Det är värt att notera att antalet upphandlande myndigheter och enheter vida överstiger antalet kommuner, landsting och statliga myndigheter – som beroende på hur man räknar uppgår till mellan 600 och 800. Skillnaden består bland annat i att bland de upphandlande myndigheterna och enheterna återfinns de offentliga bolagen, de privata bolag som är ålagda att följa LOU respektive LUF.

Ett sätt att klassificera offentliga upphandlingar är uppdelningen i direktivstyrda respektive icke direktivstyrda upphandlingar. Den förstnämnda kategorin, karaktäriseras av att de beloppsmässigt, det vill säga det tecknade kontraktets värde, överstiger EU:s så kallade tröskelvärden. Tabell 3.1 visar tröskelvärdena för

varor, tjänster samt byggentreprenader för LOU respektive LUF. Som framgår av tabellen gäller olika tröskelvärden för varor, tjänster och byggentreprenader samt mellan LOU och LUF.

Tabell 3.1 Gällande tröskelvärden för varor, tjänster och byggentreprenader enligt LOU och LUF, kronor.

Typ av myndighet	Varor och tjänster	Byggentreprenader
Statliga myndigheter (LOU)	1 169 378	45 256 666
Övriga myndigheter (LOU)	1 806 427	45 256 666
Upphandlande enheter (LUF)	3 612 854	45 256 666
Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS)	3 612 854	45 256 666

Källa: Konkurrensverket

För de direktivstyrda upphandlingarna, som enligt Konkurrensverkets statistik uppgick till 6 378 stycken år 2013 gäller att upphandlande myndigheter och enheter måste följa ett EU-gemensamt regelverk, det vill säga ett regelverk som alla upphandlande myndigheter och enheter inom EU:s 28 medlemsländer är tvingade att följa. För de icke direktivstyrda upphandlingarna, som år 2013 var i klar majoritet – de uppgick till 13 375 stycken, gäller att medlemsländerna i stor utsträckning själva kan bestämma vilka procedurregler som ska gälla.¹⁵ Sverige har dock valt att i stor utsträckning anamma samma procedurregler för de icke direktivstyrda upphandlingarna som för de direktivstyrda upphandlingarna, vilket betyder att det för upphandlande myndigheter och enheter respektive potentiella leverantörer egentligen inte spelar någon roll huruvida en upphandling är direktivstyrd eller inte, annat än att kontraktsvärdet förstas substantiellt kan skilja sig åt. Det är ungefär samma förfarande som ska tillämpas upphandlingen igenom.

Ett viktigt undantag från denna regel utgörs dock av de så kallade direktupphandlingarna, som är upphandlingar som rör mindre värden. Som namnet antyder innebär en direktupphandling att en upphandlande myndighet eller enhet direkt kan vända sig till en, som man finner lämplig, leverantör för att få en vara eller tjänst levererad. Man behöver alltså inte annonsera upphandlingen eller följa de procedurregler som gäller för de direktivstyrda upphandlingarna eller de icke direktivstyrda upphandlingar vars bedömda kontraktsvärde överstiger den relevanta direktupphandlingsgränsen. Fram till och med den sista juni 2014 gällde

¹⁵ Friheten begränsas i princip enbart av att de grundläggande bestämmelserna om likabehandling, ömsesidighet och proportionalitet ska gälla.

följande direktupphandlingsgränser för LOU respektive LUF: 284 631 kronor och 541 928 kronor. Den 1 juli 2014 höjdes dessa gränser. Den nya direktupphandlingsgränsen är 505 800 kronor för direktupphandlingar enligt LOU och 939 342 kronor för direktupphandlingar enligt LUF.

3.2 Lagen om valfrihetssystem

Vid sidan om LOU och LUF finns sedan 1 januari 2009 ett alternativt upphandlingsförfarande, lagen (2008:962), om valfrihetssystem LOV, som kan användas av kommuner och landsting för inköp av hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Sedan 1 december 2010 gäller LOV även för Arbetsförmedlingens åtgärder, till exempel etableringslotsar och sysselsättningsplatser. Denna lag reglerar vad som ska gälla när myndigheter låter enskilda användare/brukare själva välja bland godkända leverantörer i ett valfrihetssystem.

Upphandlingsmässigt skiljer sig LOV markant från LOU och LUF. I ett valfrihetssystem är till exempel priset, det vill säga leverantörens ersättning, fast och leverantörerna konkurrerar istället med kvaliteten på de tjänster som erbjuds. En annan skillnad mellan LOV och LOU/LUF är att i det förstnämnda systemet antas samtliga leverantörer som uppfyller krav som ställts upp av den upphandlande myndigheten medan i det sistnämnda fallet antas typiskt sett bara en leverantör per upphandling.¹⁶

3.3 Undantag från upphandlingslagstiftningen

Även om det absoluta flertalet inköp av varor och tjänster som görs av offentliga myndigheter ska ske enligt någon av de aktuella upphandlingslagarna finns det undantag. I grova drag kan man tala om två olika kategorier av undantag. Dels undantag som följer av EU-direktiven: vissa typer av kontrakt omfattas inte av upphandlingsdirektiven. Dels undantag som kan sägas ha att göra med att det att något kontrakt inte ingås. Gemensamt för dessa undantag är att de utgör exempel på inköp av varor och tjänster som inte är upphandlingspliktiga.

Låt oss börja med den förstnämnda kategorin.¹⁷ Enligt EU:s upphandlingsdirektiv kan följande varor och tjänster köpas in av offentliga organ utan att ett formellt upphandlingsförfarande används:

- förvärv eller hyra av mark eller annan fast egendom,
- anskaffning av radio- och TV-program,

---

¹⁶ Såvida upphandlingen inte avser en ramavtalsupphandling där avtal tecknas med flera leverantörer,

¹⁷ Se Konkurrensverkets rapport "Siffror och fakta om offentlig upphandling. Statistik om upphandlingar som genomförts under 2012" för en närmare beskrivning av dessa undantag.

- forsknings- och utvecklingstjänster,
- tjänstekoncessioner,
- tjänstekontrakt som tilldelas på grundval av ensamrätt,
- kontrakt som tecknas i enlighet med ett annat direktiv eller i enlighet med internationell rätt,
- kontrakt som omfattas av sekretess eller som rör medlemsstatens vitala intressen.

Den andra kategorin undantag handlar om att inköp som antingen inte grundas på kontrakt eller på kontrakt som inte omfattas av begreppet offentliga kontrakt.

Exempel på dylika undantag är:

- myndighetsinterna köp, t.ex. när en kommunal enhet köper en tjänst av en annan enhet inom samma kommun,
- köp som görs mellan statliga myndigheter,
- ersättningar som betalas enligt särskild lagstiftning, t.ex. ersättningar till fristående skolor.

3.4 Sammanfattande kommentarer

Genomgången ovan visar att den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster i grunden styrs av ett antal regelverk, varav lagen om offentlig upphandling är det viktigaste eftersom det träffar så många av de inköp som görs. Samtidigt står det klart att det finns en mängd olika undantag från dessa regelverk, vilket innebär att myndigheter och andra organisationer är fria att genomföra vissa inköp utan att beakta de formkrav som upphandlingslagstiftningen ställer upp. Dessa olika undantag försvårar markant uppgiften att uppskatta värdet på de inköp som omfattas respektive inte omfattas av upphandlingslagstiftningen. Inte minst eftersom det ibland är en grannlaga uppgift att bestämma vilka inköp som är upphandlingspliktiga respektive inte upphandlingspliktiga samt storleken på dessa inköp.

4 Vad kan vi egentligen säga om offentlig upphandling och offentliga inköp på basis av befintlig statistik?

Den offentliga upphandlingen i Sverige är omfattande. Som nämndes inledningsvis brukar till exempel regelmässigt siffran cirka 550-600 miljarder kronor nämnas som ett mått på den offentliga upphandlingens omfattning. Men vad kan vi mer specifikt siffermässigt säga om denna mycket omfattande och viktiga verksamhet? Den i dag siffer- och faktamässigt främsta kunskapskällan rörande offentlig upphandling och offentliga inköp är den statistik som Konkurrensverket redovisar. I det här kapitlet redovisas ett antal centrala uppgifter ur denna statistik. Mer precist redovisas uppgifter om hur många annonserade offentliga upphandlingar som genomförs i Sverige under ett år, hur dessa fördelas på statliga myndigheter, kommuner, landsting samt offentliga bolag, vilka varor och tjänster det i huvudsak handlar om, hur många anbud som lämnas per upphandling samt sist men inte minst de olika uppskattningar som finns rörande den offentliga upphandlingens monetära värde. Det primära syftet med denna redovisning, som i allt väsentligt bygger på Konkurrensverkets skrift "Siffror och fakta om offentlig upphandling – statistik om upphandlingar som genomförts under 2013", är att skapa en referensram till de nya empiriska analyser av den offentliga sektorns inköp som följer i kapitel 5 och 6. Analyser som redan nämnts baseras på DoubleChecks unika data över faktiska utbetalningar från offentlig sektor. Ett annat syfte är också att peka på de betydande luckor som finns i den befintliga upphandlingsstatistiken. Kapitlet inleds med en beskrivning av hur den nationella statistiken samlas in med mera. Därefter redovisas ett antal centrala uppgifter rörande den offentliga upphandlingens omfattning – såväl antalsmässigt som värdemässigt. Kapitlet avslutas med några sammanfattande iakttagelser och bedömningar.

4.1 Den nationella upphandlingsstatistiken

Viss statistik över den offentliga upphandlingen har förts åtminstone sedan EU-inträdet år 1995, genom vilket Sverige blev skyldigt att föra och vidarebefordra viss statistik om offentlig upphandling till EU. Statistikansvaret låg till en början på NOU (dåvarande Nämnden för offentlig upphandling), som dock anlätade SCB (Statistiska Centralbyrån) för själva insamlingen. Den insamlade statistiken brukade redovisas i en kort promemoria om cirka fem-sex sidor innehållande uppgifter om antalet annonserade upphandlingar över tröskelvärde fördelade på varor, tjänster och byggtreprenader genomförda av stat, kommuner och landsting samt ett uppskattat värde av de genomförda upphandlingarna. Vid upphörandet av NOU och införlivandet av dess uppgifter i Konkurrensverket år 2007 övergick ansvaret för upphandlingsstatistiken till Konkurrensverket, som de första åren fortsatte det upptrampade men ganska smala statistikinsamlingsspåret.

År 2011 förändrades dock detta i grunden när Konkurrensverket genom ett avtal med Visma/Opic fick tillgång till detaljerad information om så gott som alla annonserade upphandlingar som årligen görs i Sverige av upphandlande myndigheter och enheter. I grova drag innehåller upphandlingsannonserna uppgifter om vilken den upphandlande myndigheten är, vilken vara eller tjänst upphandlingen avser, förfrågningsunderlaget, vilket upphandlingsförfarande och tilldelningsgrund som används, samt anbudstid. I en del fall anges också det uppskattade kontraktsvärdet i annonsen. Visma samlar även in information om tilldelningsbeslut, dvs. vilken eller vilka anbudsgivare som tilldelas kontraktet, samt huruvida en upphandling överklagas eller inte.

Sedan dess har Konkurrensverket årligen kunnat presentera en rapport, "Siffror och fakta om offentlig upphandling", som väsentligt mer fylligt än tidigare tecknar en bild av den upphandling av varor och tjänster som genomförs av statliga myndigheter, kommuner, landsting med mera.¹⁸ År 2014 innehöll rapporten till exempel uppgifter om antalet annonserade upphandlingar fördelat på stat, kommun och landsting, upphandlingsförfarande, typ av vara eller tjänst som upphandlingen avsåg, tilldelningsgrund, avtalstider med mera. Vidare innehöll rapporten uppgifter om genomsnittligt antal anbudsgivare vid olika typer av upphandlingar samt uppgifter om huruvida upphandlingarna blev överprövade i domstol. Sist men inte minst redovisades dels en uppskattning av de offentliga inköpen, dels en uppskattning av de upphandlingspliktiga inköpen.

Mot bakgrund av denna framgång föreslog Konkurrensverket år 2011 att den nationella upphandlingsstatistiken skulle baseras på uppgifter från annonsdatabaser. Upphandlingsutredningen 2010, som bland annat hade i uppdrag att överväga åtgärder för att förbättra den nationella upphandlingsstatistiken, ställde sig bakom Konkurrensverkets förslag, som man menar tillgodoser viktiga delar av statistikbehovet. En viktig begränsning är dock, som redan nämnts, att förfarandet inte kan tillhandahålla uppgifter om de faktiska inköp som görs på upphandlade avtal, vilka leverantörer som faktiskt säljer varor och tjänster till den offentliga sektorn samt för hur mycket. Upphandlingsutredningen fäste också stor uppmärksamhet vid den tekniska utveckling som pågår inom upphandlingsområdet där de elektroniska upphandlingssystemen ständigt utvecklas, används av allt fler upphandlade myndigheter och enheter samt i allt större utsträckning kopplas ihop med elektroniska inköpssystem och myndigheternas ekonomisystem. Denna utveckling, menade utredningen, kommer inom en snar framtid innebära väsentligt bättre möjligheter att komplettera den befintliga statistiken med uppgifter om faktiskt gjorda inköp. Sammantaget bedömde utredningen att denna utveckling på sikt kommer att kunna skapa en mycket bättre bild av den offentliga upphandlingen och de offentliga inköpen. Tillsvärdare föreslog utredningen att det rådande statistikinsamlingsförfarandet från och med år 2015 skulle kompletteras med

---

¹⁸ Konkurrensverket har hittills givit ut följande rapporter med Vismas data som grund: Bättre statistik om offentliga upphandlingar (2011:5), Siffror och fakta om offentlig upphandling (2012:3, 2012:6, 2013:9 och 2014:1) samt Överprövningar av offentliga upphandlingar - siffror och fakta (2013:5).

uppgifter om samtliga kommuners, landstings- och statliga myndigheters totala inköp. Med andra ord ska, enligt utredningens förslag, alla kommuner, landsting och statliga myndigheter skicka in till Konkurrensverket en siffra som visar värdet av samtliga inköp som gjorts året innan på upphandlande avtal, inklusive värdet av de direktupphandlingar som görs. Noteras bör dock att regeringen ännu så länge inte lagt fram ett sådant förslag.

4.2 Några centrala siffror rörande den offentliga upphandling som bedrivs

Enligt Konkurrensverkets statistik annonserade upphandlande myndigheter och enheter under 2013 knappt 20 000 upphandlingar i enlighet med upphandlingsreglerna. Tabell 4.1 visar hur dessa fördelas på direktivstyrda respektive icke-direktivstyrda upphandlingar. Som framgår var en majoritet av upphandlingarna, drygt 13 000 upphandlingar eller motsvarande 68 procent för att vara mer precis, upphandlingar vars värde av upphandlade myndigheter eller enheter bedömdes understiga EU:s tröskelvärden, det vill säga de var inte direktivstyrda. Den siffra om 19 752 annonserade upphandlingar som gällde för år 2013 får bedömas vara normal i sammanhanget: motsvarande siffror för 2011 respektive 2012 var 19 289 och 19 916.

Tabell 4.1 Antalet annonserade upphandlingar år 2013 fördelade på direktstyrda respektive icke-direktivstyrda upphandlingar

	Antal upphandlingar	Andel, %
Direktivstyrda upphandlingar	6 378	32
Icke- direktivstyrda upphandlingar	13 375	68
Totalt	19 753	100

Källa: Konkurrensverket, Siffror och fakta om offentlig upphandling 2013.

Statistiken innehåller även uppgifter om vilka förfaranden som används vid de olika upphandlingarna. För de direktivstyrda upphandlingarna är Förhandlat förfarande i särklass vanligast medan för de icke direktivstyrda upphandlingarna dominerar det förenklade förfarandet stort. Faktum är att dessa två förfaranden användes vid 95 procent av de knappt 20 000 upphandlingarna. Vidare framgår av statistiken att många upphandlingar avser ramavtal, närmare bestämt ungefär 32 procent av alla upphandlingar som annonseras är ramavtal.

Noterbart är att gällande de direktupphandlingar som upphandlande myndigheter och enheter varje år genomför saknas det helt och hållet information beroende på att någon sådan statistik inte samlats in. En konsekvens av detta är att det är svårt,

för att inte säga omöjligt, att uppskatta hur många direktupphandlingar som årligen görs och värdet av dessa.

Hur fördelas sig då dessa knappt 20 000 upphandlingar på statliga myndigheter, kommuner, landsting samt offentliga bolag? Tabell 4.2 visar hur de upphandlingar som annonserades under år 2013 fördelade sig på olika offentliga aktörer. Som framgår annonserade kommunerna sammanlagt 9 293 upphandlingar, vilket motsvarar cirka 47 procent av samtliga annonserade upphandlingar. Det betyder att i genomsnitt annonserade landets 290 kommuner drygt 32 upphandlingar vardera. De statliga myndigheterna annonserade tillsammans 3 727 upphandlingar eller 19 procent av alla annonserade upphandlingar. De 20 landstingen annonserade tillsammans totalt 1 901 upphandlingar, vilket motsvarar drygt 95 upphandlingar per landsting. Noterbart är den relativt stora andel av upphandlingarna som genomförs av de offentligt ägda bolagen: 4 442 eller knappt var fjärde annonserad upphandling genomförs av ett offentligt bolag. Av tabellen framgår att de kommunala bolagen svarade för en stor majoritet av de offentliga bolagens annonserade upphandlingar.

Tabell 4.2 Antalet annonserade upphandlingar år 2013 fördelade på upphandlande myndigheter

Upphandlande myndighet	Antal upphandlingar	Andel, %
Statliga myndigheter	3 727	19
Kommuner	9 293	47
Landsting	1 901	10
Statliga bolag	398	2
Kommunala bolag	4 044	21
Övriga	360	2
Totalt	19 713	100

Källa: Konkurrensverket, Siffror och fakta om offentlig upphandling 2013.

Dessa genomsnittssiffror döljer dock de stora variationer i antalet upphandlingar som olika myndigheter genomför. Tabell 4.3 redovisar de statliga myndigheter, kommuner och landsting som under år 2013 stod för flest annonserade upphandlingar. I toppen på listan finner vi Trafikverket med 767 annonserade upphandlingar, följd av Stockholms stad och Inköp Gävleborg med 335 respektive 279 upphandlingar. Därefter följer Försvarets Materielverk, Göteborgs stad, Fortifikationsverket samt Västra Götalandsregionen, som alla annonserade fler än 200 upphandlingar under det aktuella året.

Genomsnittet bland de myndigheter som annonserade minst en upphandling under år 2013 var 16 upphandlingar. Avslutningsvis var det ett ganska stort antal

myndigheter, knappt 300, som inte annonserade mer än en upphandling under år 2013.

Tabell 4.3 Myndigheter med störst antal annonserade upphandlingar under år 2013

Upphandlande myndighet/enhet	Antal annonserade upphandlingar	Andel, %
Trafikverket	767	3,8
Stockholm Stad	335	1,7
Inköp Gävleborg	279	1,4
Försvarets materialverk	235	1,2
Göteborgs stad	251	1,2
Fortifikationsverket	215	1,1
Västra Götalandsregionen	202	1,0

Källa: Konkurrensverket, Siffror och fakta om offentlig upphandling 2013.

Som framgick i det föregående är det offentliga åtagandet omfattande och rör en rad olika verksamheter, vilket innebär att den offentliga sektorn behöver göra en stor mängd olika inköp av varor och tjänster. Vad är det då mer precist som köps? Upphandlingsstatistiken ger en hel del information rörande detta. Varje upphandlingsannons innehåller nämligen en eller flera s.k. CPV-koder, som anger vad föremålet för upphandlingen är.¹⁹ Genom att gruppera de olika CPV-koderna i CPV-huvudgrupper går det att dela in de annonserade upphandlingarna i olika branscher. Tabell 4.4 visar att de vanligast förekommande CPV-huvudgrupperna i 2013 års annonserade upphandlingar. De vanligast förekommande upphandlingarna är således olika typer av anläggningsarbeten, arkitekt, bygg, reparation och underhåll, transportutrustning och transporthjälpmedel, möbler samt medicinsk utrustning.

¹⁹ Varje upphandling måste innehålla minst en s.k. CPV-kod som beskriver vilken kategori varor, tjänster eller byggtreprenader som upphandlingen avser. Totalt finns det närmare 10 000 CPV-koder.

Tabell 4.4 Vanligaste varor och tjänster som upphandlades under år 2013

CPV-huvudgrupp	Avser	Antalet annonser	Andel, %
45	Anläggningsarbete	7 760	39
71	Arkitekt-, bygg-, ingenjör- och besiktningstjänster	1 883	10
71	Företagstjänster, lagstiftning, marknadsföring, rådgivning, tryckning m.m.	1 679	9
90	Avlopps- och avfallshantering, sanering och miljötjänster	1 443	7
34	Transportutrustning, transporthjälpmedel	1 243	6
44	Konstruktioner och konstruktionsmateriel m.m.	1 145	6
50	Reparation och underhåll	1 030	5
33	Medicinsk utrustning, läkemedel m.m.	893	5
72	IT-tjänster: konsultverksamhet, programvaruutveckling, Internet och stöd	861	4
42	Industrimaskiner	845	4

Källa: Konkurrensverket, Siffror och fakta om offentlig upphandling 2013.

Vilka är det då som lämnar anbud i de olika upphandlingar som görs? I vilken utsträckning lyckas mindre företag erhålla kontrakt? Detta är tyvärr frågor som inte går att besvara med den tillgängliga upphandlingsstatistiken. Den enda statistik rörande leverantörerna som redovisas av Konkurrensverket är hur många företag som deltar i de olika upphandlingarna. Tillgänglig statistik visar att under 2013 deltog i genomsnitt 4.4 anbudsgivare per annonserad upphandling.

Som nämndes i kapitel 3 finns det för vissa tjänster som riktar sig direkt mot medborgarna ett alternativt upphandlingssystem, så kallade valfrihetssystem. Enligt Konkurrensverkets senaste rapport finns det för närvarande drygt 400 valfrihetssystem i bruk, varav den absoluta merparten finns i kommunerna och rör någon form av hemtjänst. Drygt hälften av kommunerna har infört någon form av valfrihetssystem. Samtliga landsting har infört åtminstone ett valfrihetssystem. Flertalet har dock typiskt sett infört ett eller två system med undantag för Stockholms läns landsting, Uppsala och några till som infört tio eller fler valfrihetssystem. Det framgår inte av den nationella upphandlingsstatistiken hur många leverantörer som anslutit sig till respektive system, vilken typ av leverantörer det handlar om eller hur stora belopp som dessa system sammantaget omsätter per år.

4.3 Hur stora värden uppgår egentligen den offentliga upphandlingen respektive de offentliga inköpen till?

Som nämndes inledningsvis framhöll Upphandlingsutredningen i sitt slutbetänkande att en grundläggande brist i statistiken rörande offentlig upphandling är osäkerheten kring hur stora belopp det sammantaget handlar om. I det här avsnittet sammanfattas det nu rådande kunskapsläget gällande detta.

I debatten kring den offentliga upphandlingens monetära omfattning florerar flera olika siffror, vilket tenderar att skapa en viss förvirring. För att ta några exempel uppgick enligt Sveriges årliga rapportering till EU värdet av den direktivstyrda offentliga upphandlingen i Sverige år 2013 till 342 miljarder kronor.²⁰ På basis av en annan beräkningsmetod uppskattade Konkurrensverket i samma rapport att värdet av de icke direktivstyrda upphandlingar som genomfördes av statliga myndigheter respektive upphandlande enheter inom försörjningssektorerna under 2013 uppgick till 35 miljarder kronor.²¹ Notera här att upphandlande myndigheter bland kommuner och landsting inte ingår i denna uppskattning. Enligt en annan uppskattning från Konkurrensverket uppgick värdet av den offentliga sektorns upphandlingspliktiga inköp till cirka 600 miljarder kronor år 2011, en siffra som baseras på en alternativ beräkningsmetod utarbetad av professor Mats Bergman och som bland annat utgår från uppgifter i Nationalräkenskaperna.

Som framgår av dessa olika siffror är det således inte alldeles enkelt att bestämma värdet på den offentliga upphandlingen. Detta beror i grunden på två olika faktorer. Dels på att olika beräkningsmetoder och definitioner vad som menas med offentlig upphandling respektive offentliga inköp används. Dels på att uppskattningarna baseras på olika slags data.

Konkurrensverket resonerar i rapporten "Siffror och fakta om offentlig upphandling. Statistik om upphandlingar som genomförts under 2013" kring begreppen offentliga inköp respektive upphandlingspliktiga inköp. Med de förra avses alla köp och varor som finansieras med offentliga medel medan med de senare avses alla köp som omfattas av upphandlingsreglerna. Mer precist delar Konkurrensverket upp de offentliga inköpen i följande fyra kategorier:

- inköp av varor och tjänster som görs i enlighet med EU:s upphandlingsdirektiv, dvs. kontrakt som värdemässigt överstiger EU:s tröskelvärden,
- inköp av varor och tjänster som sker enligt kap 15 i upphandlingsreglerna, dvs. kontrakt som värdemässigt understiger EU:s tröskelvärden,

²⁰ Konkurrensverket, rapport (2014:1), Siffror och fakta för offentlig upphandling, statistik om upphandlingar som genomförts under 2013.

²¹ Konkurrensverket, rapport (2014:1), Siffror och fakta om offentlig upphandling, statistik om upphandlingar som genomförts under 2013. Konkurrensverket betonar i rapporten osäkerheten i dessa uppskattningar.

- inköp av varor och tjänster som görs på kontrakt som är undantagna från dessa upphandlingsdirektiv,
- inköp av varor och tjänster som sker internt inom en myndighet, mellan statliga myndigheter eller som sker enligt en särskild lagstiftning, t.ex. ersättning till s.k. friskolor.

Av denna indelning följer att alla offentliga inköp inte är upphandlingspliktiga. Som framgick i det föregående är inköp som görs i enlighet med någon av de två sistnämnda punkterna inte upphandlingspliktiga. Med andra ord utgör de upphandlingspliktiga inköpen bara en delmängd av de offentliga inköpen.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att de upphandlingspliktiga inköpen inte bara inbegriper inköp som görs av myndigheter utan även av andra organ som ägs eller kontrolleras av myndigheter, till exempel offentliga bolag. Därtill kommer de privata företag som är tvungna följa upphandlingslagstiftningen när de gör sin anskaffning av varor och tjänster.

För att uppskatta värdet av de offentliga inköpen följer Konkurrensverket den metodik som Mats Bergman använde i sin rapport från 2008 Offentlig upphandling och offentliga inköp, som nämndes i det föregående. Med utgångspunkt från Nationalräkenskaperna bedöms de offentliga inköpen utgöras av utgiftsslagen insatsförbrukning, köpta investeringar samt sociala naturaförmåner. För år 2011 uppgick dessa till drygt 583 miljarder kronor, vilket är den siffra som Konkurrensverket redovisar i den senaste rapporten från 2014. Vi har i Tabell 4.5 uppdaterat denna siffra för år 2013 och dessutom brutit ner den på staten, kommunerna och landstingen. Som framgår av tabellen uppgick de offentliga inköpen av varor och tjänster år 2013 till totalt 644 miljarder kronor fördelat på kommunerna 277 miljarder kronor, staten 214 miljarder kronor samt landstingen 153 miljarder kronor.

Till dessa 646 miljarder kronor ska läggas vissa poster som inte ingår i Nationalräkenskaperna men som enligt Konkurrensverket omfattas av upphandlingsreglerna och därför måste läggas till i de offentliga inköpen. Det handlar exempelvis om köp av verksamheter mellan offentliga aktörer (till exempel sjukvård), men även sådant som köp av kollektivtrafik och avfallshantering för medborgarnas räkning. År 2011 utgjorde dessa inköp drygt 8,5 procent av de offentliga inköpen enligt Nationalräkenskaperna, eller 51,3 miljarder kronor. Under antagandet att dessa kostnadsposter utanför Nationalräkenskaperna utgjorde samma andel år 2013 som år 2011, vilket motsvarar 56 miljarder kronor, erhålls att de totala offentliga inköpen år 2013 uppgick till 700 miljarder kronor.

Tabell 4.5 Värde av offentliga inköp år 2013, miljarder kronor, inklusive poster som inte ingår i Nationalräkenskaperna

Utgiftsslag	Staten	Kommunerna	Landstingen	Totalt
Sociala naturaförmåner	13	69	50	132
Insatsförbrukning	111	164	78	353
Bruttoinvesteringar (köpta inv. och egenproducerade inv.)	90 (59, 31)	44 (43, 1)	25 (21,5, 3,5)	159 (124, 36)
Summa upph. pliktiga poster som ej ingår i NR				56
Totalt offentliga inköp	214	277	153	700

Källa: SCB, egna beräkningar.

Konkurrensverket har de senaste åren i den årliga rapporten "Siffror och fakta för offentlig upphandling" försökt uppskatta värdet av de offentliga inköp som omfattas av upphandlingslagstiftningen, en uppgift som man konstaterar är behäftad med betydande svårigheter. I 2014 års rapport har Konkurrensverket uppdaterat en av Bergmans beräkningar med data från år 2011 och kom då fram till att de upphandlingspliktiga inköpen detta år uppgick till totalt 602 miljarder kronor, varav offentliga inköp utgjorde 387 miljarder kronor och offentliga bolags inköp 204 miljarder kronor samt privata bolags inköp 11 miljarder kronor.

För kommuner och landsting kan det kommunala räkenskapssammandraget användas för att ge en alternativ uppskattning av kommuner och landstings inköp. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) sammanställer sedan några år tillbaka en gång om året rapporten "Köp av verksamhet". Denna redovisar relativt detaljerat hur stor andel av kommunernas, landstingens och regionernas kostnader som utgörs av köp från externa leverantörer. I den senaste rapporten "Köp av verksamhet. Kommuner, landsting och regioner 2006-2012" framgår att av kommunernas totala utgifter för den egentliga verksamheten om knappt 506 miljarder kronor är 2012 utgjorde inköp av varor och tjänster 174 miljarder kronor eller drygt 34 procent av utgifterna. Motsvarande siffror för landsting och regioner var 146 miljarder kronor eller 52 procent av de totala utgifterna. Således uppgick, enligt denna uppskattning, den kommunala sektorns inköp till 320 miljarder kronor.

För den statliga sektorn saknas det numera helt och hållet mer detaljerad inköpsinformation som kan användas för att kontrastera de aggregerade uppgifterna i nationalräkenskaperna. Tidigare gick det genom, den numera nedlagda, Transaktionsdatabasen att göra relativt detaljerade beskrivningar av den statliga sektorns samlade inköp av varor och tjänster. Den senaste beskrivningen av den statliga sektorns inköpsmönster med denna databas som grund gjordes av Ekonomistyrningsverket (ESV) i slutet av år 2010 i en rapport kallad "Inköpsmönster i staten 2009". I rapporten framgår att staten under år 2009 köpte varor och tjänster från externa leverantörer för sammanlagt 161,4 miljarder kronor.

4.4 Sammanfattande kommentarer

I det här kapitlet har vi gjort ett försök att sammanfatta vad man kan säga om offentlig upphandling och offentliga inköp med utgångspunkt från den nationella upphandlingsstatistiken och Nationalräkenskaperna.

En första observation är att kunskaperna numera är ganska goda när det gäller de cirka 20 000 upphandlingar som annonseras och gällande fram till dess att ett kontrakt träffas. Efter denna tidpunkt i en upphandling saknas däremot centrala uppgifter, som till exempel hur de köp som faktiskt görs utifrån ett kontrakt förhåller sig till gällande tröskelvärden.

En andra observation är att kunskaperna om de företag och andra organisationer som levererar varor och tjänster till offentlig sektor är bristfälliga. Det saknas för närvarande helt uppgifter om hur många leverantörer det sammanlagt handlar om, andelen privata respektive offentliga leverantörer, storleken på företagen m.m. Det saknas också helt uppgifter om hur mycket de olika leverantörerna säljer för till olika myndigheter.

En tredje observation är avsaknaden av information om de direktupphandlingar som görs. Det går i dag på basis av den tillgängliga statistiken överhuvudtaget inte att bedöma hur många direktupphandlingar som görs, värdet av dessa, i vilken utsträckning som de direktupphandlingar som görs är att betrakta som lagliga m.m.

En fjärde observation är de svårigheter som är förknippade med att uppskatta de offentliga inköpen respektive de upphandlingspliktiga inköpen. Som nämndes i det föregående kapitlet har detta i betydande grad att göra med de olika undantag från upphandlingslagstiftningen som finns. I kombination med att uppgifter om enskilda myndigheternas inköp saknas tvingas man utgå från den yttre ram som Nationalräkenskapernas uppgifter innebär och sedan "manuellt" försöka dra ifrån respektive lägga till uppgifter rörande de undantag som finns. Det är långt ifrån någon enkel uppgift bland annat eftersom den kräver ingående kunskap om olika verksamheter. Till exempel bygger såväl Bergmans som Konkurrensverkets uppskattning av de upphandlingspliktiga inköpen på att Assistansersättningens cirka 25 miljarder kronor dras bort från de offentliga inköpen. Detta är, enligt vår bedömning, inte korrekt eftersom Assistansersättningen i Nationalräkenskaperna överhuvudtaget inte ingår i konsumtionsutgifterna utan ligger i den stora utgiftsposten transfereringar.²²

---

²² Assistansersättning är en förmån i socialförsäkringssystemet som kan beviljas personer med svåra funktionsnedsättningar för att dessa ska kunna anlita s.k. personliga assistenter. Det är således privatpersoner som beviljas assistansersättning och som sedan använder dessa medel för att anlita personliga assistenter som kan vara närstående, kommunala eller privata företag.

5 En detaljerad bild av den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster utifrån faktiska utbetalningar

Som framgått i det föregående är den kanske enskilt största bristen i den befintliga upphandlingsstatistiken kunskapen om de inköp av varor och tjänster som faktiskt görs av statliga myndigheter, kommuner, landsting samt offentliga bolag. Vi kan konstatera att genom att utgå från aggregerade utgiftsdata från SCB, uppgifter ur Nationalräkenskaperna, går det att approximativt uppskatta värdet på de inköp av varor och tjänster som görs under ett år av den offentliga sektorn. Man skulle kunna säga att det som erhålls genom detta förfarande är en slags yttre monetär ram för den offentliga sektorns anskaffning av varor och tjänster. Någon närmare information om vad som ryms inom denna ram ges emellertid inte.

För att använda nationalekonomisk jargong är det ett utpräglat makroperspektiv som anläggs, ett makroperspektiv som dock i en viss mening kan sägas sakna ett ordentligt mikroekonomiskt fundament. Vad som försiggår inom denna monetära ram är nämligen till stor del okänt. För att använda en annan term i den nationalekonomiska vokabulären: den inköpsverksamhet som pågår inom den monetära utgiftsramen är att betrakta som en "svart" låda. Denna term syftar på att vi vet att inuti denna svarta låda så sker en mängd olika inköpsaktiviteter. Problemet är att vi inte kan observera vad för slags aktiviteter det handlar om. Till exempel hur mycket enskilda kommuner, landsting och statliga myndigheter varje år lägger ner på inköp av varor och tjänster? Eller hur de företag och andra organisationer som levererar dessa varor och tjänster ser ut? Eller hur många leverantörer det handlar om? Hur stor är andelen små- och medelstora företag? I vilken utsträckning köper den offentliga sektorn varor och tjänster av sig själv, det vill säga hur stor del av de totala inköpen svarar offentliga leverantörer för?

I det här kapitlet görs med hjälp av de data över kommunernas, landstingens och de statliga myndigheternas inköp av varor och tjänster, som DoubleCheck samlat in, ett försök att åstadkomma en mikrobaserad beskrivning av de offentliga inköpen. Med mikrobaserad avses just att beskrivningen utgår från detaljerad information rörande varje enskild kommuns, landstings, samt statlig myndighets inköp av varor och tjänster. Data består nämligen av samtliga utbetalningar som enskilda kommuner, landsting och statliga myndigheter gjorde under år 2013 till privata näringsidkare och olika offentliga organisationer, myndigheter och bolag. Vi vet med andra ord precis hur mycket pengar som betalats ut av respektive myndighet. Vi vet också vilka företag och organisationer som tagit emot dessa pengar som ersättning för någon form av insats, en utförd tjänst, en levererad vara, eller något annat som betingat en utbetalning från den aktuella myndigheten. Därtill vet vi vilka branscher dessa olika företag och organisationer är verksamma i, en uppgift som kan användas för att ringa in vad det är för typ av vara eller tjänst som utbetalningen avser.

Dessa detaljerade data kommer i det följande att användas för att teckna en väsentligt mer informationsrik bild av de offentliga inköpen av varor och tjänster än vad som i dagsläget finns tillgänglig. Denna bild kommer sedan att kunna jämföras med den bild av de offentliga inköpen som ges av nationalräkenskapernas uppgifter men också av den befintliga nationella upphandlingsstatistiken. I syfte att fördjupa bilden och kunna ta analysen ytterligare ett steg har vi också för ett mindre urval av kommuner och statliga myndigheter kopplat ihop DoubleChecks utbetalningsdata med avtalsinformation för respektive myndighet i urvalet. Mer precist har vi samlat in information från respektive myndighet rörande alla gällande avtal som föregåtts av en formell upphandling enligt LOU eller LUF. Denna avtalsinformation har sedan matchats med gjorda utbetalningar.

Tanken är att vi genom detta förfarande ska kunna erhålla ett estimat på hur stor andel av de offentliga inköpen som utgörs av upphandlingspliktiga respektive icke upphandlingspliktiga inköp samt hur stor del av de förstnämnda inköpen som utgörs av direktupphandlingar. Sist men inte minst har vi tagit fram uppgifter rörande leverantörernas status rörande kreditvärdighet, skulder m.m. Dessa uppgifter används för att beskriva i vilken utsträckning den offentliga sektorns leverantörer är att betrakta som seriösa i den bemärkelsen att de lever upp till de krav som ställs rörande inbetalning av skatter m.m.

Den empiriska analysen kommer att redovisas enligt följande. Först beskrivs, i avsnitt 5.1, datainsamlingsprocessen och de data som DoubleCheck samlat in. Därefter ges, i avsnitt 5.2, med hjälp av dessa data en första översiktlig bild av det som vi valt att kalla för den offentliga marknaden. Efter det, i avsnitten 5.3- 5.6, beskrivs och analyseras mer ingående den offentliga marknaden utifrån ett efterfråge- respektive utbudsperspektiv. Fokus ligger först på de offentliga beställarnas - kommunernas, landstingens och de statliga myndigheternas - inköp av varor och tjänster. Här beskrivs också mer ingående leverantörernas sammanfattning i termer av storlek och sektorstillhörighet – offentlig eller privat. Därefter vänder vi på perspektivet och speglar de offentliga inköpen från leverantörernas perspektiv: vilka är de största leverantörerna till stat, kommun och landsting? I vilken utsträckning säljer leverantörer till många respektive få myndigheter, med mera? Kapitlet avslutas, i avsnitt 5.7, med några sammanfattande iakttagelser och kommentarer.

5.1 Data

Som nämndes inledningsvis har DoubleCheck för åren 2012 och 2013 genomfört en omfattande datainsamling avseende kommuners, landstings och statliga myndigheters inköp av varor och tjänster. I grova drag har denna datainsamling gått till så att DoubleCheck med stöd av offentlighetsprincipen begärt ut kopior av respektive myndighets hela leverantörsreskontra för år 2012 respektive år 2013.

Data samlades under första kvartalet respektive år. Insamlingen genomförs som en begäran om offentlig handling men för att underlätta för de som ska ta fram informationen är samtliga enheters affärssystem identifierade med tillhörande hjälpinstruktioner och utsedda kontaktpersoner. Den information som insamlas bygger på samtliga, faktiska utbetalningar gjorda under det föregående aktuella kalenderåret och som registrerats i uppgiftslämnarnas leverantörsreskontra. Den totala mängden data uppgår till flera miljoner rader med uppgifter om leverantörsnamn, organisationsnummer, affärsvärde, antal fakturor och på vilket sätt betalningarna gjorts. Totalt har cirka 12 miljoner olika data hanterats och bearbetats. Insamlingen av rådata gjordes från sammanlagt 12 olika affärssystem.

I arbetet med att säkerställa till vilket bolag eller organisation utbetalningar verkligen har gjorts skapades först ett gemensamt format för vidare hantering och matchning. Därefter genomfördes en "städning" av all data för att identifiera den mest troliga betalningsmottagaren. I detta arbete kombinerades tjänster från kreditupplysningsföretaget Creditsafe med en matchning av bolagsuppgifter för respektive utbetalningskonto mot bankgirocentralen. När alla filer är matchade och städade inleds analysarbetet där respektive leverantörs grundinformation kompletteras med ytterligare offentlig information såsom bransch, antal anställda, senast kända omsättning med mera.

För att definiera vilken bransch, respektive leverantör är verksam inom, har de utgått från den SNI-kod som är registrerad huvudkod för varje bolag hos Skatteverket. En juridisk person kan ha flera SNI-koder registrerade men de har valt att endast använda huvudkoden. SNI-kodsystemet är indelat i olika nivåer där den två- och treställiga huvudnivån är använd för rapportens övergripande sammanställningar. När de går ned på respektive bransch och den enskilda kundens jämförelser med konkurrenter använder de normalt den femställiga SNI-koden.²³

Uppgifter rörande offentliga leverantörer hämtas från SCB. Mer precist har Double-check gjort ett uttag hos SCB rörande de företag som har ägarkategori statligt, kommunalt och landstingsägd. Dessa offentliga organisationer bedöms av dem att vara skyldiga att följa LOU eller LUF när de genomför sina inköp. Denna lista består av 3 429 offentliga organisationer av olika slag, till exempel flertalet offentliga bolag, så kallade kommunalförbund med flera.

Ej identifierade utbetalningar, som nästan uteslutande rör privata leverantörer, uppgår till 4-5 procent per kalenderår, och ingår inte i analysunderlagen för de olika delresultaten, annan än som en referenssiffra som anger den övre gränsen för de offentliga inköpen. Betalning som går till factoringbolag eller dylikt och som inte med säkerhet kan hänföras till en unik leverantör anses vara en ej identifierad utbetalning. Information om utbetalningar till privatpersoner har tagits bort och

---

²³ För mer information om SNI hänvisas till <http://www.sni2007.scb.se/>.

förstörts. Betalningar till Skatteverket från myndigheter har klassats som personalrelaterade kostnader och är undantagna från sammanställningar.

Beträffande kommunerna erhöles data från 281 kommuner år 2012 och 275 kommuner år 2013.²⁴ Motsvarande siffror för landstingen och de statliga myndigheterna är 20 landsting/regioner år 2012 och år 2013 respektive 209 och 199 statliga myndigheter år 2012 och år 2013. Det innebär att data endast är helt kompletta avseende landstingen. Täckningen rörande kommuner och statliga myndigheter får dock bedömas vara mycket hög: 95-97 procent respektive 85-89 procent.

Data för respektive myndighet består av följande uppgifter:

- totalt utbetalda belopp inklusive mervärdeskatt för år 2012 och 2013,
- totalt antal leverantörer för år 2012 och 2013,
- andel privata respektive offentliga leverantörer för år 2012 respektive år 2013,
- andel privata leverantörer som är att betrakta som s.k. *mikroföretag* enligt EU:s definition av mikroföretag: omsättning under 2 miljoner kronor per år och mindre än 10 anställda. Här ligger alla enskilda firmor, handelsbolag och ideella föreningar,
- andel privata leverantörer som är att betrakta som *små företag* enligt EU:s definition av små företag: omsättning under 10 miljoner kronor per år och mindre än 50 anställda,
- andel privata leverantörer som är att betrakta som *medelstora företag* enligt EU:s definition av medelstora företag; omsättning under 50 miljoner kronor per år och färre än 250 anställda,
- andel stora leverantörer som är att betrakta som *stora företag* enligt EU:s definition av stora företag: en omsättning per år som överstiger 50 miljoner kronor per år.

Data för respektive leverantör består av följande uppgifter:

- huruvida leverantören är offentlig eller privat,
- hur stor leverantören är (mikro, litet, medelstort eller stort företag),

---

²⁴ De kommuner som inte ingår i data för 2012 är Vännäs, Dorotea, Vetlanda, Flen, Mölndal, Öckerö, Lysekil. Motsvarande uppgifter för år 2013 är Dorotea, Luleå, Flen, Mulssjö, Uppvidinge, Mörbylånga, Staffanstorps, Falköping, Mölndal, Grums, Storfors, Skinnskatteberg, Gävle och Ockelbo.

- total omsättning rörande försäljning till offentlig sektor,
- genomsnittlig försäljning per myndighet,
- totalt antal offentliga köpare, fördelat på försäljning till statliga myndigheter, landsting och kommuner.

5.2 Den offentliga marknaden – en första övergripande bild

Låt oss nu med utgångspunkt från insamlade data börja med att göra en övergripande beskrivning av det som vi kallar den svenska offentliga marknaden. En marknad består som bekant alltid av en eller flera aktörer – potentiella köpare – som efterfrågar varor och tjänster och en eller flera aktörer – potentiella säljare som bjuder ut de varor och tjänster som efterfrågas. I fallet med den offentliga marknaden utgörs de potentiella köparna av de olika offentliga myndigheter, offentliga bolag och andra organisationer, som för att kunna utföra sina respektive uppdrag är tvungna att köpa en stor mängd olika typer av varor och tjänster. De potentiella säljarna på denna marknad utgörs av alla de leverantörer, privata och offentliga, som tillhandahåller dessa varor och tjänster.

Som framgick i det föregående är det inte alldeles enkelt att fastslå hur många offentliga potentiella köpare av varor och tjänster det finns. En möjlig övre gräns i sammanhanget är de offentliga organ som enligt vår bedömning ska följa LOU eller LUF, vilket skulle innebära att antalet offentliga köpare uppgår till knappt 3 500. I grova drag fördelar sig dessa enligt följande:

- 235 statliga myndigheter,
- 290 kommuner,
- 20 landsting/regioner,
- 167 kommunalförbund,
- 51 offentliga korporationer och anstalter,
- 2 700 offentligt ägda aktiebolag,
- Cirka 400 stiftelser och ekonomiska föreningar.

I den här studien kommer vi att avgränsa oss till de offentliga köpare som utgörs av landets 290 kommuner, de 20 landstingen samt de drygt 230 statliga myndigheterna. Denna avgränsning motiveras dels av datamässiga begränsningar – vi har helt enkelt inte tillgång till uppgifter om de offentliga bolagens, stiftelsernas med mera inköp, dels av det faktum att den offentliga sektorn i en viss mening kan sägas definieras av kommunernas, landstingens och de statliga myndigheternas olika

verksamheter. Därtill kommer att dessa tre delsektorer svarar för en stor del av de offentliga inköpen.

När det gäller den offentliga marknadens leverantörer av varor och tjänster är våra data i stort sett heltäckande. Totalt gjordes under år 2013 utbetalningar till 212 783 unika organisationer: privata respektive offentligt ägda företag samt olika typer av offentliga myndigheter. De privata företagen är i stor majoritet bland leverantörerna. Av de drygt 212 000 organisationer som mottog utbetalningar från den offentliga sektorn under 2013 var drygt 208 000 privata företag. Denna siffra om 208 000 företag kan jämföras med den uppskattning av det totala antalet företag som SCB gör. År 2013 fanns i SCB:s Företagsdatabas 1 127 832 företag, inklusive offentligt ägda företag. De senare uppskattades till drygt 3 500 samma år. Av dessa siffror kan vi dra slutsatsen att ungefär 20 procent av Sveriges företag är leverantörer åt den offentliga sektorn.

Tabell 5.1 redovisar hur mycket pengar som de statliga myndigheterna, kommunerna och landstingen betalade ut till olika leverantörer år 2013. Som framgår av tabellen uppgick värdet av den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster detta år till knappt 741 miljarder kronor.²⁵ Av dessa 741 miljarder kronor svarade kommunerna för drygt 288 miljarder kronor, de statliga myndigheterna för 241 miljarder kronor samt landstingen för 211 miljarder kronor. Vi kan således direkt konstatera att de samlade offentliga inköpen enligt de data som vi i denna studie har tillgång till överstiger den uppskattning som erhålls om man utgår från nationalräkenskapernas uppgifter rörande offentliga utgifter och Mats Bergmans tidigare bedömning av vilka delposter som inrymmer de upphandlingspliktiga inköpen. Det förtjänar också att påpekas att beträffande kommunerna och de statliga myndigheterna innebär dessa siffror en underskattning av de faktiska inköpen eftersom våra data inte innehåller samtliga kommuner och statliga myndigheter. Detta innebär i sin tur att den aggregerade siffran om 741 miljarder kronor är en underskattning av de totala offentliga utbetalningarna.

Vidare framgår av tabellen att de statliga myndigheterna tillsammans gjorde utbetalningar till 88 919 organisationer. Motsvarande siffror för kommunerna och landstingen/regionerna är 153 078 och 65 608 organisationer. Notera att dessa siffror inte summerar till den totala siffran 212 783, vilket förklaras av att vissa företag och offentliga organisationer levererar varor och tjänster åt samtliga tre delsektorer.

---

²⁵ I tabellen redovisas två siffror för totala utbetalningar avseende respektive sektor och totalt. Den första siffran avser summan av de totala utbetalningarna för respektive sektor. Den andra siffran, inom parantes, avser samma sak men med den skillnaden att beloppen avser betalningar vars mottagare säkert kunnat identifieras.

Tabell 5.1 Totalt inköpsvärde fördelat på statliga myndigheter, kommuner och landsting

Myndighet	Inköpsvärde, Mdkr	Andel, %	Antal leverantörer
Statliga myndigheter	241,2 (191,0)	32,6	88 919
Kommuner	288,5 (272,0)	38,9	153 800
Landstingen	211,1 (204,8)	28,5	65 608
Totalt	740,8 (667,8)	100	212 783

Källa: DoubleCheck

Tabell 5.2 redovisar hur kommunernas, landstingens och de statliga myndigheternas inköp fördelade sig på privata respektive offentliga leverantörer. Som framgår av tabellen svarar inköp från offentliga leverantörer för en betydande andel av inköpen, i synnerhet för de statliga myndigheterna och landstingen, där inköpen från offentliga leverantörer år 2013 uppgick till 43 procent. För kommunerna ser det annorlunda ut – här svarar inköp från privata leverantörer för drygt 70 procent av de totala inköpen.

Tabell 5.2 Inköp från privata respektive offentliga leverantörer

Myndighet	Inköpsvärde privata lev. Mdkr	Andel, %	Inköpsvärde offentliga lev. mdkr	Andel, %
Statliga myndigheter	108,6	57	82,6	43
Kommuner	195,3	72	76,7	28
Landstingen	115,7	57	89,1	43
Totalt	419,6	62	248,4	38

Källa: DoubleCheck

5.3 De statliga myndigheternas inköp

Låt oss nu titta närmare på de statliga myndigheternas inköp. Som framgick i det föregående uppgick de statliga myndigheternas samlade utbetalningar till totalt 191 miljarder kronor år 2013 fördelade på knappt 89 000 leverantörer.²⁶ Tabell 5.3 redovisar hur dessa siffror brutits ner ytterligare på myndighetsnivå.

²⁶ Notera att vi framgent i huvudsak kommer att använda oss av utbetalningar till leverantörer som säkert kunnat identifieras, vilket innebär att vi utgår från de totalsummor som anges inom parantes i tabell 5.1.

I genomsnitt betalade respektive statlig myndighet knappt 545 miljoner kronor respektive 415 miljoner kronor till privata respektive offentliga leverantörer. Som framgår av tabellen är dessa genomsnittssiffror inte särskilt representativa. Motsvarande medianvärden är 75 miljoner respektive 65 miljoner kronor. Denna stora diskrepans mellan genomsnittligt inköpsvärde och medianinköpsvärde förklaras i huvudsak av det faktum att några av statliga myndigheterna köpte varor och tjänster för mycket stora belopp. Till exempel betalade Trafikverket ut drygt 50 miljarder kronor år 2013. Tabellen visar också att antalet leverantörer per statlig myndighet är i genomsnitt drygt 1200, varav den absoluta merparten –87 procent, är privata. Av detta kan vi dra slutsatsen att utbetalningarna till de offentliga leverantörerna typiskt sett uppgår till väsentligt större belopp än till de privata leverantörerna.

Tabell 5.3 Grundläggande uppgifter om de statliga myndigheternas inköp

Uppgift	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde
Inköpsvärde per myndighet	1,1 mdkr	179,9 mnkr	581 746 kr	50,6 mdkr
Inköpsvärde per myndighet (privata lev)	544,6 mnkr	75 mnkr	162 287 kr	30,1 mdkr
Antal privata leverantörer	1109	615	6	11 881
Andel privata leverantörer	0,87	0,89	0,41	0,96
Inköpsvärde per myndighet (offentliga lev)	415,3 mnkr	65,1 mnkr	89 854 kr	17,8 mdkr
Antal offentliga Leverantörer	114	67	5	965
Andel offentliga leverantörer	0,12	0,11	0,04	0,59

Källa: DoubleCheck

I det föregående nämndes att Trafikverket är en stor köpare av varor och tjänster. Hur ser det ut i övrigt? Vilka andra statliga myndigheter är stora inköpare? Tabell 5.4 redovisar de tio statliga myndigheter med störst inköpsvärde under år 2013. Som framgår av listan är Trafikverket den i särklass största statliga inköparen. Faktum är att Trafikverket ensamt svarade för nästan 21 procent av de statliga inköpen under 2013. Nummer två på listan är SIDA som betalade ut nästan 30 miljarder kronor under samma år. Den absoluta merparten av dessa medel är dock bistånd i olika former, varför det är tveksamt om dessa utbetalningar ska anses utgöra inköp av varor och tjänster. Detsamma får anses gälla Vetenskapsrådets och SPV:s utbetalningar. Vetenskapsrådet är en finansiär av forskning, vilket innebär att den absoluta merparten av de 6 miljarder kronor som betalades ut är forskningsmedel. På motsvarande sätt är sannolikt en betydande del av SPV:s utbetalningar

pensionsrelaterade. När det gäller övriga myndigheter på listan ligger inte oväntat FMV och Rikspolisstyrelsen högt upp: båda är stora upphandlingsmyndigheter av militär respektive polisiär utrustning.

Tabell 5.4 Största statliga inköpare år 2013

Myndighet	Inköpsvärde, mdkr
Trafikverket	50,6
SIDA	29,7
Försvarets materielverk	18,5
Migrationsverket	13,7
Rikspolisstyrelsen	8,4
Skolverket	7,7
Försvarsmakten	6,7
Svenska Kraftnät	6,4
Vetenskapsrådet	6,0
Statens Pensionsverk (SPV)	5,4

Källa: DoubleCheck

Låt oss nu titta närmare på de privata leverantörerna till de statliga myndigheterna. En fråga som röner stort politiskt intresse är små- och medelstora företags tillträde till de offentliga marknaderna. Tabell 5.5 visar hur de statliga myndigheternas inköp av varor och tjänster fördelade sig på företag av olika storlek (mikro, små, medelstora, stora samt kategorin övriga vars storlek inte kunnat fastställas). Som framgår svarade mikroföretag och små företag tillsammans för nästan 35 procent av de privata företagens försäljning till de statliga myndigheterna. Inkluderar vi även medelstora företag i denna grupp ökar försäljningsandelen till drygt 46 procent. De största företagen svarar själva för en nästan lika stor del av försäljningen, drygt 42 procent.

Tabell 5.5 De statliga myndigheternas inköp från privata leverantörer av olika storlek

Storlek leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt inköpsvärde (andel % av total försäljning)
Mikro företag	107,6 mnkr	18,1 mnkr	4 828 kr	5,7 mdkr	21,4 mdkr (11,2)
Litet företag	66 mnkr	14,9 mnkr	5 kr	2,1 mdkr	13,1 mdkr (6,7)
Medelstort företag	79,1 mnkr	11,3 mnkr	202 kr	4,2 mdkr	15,7 mdkr (8,2)
Stora företag	233,4 mnkr	14,5 mnkr	255 kr	16,2 mdkr	46,4 mdkr (24,3)
Övriga företag	415,3 mnkr	65,1 mnkr	2 570 kr	4,4 mdkr	11,7 mdkr (6,1)

Källa: DoubleCheck

I det föregående, avsnitt 5.2, konstaterades att en betydande andel av de statliga myndigheternas utbetalningar går till andra myndigheter och offentliga bolag, närmare bestämt knappt 83 miljarder kronor eller 43 procent av det totala inköpsvärdet. Tabell 5.6 redovisar hur dessa inköp fördelar sig på olika offentliga organ. Som framgår i tabellen sker en majoritet av betalningarna mellan olika statliga enheter. De statliga myndigheternas inköp från andra statliga myndigheter uppgick år 2013 till knappt 36 miljarder kronor. Motsvarande köp från statliga bolag uppgick till drygt 20 miljarder kronor. Sammantaget gjorde statliga myndigheter köp från den statliga "sfären" för 56 miljarder kronor.

Tabell 5.6 De statliga myndigheternas inköp från olika typer av offentliga leverantörer

Typ av offentlig leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt
Andra statliga myndigheter	161,2 mnkr	23,9 mnkr	0 kr	4,5 mdkr	35,9 mdkr
Statliga bolag	92,5 mnkr	2,1 mnkr	0 kr	10,2 mdkr	20,6 mdkr
Landsting	22,3 mnkr	21 125 kr	0 kr	1 mdkr	4,9 mdkr
Landstingsägda bolag	3,4 mnkr	1 000 kr	0 kr	481 mnkr	748 mnkr
Kommuner	71,1 mnkr	53 775 kr	0 kr	57 mnkr	15,9 mdkr
Kommunala bolag	12,6 mnkr	149 860 kr	0 kr	555 mnkr	2,8 mdkr
Kommunalförbund	2,8 mnkr	800 kr	0 kr	271 mnkr	624 mnkr
Övriga kommunala	757 000 kr		0 kr	26,6 mnkr	168,1 mnkr
Summa inköp från kommunala enheter	87,2 mnkr	583 826 kr	0 kr	7,2 mdkr	19,4 mdkr

Källa: DoubleCheck

Tabell 5.7 redovisar de tio branscher från vilka de statliga myndigheterna sammantaget gör de största inköpen från. Inte helt oväntat återfinns fastighetsbranschen, anläggningsbranschen samt IT-branschen på denna topplista. Mer oväntat är att hemtjänst och grundskolor tillhör de branscher till vilka de statliga myndigheterna gör störst utbetalningar till.

Tabell 5.7 Branscher från vilka de statliga myndigheternas köper för störst värde

SNI-kod	Beskrivning	Inköpsvärde mdkr	Antal lev.	Andel offentliga leverantörer, % (andel av totalt belopp)	Andel privata leverantörer, % (andel av totalt belopp)
68203	Fastighetsbolag, andra lokaler	12,8	1246	8,1 (63,3)	91,9 (36,7)
42110	Anläggningsentreprenörer vägar och motorvägar	11,6	57	1,8 (40,8)	98,2 (59,2)
85420	Institutioner vid universitet och högskolor	9,4	168	24,2 (99,8)	75,8 (0,2)
30300	Flygplansindustrier	7,7	8	25 (0,1)	75 (99,9)
62020	Datakonsulter	7,4	879	0,3 (0,02)	99,7 (99,98)
88101	Hemtjänst, dagcentraler för äldre m.m.	5,9	117	93,2 (100)	6,8 (0)
42120	Anläggningsentreprenörer för järnvägar och tunnelbanor	5,7	30	6,8 (57,9)	93,2 (42,1)
86102	Slutenvårdskliniker somatisk sjukvård	4,6	51	47,1 (99,9)	52,9 (0,1)
85201	Grundskolor och förskoleklasser	4,5	389	14,9 (98,8)	85,1 (1,2)
87301	Servicehus, servicelägenheter för äldre	4,4	152	76,9 (99,4)	23,1 (0,6)

Källa: DoubleCheck

5.4 Kommunernas inköp

Som framgick i det föregående köper kommunerna i större utsträckning varor och tjänster från den privata sektorn än vad som är fallet för de statliga myndigheterna och landstingen. Det gäller både värdemässigt och antalsmässigt. Tabell 5.8 visar att i genomsnitt köpte varje kommun in varor och tjänster för en miljard kronor under år 2013. Av dessa utgjorde drygt 70 procent, eller 710 mnkr, köp från privata leverantörer. I genomsnitt leverade knappt 1 900 privata leverantörer till varje kommun, motsvarande 92 procent av alla leverantörer. Följaktligen var andelen offentliga leverantörer till kommunerna mindre än tio procent. Dessa genomsnittssiffror döljer dock de stora variationer som finns mellan kommunerna, något som inte alls är förvånande mot bakgrund av hur mycket kommunerna skiljer sig från varandra, i synnerhet invånarmässigt. Den kommun med störst inköpsvärde,

Stockholms stad, Sveriges klart största kommun i termer av antal invånare, köpte under 2013 in varor och tjänster för drygt 23 miljarder kronor från knappt 12 000 leverantörer, varav 98 procent privata. Detta kan jämföras med den inköpsmässigt minsta kommunen, Hagfors i Värmland, som totalt betalade ut 74,9 miljoner kronor under samma år, inköp som gjordes från totalt 219 leverantörer. Mediankommun köpte in varor och tjänster för 467 miljoner kronor år 2013.

Tabell 5.8 Grundläggande uppgifter om kommunernas inköp

Uppgift	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde
Inköpsvärde per kommun	1,0 mdkr	467,9 mnkr	74,9 mnkr	23,6 mdkr
Inköpsvärde per kommun (privata lev)	710,3 mnkr	310,7 mnkr	19,6 mnkr	21,2 mdkr
Antal privata Leverantörer	1869	1516	76	12 101
Andel privata Leverantörer	0,92	0,92	0,86	0,98
Inköpsvärde per kommun (offentliga lev)	278,8 mnkr	149,7 mnkr	628 479 kr	11,4 mdkr
Antal offentliga Leverantörer	142	128	5	460
Andel offentliga Leverantörer	0,08	0,08	0,02	0,14

Källa: DoubleCheck

De privata leverantörerna står som redan nämnts för en dominerande del av kommunernas inköp. När det gäller den storleksmässiga kompositionen av dessa privata leverantörer kan vi genom att studera Tabell 5.9 konstatera att de små- och medelstora företagen svarar för den största delen av försäljningen: de sålde under 2013 varor och tjänster till kommunerna för sammanlagt 113 miljarder kronor. Detta kan jämföras med motsvarande siffra för de stora leverantörerna, 57 miljarder kronor. Intressant att notera är de allra minsta företagen, mikroföretagens betydande försäljning till kommunerna, drygt 35 miljarder kronor.

Tabell 5.9 Kommunernas inköp från privata leverantörer av olika storlek

Storlek leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt inköpsvärde (andel %)
Mikro företag	127,7 mnkr	50,1 mnkr	1,1 mnkr	2,2 mdkr	35,1 mdkr (12,8 %)
Litet företag	138,9 mnkr	62,4 mnkr	183 873 kr	4,8 mdkr	38,2 mdkr (14,0 %)
Medelstort företag	143,9 mnkr	57,3 mnkr	1,7 mnkr	4,1 mdkr	39,6 mdkr (14,6%)
Stora företag	209,0 mnkr	74,9 mnkr	1,4 mnkr	7,7 mdkr	57,4 mdkr (21,1 %)
Övriga företag	91,1 mnkr	31,1 mnkr	230 002 kr	2,4 mdkr	25 mdkr (9,1)

Källa: DoubleCheck

I likhet med staten sker en betydande mängd köp mellan olika kommunala enheter. Som visas i Tabell 5.10 uppgick köp mellan olika kommunala organ till totalt 57,1 miljarder kronor år 2013, motsvarande knappt 75 procent av kommunernas köp från offentlig sektor. Av dessa 57 miljarder kronor gjordes den största delen från kommunala bolag, 29 miljarder kronor, andra kommuner, 18 miljarder kronor, samt kommunalförbund, 9 miljarder kronor. Kommunernas köp från staten, statliga myndigheter respektive statliga bolag, uppgick till drygt 12 miljarder kronor medan inköp från landstingen uppgick till drygt 8 miljarder kronor.

Tabell 5.10 Kommunernas inköp från olika typer av offentliga leverantörer, år 2013

Typ av offentlig leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt
Statliga myndigheter	23,5 mnkr	9,7 mnkr	0 kr	1,3 mdkr	6,8 mdkr
Statliga bolag	15,4 mnkr	4,2 mnkr	0 kr	489 mnkr	4,5 mdkr
Landsting	12,9 mnkr	5,3 mnkr	0 kr	449,2 mnkr	3,7 mdkr
Landstingsägda bolag	14,8 mnkr	2,2 mnkr	0 kr	1,3 mdkr	4,3 mdkr
Kommuner	60,7 mnkr	27,1 kr	0 kr	6,4 mdkr	17,6 mdkr
Kommunala bolag	100,5 mnkr	47,1 kr	0 kr	2,1 mdkr	29,1 mdkr
Kommunalförbund	30,2 mnkr	10,2 kr	0 kr	630,4 mnkr	8,8 mdkr
Övriga kommunala	5,6 mnkr	2 mnkr	0 kr	90 mnkr	1,6 mdkr
Summa inköp från kommunala enheter	197 mnkr	106 mnkr	0 kr	9,1 mdkr	57,1 mdkr

Källa: DoubleCheck

Även bland kommuner tillhör betalningar till fastighetsbolag de enskilt största utbetalningarna, tabell 5.11. Bland de tio branscher från vilka kommunerna under år 2013 köpte mest ifrån återfanns fyra som är relaterade till bostäder eller andra lokaler. I dessa branscher dominerar privata fastighetsägare stort. Vidare är det mot bakgrund av att en betydande del av det kommunala åtagandet består av olika slags omsorg och utbildning inte förvånande att hemtjänst, grundskolor och förskolor tillhör de branscher från vilka kommunerna köpte mest ifrån under 2013.

Tabell 5.11 Branscher från vilka kommunerna köper för störst värden

SNI-kod	Beskrivning	Inköpsvärde, mdkr	Antal leverantörer	Andel offentliga leverantörer, % (Andel av totalt belopp)	Andel privata leverantörer, % (Andel av totalt belopp)
41200	Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	16,6	1907	0,31 (0,30)	99,79 (99,7)
87301	Servicehus, servicelägenheter för äldre m.m.	14,4	246	47,56 (19,86)	54,44 (80,1)
68201	Fastighetsbolag bostäder	13,4	2179	15,10 (79,4)	84,90 (20,6)
88101	Hemtjänst	12,4	327	33,33 (82,6)	66,67 (17,4)
85200	Grundskolor och förskoleklasser	12,2	518	11,1 (36,9)	88,9 (63,1)
68200	Fastighetsbolag andra lokaler	9,0	1950	8,2 (63,7)	91,8 (36,3)
66290	Andra serviceföretag till försäkrings- och pensionsfondsverksamhet	8,3	21	4,8 (0,5)	95,2 (99,5)
85100	Förskolor	7,0	1214	0,58 (4,4)	99,42 (95,6)
42110	Anläggningsentreprenörer för vägar och motorvägar	5,9	113	2,65 (21,2)	97,4 (78,8)
70220	Konsultbyråer för företagets organisation	5,4	4653	0,9 (2,9)	99,1 (97,1)

Källa: DoubleCheck

5.5 Landstingens inköp

I genomsnitt betalade landets landsting ut 10 miljarder kronor till leverantörer av varor och tjänster, såväl offentliga som privata. Till skillnad från kommunerna är landstingens inköp relativt jämnt fördelade mellan offentliga och privata leverantörer med en viss övervikt för de senare: Tabell 5.12 visar att landstingens köp från privata leverantörer uppgick i genomsnitt till 5,5 miljarder kronor år 2013 medan motsvarande summa för de offentliga leverantörerna stannade på 4,2 miljarder kronor. Precis som i fallet med staten och kommunerna är emellertid skillnaderna stora mellan olika landsting. Medianen av landstingens inköpsvärde var 2013 knappt hälften av medelvärdet, eller 4,6 miljarder kronor. Det enskilda landsting med det överlägset största inköpsvärdet var Stockholms läns landsting (SLL) som samma år betalade ut över 87 miljarder kronor till olika leverantörer av tjänster, en siffra som gör SLL till den med råge största offentliga inköparen i Sverige totalt sett.

Noterbart är att SLL:s samlade inköp är nära fyra gånger större än de två landsting med näst respektive tredje största inköpsvärden: Västra Götalandsregionen och Region Skåne som under år 2013 betalade ut 22,7 respektive 22,1 miljarder kronor. Det landsting med minst inköpsvärde år 2013 var Västerbottens läns landsting som sammanlagt betalade ut 1,5 miljarder kronor.

Tabell 5.12 Grundläggande uppgifter om landstingens inköp

Uppgift	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde
Inköpsvärde per landsting	10,0 mdkr	4,6 mdkr	1,5 mdkr	87,1 mdkr
Inköpsvärde per landsting (privata lev)	5,5 mdkr	2,5 mdkr	112,9 mnkr	42,8 mdkr
Antal privata leverantörer	5692	4931	1079	16 618
Andel privata leverantörer	0,95	0,95	0,93	0,97
Inköpsvärde per landsting (offentliga lev)	4,2 mdkr	2,0 mdkr	99,7 mnkr	42,4 mdkr
Antal offentliga leverantörer	258	247	87	546
Andel offentliga leverantörer	0,05	0,05	0,03	0,07

Källa: DoubleCheck

En intressant observation är att andelen små och medelstora privata företag är lägre för landstingen än för kommunerna. Som framgår av Tabell 5.13 svarade för landstingen de små och medelstora företagen bara för drygt 27 procent av den totala försäljningen. Motsvarande andel för kommunerna är drygt 40 procent. Denna skillnad kan sannolikt förklaras med landstingens mer koncentrerade åtagande: kollektivtrafik och sjukvård. Det är båda verksamheter som karaktäriseras av betydande skalfördelar rent produktionsmässigt, vilket i sin tur tenderar att gynna större företag.

Tabell 5.13 Landstingens inköp från privata leverantörer av olika storlek

Storlek leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt inköpsvärde (andel %)
Mikro företag	687,5 mnkr	388 mnkr	10,9 mnkr	3,4 mdkr	14,4 mdkr (6,9 %)
Litet företag	740,7 mnkr	476,2 mnkr	12,4 mnkr	4,3 mdkr	15,6 mdkr (7,2 %)
Medelstort företag	1,7 mdkr	732,4 mnkr	38,8 mnkr	7,6 mdkr	27,7 mdkr (13,1 %)
Stora företag	2,3 mdkr	771,4 mnkr	41,9 kr	23,4 mdkr	49,3 (23,4 %)
Övriga företag	416 mnkr	133,9 mnkr	8,9 mnkr	4,0 mdkr	8,7 mdkr (4,1 %)

Källa: DoubleCheck

Som redan nämnts i det föregående utgör köp från offentliga producenter av varor och tjänster 43 procent av landstingens samlade inköpsvärde. Merparten av dessa köp utgörs av köp som görs mellan olika landsting och från landstingsägda bolag. År 2013 uppgick dessa köp till drygt 49 miljarder kronor. Landstingen köper även i betydande utsträckning varor och tjänster från statliga myndigheter men framför allt från de statliga bolagen. De senare levererade under 2013 varor och tjänster till landstingen för 23 miljarder kronor. Köpen från den primärkommunala sektorns begränsade sig totalt till knappt 8 miljarder kronor år 2013.

Tabell 5.14 Landstingens inköp från olika typer av offentliga leverantörer

Typ av offentlig leverantör	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde	Totalt
Andra statliga myndigheter	393 mnkr	88,3 mnkr	1,9 mnkr	3,0 mdkr	7,9 mdkr
Statliga bolag	1,1 mdkr	800 mnkr	15,6 mnkr	7,2 mdkr	23,0 mdkr
Landsting	1,7 mdkr	516 mnkr	40,9 kr	24,8 mdkr	34,1 mdkr
Landstingsägda bolag	767 mnkr	322 kr	610 129 kr	9,3 mdkr	15,2 mdkr
Kommuner	101,6 mnkr	41,6 kr	2,2 kr	688 mnkr	2,0 mdkr
Kommunala bolag	139,4 mnkr	84 mnkr	5,2 mnkr	579 mnkr	2,8 mdkr
Kommunalförbund	94,9 mnkr	65,1 mnkr	4,9 mnkr	296 mnkr	1,9 mdkr
Övriga kommunala	46,4 mnkr	27,5 mnkr	40 125kr	197 mnkr	928 mnkr
Summa inköp från kommunala enheter	340 mnkr	254 mnkr	29,1 mnkr	1,57 mdkr	7,8 mdkr

Källa: DoubleCheck

Som framgår av Tabell 5.15, som visar de tio branscher som under år 2013 hade störst inköpsvärden från landstingen, köper landstingen i stor utsträckning varor och tjänster som är sjukvårdsrelaterade eller som rör kollektivtrafik. Detta är inte att förvånas över givet att landstingens uppdrag i grunden rör dessa två verksamheter. Vidare är det intressant att notera den höga andelen privata leverantörer i dessa branscher.

Tabell 5.15 Branscher från vilka landstingen köper för störst värde

SNI-kod	Beskrivning	Inköpsvärde, mdkr	Andel offentliga leverantörer, %	Andel privata leverantörer, %
86212	Andra allmänna läkarmottagningar	27,8	0,4	99,6
86102	Slutenvårdskliniker somatisk vård	20,0	23,3	76,7
46460	Partihandel med medicinsk utrust.	12,8	0,16	99,84
49319	Övriga kollektivtrafikbolag	12,5	67,9	32,1
49311	Linjebuss företag	7,5	1,06	98,94
47730	Apotek	6,4	15,3	84,7
44120	Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	4,8	0	100
86211	Primärvårdsmottagning med läkare m.m.	4,8	0	100
86211	Specialistläkarmottagningar inom öppenvård, på sjukhus	3,5	1,8	98,2
70220	Konsultbyråer företags organisation	3,5	1,4	98,6

Källa: DoubleCheck

5.6 Vad kan vi säga om de företag och andra organisationer som levererar varor och tjänster till offentlig sektor?

Låt oss nu byta perspektiv från de beställande myndigheterna till de företag och andra organisationer som tillhandahåller olika varor och tjänster till den offentliga sektorn. Som nämndes inledningsvis vet vi för närvarande ganska lite om detta. I det föregående kunde vi notera att antalet organisationer som under år 2013 erhöll utbetalningar från de statliga myndigheterna, kommunerna och landstingen uppgick till drygt 212 000, varav knappt 3 500 var olika typer av offentliga organisationer. I det här avsnittet studerar vi dessa privata och offentliga organisationer närmare.

5.6.1 Ett relativt litet antal leverantörer står för en stor del av all försäljningen

En första fråga av intresse är hur de totala inköpen om 741 miljarder kronor från kommuner, landsting och statliga myndigheter fördelar sig på dessa drygt 212 000 leverantörer? Som framgår av tabell 5.16 svarade drygt 5000 leverantörer, offentliga och privata för en betydande andel av den totala försäljningen: knappt 553

miljarder kronor eller cirka 75 procent av den totala försäljningen.²⁷ Tabellen visar också att 77 leverantörer fakturerade offentlig sektor för mer än en miljard kronor under 2013. Antalet leverantörer som fakturerade för mer än 500 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor var samma år 159 respektive 760. Drygt 5 300 företag och andra organisationer fakturerade var och en för mer än 10 miljoner kronor år 2013. Vidare kan vi konstatera att nästan 40 000 leverantörer fakturerade för ett högre belopp än den tidigare direktupphandlingsgränsen på 284 000 kronor. Vi kan också konstatera att en stor majoritet av de utbetalningar som gjordes av staten, kommunerna eller landstingen rörde relativt små belopp, även på årsbasis. Knappt 116 000 av de 212 783 leverantörerna erhöll betalningar som totalt för år 2013 understeg 40 000 kr. Det ligger med andra ord nära till hands att dra slutsatsen att en majoritet av de inköp som görs av offentlig sektor involverar en direktupphandling. Vi återkommer till denna fråga i avsnitt 6.1

Tabell 5.16 Total försäljning fördelat på antal företag

Försäljningsvärde per leverantör	Antal leverantörer	Sammanlagt försäljningsvärde
> 1 miljard kr	77	236,5 miljarder kr
> 500 miljoner kr	159	297,9 miljarder kronor
>100 miljoner kr	760	420,8 miljarder kronor
>20 miljoner kr	2 942	523,3 miljarder kronor
>10 miljoner kr	5 345	552,6 miljarder kronor
> 1 miljon kr	21 756	604,7 miljarder kronor
> 500 000 kr	33 012	612 miljarder kronor
>285 000 kr	39 803	617 miljarder kronor
>100 000 kr	69 516	621,5 miljarder kronor
> 40 000 kr	96 924	623,3 miljarder kronor
Totalt	212 783	741, miljarder kronor

Källa: DoubleCheck

Tabell 5.17 redovisar grundläggande uppgifter rörande de offentliga leverantörernas försäljning av varor och tjänster. Som framgår av tabellen tillhandahöll en offentlig leverantör i genomsnitt varor eller tjänster till offentlig sektor för drygt 110 miljoner kronor på årsbasis. Att denna genomsnittssiffra inte är särskilt representativ för en enskild leverantör tydliggörs av att medianvärdet är cirka en tiondel av medelvärdet, 13,4 miljoner kronor kontra 110,3 miljoner kronor. Denna bild förstärks ytterligare om man betraktar de leverantörer med den minsta respektive största försäljningen till offentlig sektor. Den offentliga leverantör med det lägsta försäljningsvärdet fakturerade offentlig sektorn drygt 40 000 kr under år 2013.²⁸

²⁷ Bilaga 1 redovisar motsvarande siffror uppdelat på offentliga respektive privata leverantörer.

²⁸ I själva verket är detta en överskattning av det sanna minsta försäljningsvärdet. För att kunna hantera den stora datamängd som 212 000 leverantörer innebär har vi analyserna ovan exkluderat leverantörer som fakturerade offentlig sektor mindre än 40 000 kronor under år 2013. Som framgick i det föregående är det en majoritet av leverantörerna som gjorde detta.

Denna siffra kan kontrasteras med den offentliga leverantör som under år 2013 stod för det högsta försäljningsvärdet, 26,3 miljarder kronor. Studerar vi hur försäljningen till sektorns olika delar, det vill säga till kommuner, landsting och statliga myndigheter, kan vi se att den genomsnittliga försäljningen per leverantör inte skiljer sig särskilt mycket mellan dessa tre sektorer: den ligger mellan 34 och 38 miljoner kronor per år. Det gör den dock om vi istället tittar på medianvärdet av försäljningen. Detta är mycket högre för försäljning som sker till kommuner än till landsting och statliga myndigheter.

Hur många offentliga kunder har i genomsnitt de offentliga leverantörerna och varierar detta mellan de tre sektorerna? Som framgår av tabellen har i genomsnitt de offentliga leverantörerna knappt 30 offentliga kunder. Återigen indikerar den stora skillnaden mellan median och medelvärde att medelvärdet inte ger en rättvisande bild av hur många kunder den typiska offentliga leverantören har. Det är ett relativt fåtal leverantörer som betjänar stora delar av offentlig sektor som tenderar att dra upp medelvärdet. Medianleverantören hade endast sex kunder under 2013. Motsvarande medianvärde för leverantörer till kommuner, landsting respektive statliga myndigheter är 2, 1, respektive 3 kunder. Med andra ord är det många offentliga leverantörer som bara säljer till mindre än en handfull andra myndigheter.

Tabell 5.17 Fakta om offentliga leverantörers försäljning till offentlig sektor

Uppgift	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde
Försäljning till offentlig sektor, totalt	110, 3 mnkr	13,4 mnkr	40 172 kr	26,3 mdkr
Försäljning till kommuner	34,4 mnkr	4,3 mnkr	0 kr	76 mnkr
Försäljning till landsting	38,1 mnkr	143 300 kr	0 kr	25,2 mdkr
Försäljning till statliga myndigheter	37,8 mnkr	628 514 kr	18 750 kr	7,7 mdkr
Antal kunder offentlig sektor, totalt	29	6	1	471
Antal kunder kommuner	17	2	0	47
Antal kunder landsting	2	1	0	5
Antal kunder statliga myndigheter	10	3	0	25

Källa: DoubleCheck

Vilka är de största offentliga leverantörerna? Tabell 5.18 listar de tio offentliga myndigheter och bolag som under år 2013 sålde varor och tjänster till andra offentliga organ för störst belopp. I topp ligger Stockholms läns landsting som under år 2013 sammanlagt fakturerade olika enheter inom den övriga offentliga sektorn för knappt 27 miljarder kronor. Nummer två på listan är Apoteket Service AB med en total fakturering till offentlig sektor på 13,5 miljarder kronor. Även Apoteket AB tillhör de tio offentliga leverantörer med störst försäljning mot övrig offentlig sektor. Inte oväntat återfinns de stora statliga aktörerna inom transportsektor på listan över de största leverantörerna. Svevia, tidigare Vägverket Produktion, och Infranord, tidigare Banverket Produktion, fakturerade tillsammans offentliga beställare för totalt närmare 9,5 miljarder kronor. Men även Trafikverket, som vilket framgick i det föregående, är en av de största offentliga beställarna av nybyggnation respektive drift och underhåll inom transportsektorn, tillhör en av de största leverantörerna av tjänster till övrig offentlig sektor.

Tabell 5.18 Offentliga leverantörer med högst försäljning under år 2013

Leverantör	Försäljningsvärde, miljarder kronor
Stockholms läns landsting	26,9
Apotekets Service AB	13,5
Göteborgs kommun	7,9
Statens Pensionsverk	7,7
Trafikverket	5,9
Svevia	5,9
Apoteket AB	5,6
Försäkringskassan	4,1
Södersjukhuset AB	3,6
Infranord	3,4

Källa: DoubleCheck

Låt oss nu istället betrakta de privata leverantörerna, som ju är långt fler än de offentliga och sammanlagt svarar för en större för del av den totala försäljningen än vad de offentliga leverantörerna gör. Som framgår av Tabell 5.19 är det ett relativt litet antal leverantörer som svarar för stor del av den totala försäljningen. Till exempel svarade drygt 450 företag för över hälften av den totala försäljningen: dessa företag fakturerade samtliga offentlig sektor för 100 miljoner kronor eller mer under år 2013. Antalet privata företag som sålde för mer än 1 miljon kronor till offentlig sektor var drygt 20 000. Vidare fakturerade drygt 42 000 företag för mer än den tidigare direktupphandlingsgränsen på cirka 285 000 kronor. Slutligen kan vi konstatera att det stora flertalet av de privata leverantörerna fakturerade offentlig sektor för mindre än 40 000 kronor per år.

Tabell 5.19 Total försäljning år 2013 fördelat på antalet privata leverantörer

Försäljningsvärde per leverantör	Antal leverantörer	Sammanlagt försäljningsvärde
> 1 miljard kr	45	115,2 miljarder kr
> 500 miljoner kr	95	151,6 miljarder kronor
>100 miljoner kr	455	225,8 miljarder kronor
>20 miljoner kr	2 039	300,2 miljarder kronor
>10 miljoner kr	4 207	326,9 miljarder kronor
> 1 miljon kr	20 026	375,8 miljarder kronor
> 500 000 kr	31 175	383,9 miljarder kronor
>285 000 kr	41 721	387,9 miljarder kronor
>100 000 kr	67 493	392,4 miljarder kronor
> 40 000 kr	94 849	394,2 miljarder kronor
Totalt	209 425	419,8 miljarder kronor

Källa: DoubleCheck

Tabell 5.20 redovisar några grundläggande uppgifter om de privata leverantörernas försäljning till offentlig sektor.²⁹ I likhet med de offentliga leverantörerna är genomsnittsförsäljningen per privat leverantör, 4,2 miljoner kronor, missvisande för det stora flertalet leverantörernas försäljning. Spridningen bland leverantörerna är mycket stor. Medianleverantörens försäljning uppgick inte till mer än knappt 220 000 kronor per år. Vi kan också konstatera att den typiska privata leverantören till offentlig sektor endast har ett fåtal kunder, i regel mindre än en handfull.

²⁹ Notera återigen att denna sammanställning exkluderar de privata leverantörer som sålde för mindre än 40 000 kronor till offentlig sektor år 2013. Det handlar om cirka 115 000 leverantörer.

Tabell 5.20 Fakta om enskilda privata leverantörers försäljning till offentlig sektor

Uppgift	Medelvärde	Medianvärde	Min-värde	Max-värde
Försäljning till offentlig sektor, totalt	4,2 mnkr	219 964 kr	40 000 kr	9,4 mdkr
Försäljning till kommuner	1,9 mnkr	79 094 kr	0 kr	5,9 mdkr
Försäljning till landsting	1,2 mnkr			3,9 mdkr
Försäljning till statliga myndigheter	1,1 mnkr	3 215 kr	0 kr	7,9 mdkr
Antal kunder offentlig sektor, totalt	7	2	1	433
Antal kunder kommuner	5	1	0	266
Antal kunder landsting	1	0	0	21
Antal kunder statliga myndigheter	2	1	0	174

Källa: DoubleCheck

Tabell 5.21 redovisar de tio största leverantörerna till offentlig sektor under 2013. Notera att tabellen såväl redovisar uppgifter på koncernnivå som för enskilda företag. Exempelvis består den stora bygg- och anläggningskoncernen Skanska av ett flertal olika bolag. Som framgår av tabellen var koncernen Skanska den försäljningsmässigt näst största leverantören till offentlig sektor under år 2013 med en total försäljning motsvarande knappt 11 miljarder kronor. Detta kan jämföras med den totala försäljningen för det försäljningsmässigt största enskilda bolaget i Skanska-koncernen, Skanska Sverige AB, som samma år uppgick till 5.5 miljarder kronor, vilket renderade detta bolag en sjätteplats på listan över enskilda bolag med störst försäljning till offentlig sektor. Den försäljningsmässigt överlägset största koncernen är Folksam, vilket förklaras av att Folksam äger KPA som i sin tur har tre bolag på topplistan.³⁰ Inte oväntat återfinns de två andra stora svenska bygg- och anläggningsföretagen NCC och Peab bland de företag som säljer för mest pengar till offentlig sektor. Andra stora leverantörer är ATEA, som är verksamma inom IT, och Keolis som arbetar inom kollektivtrafiksektorn.

³⁰ Som tidigare nämnts avser högst sannolikt siffrorna för Folksam och KPA pensionsinbetalningar från kommunerna och bör därför inte betraktas som inköp av olika varor och tjänster.

Tabell 5.21 De privata leverantörer med störst försäljning mot offentlig sektor

Leverantör, totalt koncern	Försäljningsvärde miljarder kronor	Leverantör, enskilt bolag	Försäljningsvärde miljarder kronor
Folksam	19,7	KPA Pensionsservice	9,4
Skanska	10,9	SAAB AB	7,7
Nordstjernan	10,0	NCC Construction	6,7
ATEA	5,6	KPA AB	6,2
CAPO	4,2	ATEA	5,4
Attendo	4,0	Skanska Sverige	5,5
BJA Croonen	3,6	PEAB Anläggning	4,5
KEOLIS	3,6	Kåpan Pensioner	3,9
Praktikertjänst	3,5	KPA Pensionstjänst AB	3,7
Marwin Holding	3,5	Keolis Sverige	3,4

Källa: DoubleCheck

5.7 Sammanfattande kommentarer

I det här kapitlet har vi använt de data som DoubleCheck samlar in från kommuner, landsting och statliga myndigheter för att teckna en bild av den offentliga sektorns faktiska inköp, en bild som hitintills lyst med sin frånvaro eller i den mån den funnits varit mycket fragmentarisk.

En första observation är att kunskaperna om de offentliga inköpen markant har ökat genom den beskrivning som gjorts. Vi vet nu att drygt 212 000 olika organisationer, det absoluta flertalet privata företag, levererar varor och tjänster till offentlig sektor. Vidare vet vi för hur mycket olika leverantörer sålde till sektorn under 2013, inom vilka branscher samt storleken på de olika leverantörerna.

En andra observation är hur omfattande de inköp som görs mellan olika delar av den offentliga sektorn är: knappt 45 procent av den samlade inköpsvolymen för staten respektive landstingen, men endast 28 procent för kommunerna.

En tredje observation är att det stora flertalet köp som görs mellan leverantörerna och den offentliga sektorn är köp som totalt sett på årsbasis faller under den gamla direktupphandlingsgränsen om cirka 285 000 kronor.

En fjärde observation är att många av leverantörerna har ett fåtal offentliga kunder, inte sällan en eller två.

6 Diskussion

I det här kapitlet diskuterar vi mot bakgrund av tidigare kända fakta, nya iakttagelser och bedömningar som gjorts i kapitel 2-5 ett antal frågeställningar av intresse avseende offentlig upphandling och offentliga inköp. Diskussionen är indelad i fem delar. En första del, avsnitt 6.1, som fokuserar på frågan om omfattningen av de offentliga inköpen, såväl upphandlingspliktiga som icke upphandlingspliktiga. En andra del, avsnitt 6.2, som på olika sätt försöker ringa in hur stor andel av de inköp som görs som utgörs av direktupphandlingar. En tredje del, avsnitt 6.3, som diskuterar DoubleChecks erfarenheter rörande själva datainsamlingen. En fjärde del, avsnitt 6.4, som diskuterar i vilken utsträckning som leverantörerna till offentlig sektor är kreditvärdiga. En femte del, avsnitt 6.5, som diskuterar behoven och möjligheterna att komplettera den befintliga nationella upphandlingsstatistiken med den typ av data som används i denna rapport.

6.1 Upphandlingspliktiga respektive icke upphandlingspliktiga inköp – en jämförelse med tidigare uppskattningar

Som vi kunde konstatera i Kapitel 3 regleras i hög grad den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster i LOU, LUF och LOV. En stor majoritet av sektorns inköp är således upphandlingspliktiga, dvs. inköpen är tvungna att följa vissa processuella regler som ska säkerställa att alla leverantörer blir behandlade likadant med mera, vilket i sin tur ska skapa bästa möjliga förutsättningar för konkurrens och effektivitet. Det är dock långt ifrån alla inköp som är upphandlingspliktiga. En första fråga av intresse är därför hur omfattningen av de upphandlingspliktiga inköpen förhåller sig till icke upphandlingspliktiga.

Som framgick i kapitel 4 existerar det för närvarande flera olika uppskattningar av dessa storheter beroende på vilken beräkningsmetod och data som används. Enligt den metodik och de data som används av Konkurrensverket uppgick den värdemässiga omfattningen av de upphandlingspliktiga inköpen till 602 miljarder kronor år 2011. Några siffror avseende år 2013, det år som används i föreliggande studie, har ännu inte redovisats. Här är det viktigt att komma ihåg att dessa inköp inkluderar förutom de statliga myndigheternas, kommunernas och landstingens inköp även offentliga bolags samt i viss, mycket begränsad mån, även vissa privata företags inköp. Konkurrensverket uppskattning är att av de 602 miljarder kronorna avsåg 387 miljarder kronor upphandlingspliktiga inköp gjorda av myndigheter. Enligt Konkurrensverket beräkningar uppgick de offentliga inköpen totalt sett, upphandlingspliktiga respektive icke upphandlingspliktiga inköp, till 583 miljarder kronor samma år. Det betyder att de upphandlingspliktiga inköpen utgör cirka två tredjedelar av de samlade offentliga inköpen.

Som framgick i kapitel 4 har vi uppdaterat den senare beräkningen med data från Nationalräkenskaperna avseende år 2013. De offentliga inköpen uppgick år 2013

till drygt 700 miljarder kronor, varav 644 miljarder hänför till poster som ingår i Nationalräkenskaperna medan resterande 56 miljarder kronor hänför sig till poster utanför Nationalräkenskaperna. De förra fördelade sig enligt följande: statliga myndigheter 214 miljarder kronor, kommuner 277 miljarder kronor samt landsting 153 miljarder kronor. Enligt denna beräkningsmetod uppgick således kommuners och landsting inköp av varor och tjänster till 431 miljarder kronor. Denna uppskattning kan jämföras med SKL:s uppskattning av storleken på kommuners och landstings inköp år 2012 om 320 miljarder kronor, vilket är en väsentligt lägre siffra. Med andra ord existerar det flera olika bedömningar av storleken på de offentliga inköpen, bedömningar som är markant skilda från varandra.

Storleken på de offentliga inköpen enligt leverantörsreskontra skiljer sig inte markant från uppskattningen av de offentliga inköpen enligt Nationalräkenskaperna med den beräkningsmetod som Konkurrensverket använder

Vad kan vi på basis av det som framkommit i denna studie tillföra i denna fråga? I det följande kombinerar vi uppgifter om hur mycket olika offentliga myndigheterna köper av andra offentliga organisationer med uppgifter om verksamheter som är undantagna från LOU respektive LUF för att kasta nytt ljus över värdet av upphandlingspliktiga respektive icke upphandlingspliktiga inköp.

Som framgick i det föregående, avsnitt 5.4, uppgick enligt de statliga myndigheternas, kommunernas respektive landstingens leverantörskontra de totala utbetalningarna till knappt 741 miljarder kronor, det vill säga knappt 40 miljarder kronor mer än den uppskattning som i huvudsak baseras på Nationalräkenskaperna och Konkurrensverkets beräkningsmetod. Om vi jämför de två uppskattningarna sektor för sektor, vilket görs i Tabell 6.1 ser vi att diskrepansen är störst beträffande de statliga myndigheterna, 28 miljarder kronor.³¹

För kommunerna och landstingen är skillnaden förhållandevis liten, endast 11 respektive 2 miljarder kronor. Här är det dock viktigt att inte glömma bort att värdet av leverantörsreskontra inte är komplett för kommunerna. Som framgick i avsnitt 5.1 saknas uppgifter avseende 15 kommuner, vilket innebär att siffran om 288 miljarder kronor är en underskattning av det totala inköpsvärdet.³² Detsamma gäller i viss utsträckning de statliga myndigheterna eftersom leverantörsreskontra saknas för ett mindre antal myndigheter.

Vad kan då förklara dessa skillnader? Den mest närliggande förklaringen är, som redan nämnts i avsnitt 5.3, att i myndigheternas leverantörsreskontra ingår vissa utbetalningar som inte är att betrakta som inköp i egentlig mening. En sådan post

---

³¹ Notera här att vi i kolumn 1 lagt till 56 miljarder kronor på landstingens kostnader utöver de 154 miljarder som erhålls enligt Nationalräkenskaperna. Dessa 56 miljarder kronor, som ju enligt Konkurrensverket ligger utanför Nationalräkenskaperna, avser i huvudsak landstingens köp av vård från andra landsting och kostnader för lokal och regional kollektivtrafik, som också i stor utsträckning är ett åtagande för landstingen.

³² Till detta kan läggas en statlig myndighet vars inköp inte ingår i data, Arbetsförmedlingen, som enligt uppgift ligger i härandet 4,7 miljarder kronor per år.

är pensionsrelaterade utbetalningar. Vid en genomgång av de olika leverantörs-kontra framgår att vissa utbetalningar görs till företag verksamma inom pensionsrelaterade branscher. Dessa betalningar avser sannolikt pensionsavgifter rörande myndigheternas personal, vilket knappast är att räkna som ett inköp avseende en vara eller tjänst, även om delar av dessa utbetalningar troligen avser förvaltning av pensioner. Vi har med utgångspunkt i detta korregerat beräkningen genom att subtrahera 28,1 miljarder kronor som vi bedömer är pensionsinbetalningar.³³ Efter denna korrigering uppgår de offentliga inköpen till 713,1 miljarder kronor, vilket innebär att diskrepansen nu mellan de båda uppskattningarna krympt till cirka 13 miljarder kronor, tabell 6.1. Vi kan således konstatera att de offentliga inköpen enligt leverantörsreskontra, det vill säga faktiska utbetalningar till leverantörer, inte ligger särskilt långt ifrån den summa som erhålls enligt Konkurrensverkets beräkningsmetod utifrån i huvudsak Nationalräkenskaperna.

Tabell 6.1 Offentliga inköp kontra utbetalningar enligt leverantörsreskontra, korregerad uppskattning inom parantes, miljarder kronor.

Sektor	Offentliga inköp enligt Konkurrensverkets metod, ny beräkning för år 2013, Mdkr	Offentliga utbetalningar enligt leverantörsreskontra, Mdkr
Staten	214	241
Kommuner	277	288
Landsting	209	211
Totalt	700	741 (713)

Källa: SCB, NR, DoubleCheck samt egna beräkningar.

Vad kan vi säga om storleken på de upphandlingspliktiga inköpen?

Hur förhåller sig det då med de upphandlingspliktiga inköpen enligt data över faktiska utbetalningar? Tabell 6.2 redovisar resultatet av ett försök att med utgångspunkt från DoubleChecks utbetalningsdata uppskatta de upphandlingspliktiga inköpens storlek.

Först redovisas, i kolumn 2, en uppdaterad beräkning med Konkurrensverkets metod avseende data för år 2013. Vi har här utgått från den detaljerade redovisning som Konkurrensverket presenterade i den senaste upplagan av Siffror och fakta om offentlig upphandling från år 2014. Vår beräkning skiljer sig dock från denna i följande avseenden:

³³ Av dessa 28,1 miljarder kronor utgör betalningar till KPA 20,4 miljarder och betalningar till Statens Pensionsverk, SPV, 7,7 miljarder kronor.

För det första baseras våra beräkningar på uppgifter från år 2013 medan Konkurrensverkets baseras på uppgifter från år 2011.

För det andra har vi till skillnad från Konkurrensverket exkluderat följande utgifter ur posten Ej upphandlingspliktiga sociala naturaförmåner: Assistansersättning, Bilstöd och Tandvårdsstöd. Anledningen till detta är att dessa utgifter räknas som transferingar i Nationalräkenskaperna och således inte ingår i posten sociala naturaförmåner.³⁴ Efter att ha exkluderat dessa utgifter omfattar posten icke upphandlingspliktiga sociala naturaförmåner nu Läkemedelsförmånen (19,7 mdkr), ersättning till fristående skolor (34,2 mdkr), ersättning till privata läkare enligt lag om läkarvårdsersättning (1,74 mdkr), ersättning till privata sjukgymnaster enligt lag om ersättning för fysioterapi (1,37 mdkr).

För det tredje har vi samlat vissa mindre ej upphandlingspliktiga inköp i en post Diverse. Denna består av monopol tjänster, vissa inköp av läkemedel, vissa inköp av försvarsmaterial som alla återfinns i Konkurrensverkets beräkning. Vi har använt samma belopp som Konkurrensverket gjorde, totalt cirka 20 miljarder kronor.

Som framgår uppgick de upphandlingspliktiga inköpen enligt denna beräkningsmetod till knappt 540 miljarder kronor år 2013, vilket innebär att 77 procent av kommunernas, landstingens samt de statliga myndigheternas totala inköp av varor och tjänster är att betrakta som upphandlingspliktiga.

Därefter, i kolumn 3 i samma tabell, redovisas en alternativ beräkning som baseras på uppgifter ur leverantörsreskontra. Tillvägagångssättet är att i likhet med Konkurrensverket subtrahera icke upphandlingspliktiga inköp från de totala upphandlingspliktiga inköpen. Konkret innebär detta att vi från de offentliga inköpen dragit av belopp som rör:

- **Icke upphandlingspliktiga sociala naturaförmåner, 39,8 miljarder kronor**

Vi har här kunnat identifiera ett belopp om sammanlagt 19,9 miljarder kronor som vi anser oss kunna hänföra till utbetalningar rörande Läkemedelsförmånen. Denna består av betalningar som landstingen gör till de olika apoteken. Specifikt betalade landstingen ut 13,5 miljarder kronor till Apotekens Service bolag samt 6,4 miljarder till olika apotek.

Vidare består denna post av utbetalningar till privata skolor och förskolor. Här har vi kunnat identifiera utbetalningar om sammanlagt 19,9 miljarder kronor, varav 6,7 miljarder kronor avser utbetalningar till privata förskolor (SNI-kod 85100), 7,7 miljarder kronor avser betalningar till privata

---

³⁴ För jämförbarhetens skull har vi dock valt att inom parantes redovisa de ej upphandlingspliktiga inköpen inklusive dessa socialförsäkringsförmåner.

grundskolor (SNI-kod 85201) samt 5,5 miljarder kronor avser utbetalningar till privata gymnasieskolor (SNI-kod 85300).

- **Lokalhyror, 42,2 miljarder kronor**

Denna post avser utbetalningar till företag, privata och offentliga, som är verksamma inom fastighetsrelaterade branscher.

- **Köp mellan statliga myndigheter, 35,9 miljarder kronor**

Denna post avser betalningar som görs mellan olika statliga myndigheter, köp som inte är upphandlingspliktiga eftersom de görs inom koncernen staten.

Summa summarum uppgick de icke upphandlingspliktiga inköpen enligt data över faktiska utbetalningar till totalt 117,9 miljarder kronor år 2013. Jämför vi med den första kolumnen ser vi att de upphandlingspliktiga inköpen enligt våra data är ungefär 55 miljarder kronor högre än enligt den metod och de data som Konkurrensverket använder. Denna diskrepans beror på två faktorer. Dels på att den bas vi utgår ifrån – de totala inköpen – är cirka 10 miljarder kronor högre än enligt Konkurrensverkets beräkningsmetod. Dels på att vi inte kunnat identifiera utbetalningar motsvarande ungefär 20 miljarder kronor. Dels på att vissa av posterna är väsentligt lägre enligt de data vi har tillgång till än vad som framgår av Nationalräkenskaperna.

Tabell 6.2 Uppskattning av upphandlingspliktiga inköp enligt Konkurrensverkets metod respektive DoubleChecks offentliga utbetalningar enligt leverantörsreskontra, miljarder kronor

Poster	Beräkning enligt Konkurrensverkets metod	Poster	Alternativ beräkning enligt DoubleChecks data
Offentliga inköp år 2013, KKV	700	Offentliga inköp år 2013, DC	713
- Ej upphandlingspliktiga sociala naturaförmåner	61,6 ³⁵ (94,3)	- Ej upphandlingspliktiga sociala naturaförmåner	39,8
- Lokalhyror	78,8	- Lokalhyror (Köp från fastighetsbolag)	42
- Investeringar i egen regi	6,5	- Köp mellan statliga myndigheter	35,9
- Diverse ej upphandlingspliktiga inköp	15,5		
Totalt	537,6 (507,9)	Totalt	595,1

Källa: SCB, NR, DoubleCheck samt egna beräkningar.

6.2 Hur stor andel av de offentliga inköpen är direktupphandlingar?

En annan fråga av stort intresse är hur stor andel av de offentliga inköpen som utgörs av direktupphandlingar. I det följande gör vi ett försök att med utgångspunkt från tillgängliga data besvara denna fråga. Vi använder oss av två olika tillvägagångssätt.

Det första sättet, som är enkelt och rättframt, är att utgå från de utbetalningar som gjordes under 2013 till de över 212 000 leverantörerna. Genom att utgå från storleken på dessa utbetalningar är det möjligt att grovt ringa in vilka inköp som formellt sett skulle kunna vara tillåtna direktupphandlingar och vad dessa inköp sammanlagt uppgår till.

³⁵ Denna post omfattar följande poster: Läke-medelsförmånen (19,7 mdkr), ersättning till fristående skolor (34,2 mdkr), ersättning till privata läkare enligt lag om läkarvårdsersättning (1,74 mdkr), ersättning till privata sjukgymnaster enligt lag om ersättning för fysioterapi (1,37 mdkr). Samtliga siffror avser år 2013 förutom siffran för ersättning till fristående skolor mm som avser år 2012. Vidare notera att vi till skillnad från Konkurrensverket exkluderat de tre förmånerna Assistansersättning, Tandvård samt Bilstöd från de ej upphandlingspliktiga inköpen. Anledningen till detta är som redan nämnts att dessa i Nationalräkenskaperna ingår i poster transferingar och således inte är att betrakta som offentliga inköp. För jämförbarhetets skull har vi dock valt att inom parantas redovisa de ej upphandlingspliktiga inköpen inklusive dessa socialförsäkringsförmåner.

Det andra tillvägagångssättet är mer invecklat i det att det baseras på ett mindre urval av myndigheter vars inköp särskilt studerats och där våra utbetalningsdata har kompletterats med information rörande faktiskt upphandlade avtal. Närmare bestämt tog vi under sommaren år 2014 kontakt med 25 kommuner, 25 statliga myndigheter samt 2 landsting vars hela leverantörsreskontra vi för år 2013 har tillgång till och bad de skicka över en förteckning av samtliga under år 2013 gällande avtal om inköp av varor och tjänster. I den skriftliga förfrågan om avtalsinformation som gick ut till respektive myndighet i urvalet framgick att vi önskade komplettera den inköpsstatistik som DoubleCheck samlat in från myndigheten ifråga med gällande avtalsinformation. Specifikt framgick att vi önskade erhålla följande information för alla avtal som gällde mellan 2013-01-01 till 2013-12-31:

- Avtalsområde/namn,
- Organisationsnummer och namn på avtalsinnehavare,
- Eventuell CPV-kod,
- Annonserat avtalsvärde,
- Efterannonserat värde,
- Ev. avtal avropade genom inköpscentraler eller inköpssamverkan,
- Ev. statliga ramavtal.

Efter påminnelser erhålls avtalsinformation för 12 kommuner och 12 statliga myndigheter.³⁶

Vår empiriska strategi för att ringa in de upphandlingspliktiga inköpen kan beskrivas enligt följande. Genom att matcha ihop information rörande avtalsinnehavare och utbetalningar till samma leverantör erhålls en grov approximation om hur mycket som köpts på ett visst avtal. Vi är medvetna om att i denna summa kan även ingå inköp som direktupphandlats. Vidare har vi för de statliga myndigheterna försökt rensa bort inköp som görs mellan statliga myndigheter – detta för att dessa inköp inte är upphandlingspliktiga. På samma sätt har vi försökt rensa bort lokalhyror som inte heller är upphandlingspliktiga. På motsvarande vis har vi rensat data från andra inköp som vi vet inte är upphandlingspliktiga, närmare bestämt betalningar till friskolor. Därtill har vi för respektive myndighet summerat värdet av utbetalningar till leverantörer som på årsbasis understiger 285 000 kronor

---

³⁶ Svar erhöles från följande kommuner, landsting och statliga myndigheter: Danderyd kommun, Ekerö kommun, Eskilstuna kommun, Eslöv kommun, Gislaved kommun, Härryda kommun, Järfälla kommun, Sjöbo kommun, Strängnäs kommun, Svedala kommun, Upplands Väsby kommun, Varbergs kommun, Centrala Studiemedelsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Elsäkerhetsverket, Göteborgs universitet, Inspektionen för socialförsäkringen, Konjunkturinstitutet, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Pensionsmyndigheten, Post- och telestyrelsen, , Statistiska Centralbyrån, Statskontoret samt Ungdomsstyrelsen.

per år och leverantör, vilket approximativt indikerar den direktupphandlingsgräns som gällde år 2013.

Betalningar som understiger den "gamla" respektive den "nya" direktupphandlingsgränsen utgör 7,6 respektive 8,2 procent av de totala värdet av utbetalningarna

Tabell 6.3 redovisar resultat av den förstnämnda övningen. Tabellen visar hur stor andel av de totala utbetalningarna som under år 2013 gjordes av kommuner, landsting och statliga myndigheter som understeg 285 000 kronor respektive 500 000 kronor per leverantör och år. Tabellen visar också hur många leverantörer det sammanlagt handlade om. Siffrorna visar att en överväldigande majoritet av leverantörerna år 2013 fakturerade offentlig sektor för ett belopp som understeg direktupphandlingsgränsen på 284 000 kronor. Av detta kan vi dra slutsatsen att en absolut merpart av de inköp som görs formellt sätt kan genomföras i form av en direktupphandling. Huruvida så faktiskt är fallet kan tillgänglig data inte svara på. Det är dock sannolikt ingen särskilt vågad gissning att merparten av dessa utbetalningar utgörs av direktupphandlingar. Samtidigt visar tabellen beloppsmässigt utgör dessa köp en relativt liten andel av de totala inköpen, mindre än 8 procent det totala inköpsvärdet.

Tabell 6.3 Uppskattning av offentliga inköp som understiger den "gamla" respektive den "nya" direktupphandlingsgränsen

Leverantörer (privata respektive offentliga)	Totalt inköpsvärde avseende utbetalningar < 285 000 kr per leverantör och år, mdkr (antal leverantörer)	Totalt inköpsvärde avseende utbetalningar < 500 000 kr per leverantör och år, mdkr (antal leverantörer)
Privata leverantörer	31,9 (177 325)	35,9 (166 779)
Offentliga leverantörer	19,3 (1540)	19,3 (1621)
Totalt	51,2 (168 319)	55,2 (178 946)
Andel av totalt inköpsvärde, %	7,6	8,2

Källa: DoubleCheck

Data indikerar att direktupphandlingars andel av de totala inköpen i genomsnitt är minst 7 procent men kan i enskilda fall vara väsentligt högre

Låt oss nu studera resultatet av den mer invecklade metoden för att försöka uppskatta andelen inköp som görs i form av direktupphandlingar. Tabellerna 6.4 respektive 6.5 redovisar de utvalda statliga myndigheternas respektive de utvalda kommunernas inköp fördelade på posterna: värdet av totala inköp, värdet av totala upphandlingspliktiga inköp, värdet av inköp som är gjorda från leverantörer med vilket myndigheten eller kommunen har ett gällande avtal – där vi antar att medparten av dessa är avtal som föregåtts av en formell upphandling enligt LOU eller LUF –, upphandlingspliktiga inköp som inte gjorts från en leverantör med gällande avtal.³⁷ Den sistnämnda posten, som beräknats som skillnaden mellan den uppskattade upphandlingspliktiga inköpsvolymen och de inköp som gjorts från leverantörer med gällande avtal är en form av restpost som kan tolkas i termer av direktupphandlingar. Med andra ord är det beräknade värdet av denna restpost ett estimat av volymen direktupphandlingar för respektive myndighet eller kommun. Som ett kompletterande estimat redovisas som den sista sjätte kolumnen i båda tabellerna summan av de inköp som gjordes från leverantörer med en försäljning som understeg 285 000 kronor, vilket var direktupphandlingsgränsen det aktuella året 2013.

I genomsnitt utgjorde värdet av upphandlingspliktiga inköpen för de statliga myndigheterna 50 procent av det totala inköpsvärdet. Motsvarande siffra för de utvalda kommunerna var 83 procent. Förklaringen till att denna diskrepans är att de statliga myndigheterna i betydande utsträckning köper produkter av andra statliga myndigheter, köp som inte är upphandlingspliktiga. Som framgår av tabellerna är emellertid variationerna i andelen upphandlingspliktiga inköp betydande mellan såväl statliga myndigheter som kommuner. Variationerna är betydligt större för de statliga myndigheterna, vilket högst sannolikt avspeglar att vissa myndigheter beroende på uppdrag och inriktning görs väsentligt mer inomstatliga inköp än andra. Däremot är andelen av köp som görs från leverantörer med gällande avtal i genomsnitt något större för de utvalda kommunerna än för de utvalda myndigheterna, 31 procent vis-a-vis 27 procent för de statliga myndigheterna.

Förhållandet att andelen upphandlingspliktiga inköp i genomsnitt är väsentligt lägre för de statliga myndigheterna och att andelen inköp från avtalsleverantörer är mer lika mellan kommuner och statliga myndigheter gör att "direktupphandlingar" utgör en markant större andel av kommunernas inköp än det gör för de statliga myndigheterna. I genomsnitt utgör skillnaden mellan upphandlingspliktiga inköp och köp gjorda på avtal drygt 61 procent av de totala inköpen för

---

³⁷ Som med alla antaganden som görs kan giltigheten i detta antagande ifrågasättas. Såsom vi ställde frågan till de utvalda kommunerna och statliga myndigheterna var tanken att respondenterna skulle ange sina formellt upphandlade avtal, ramavtal etc. Vår bedömning efter att översiktligt ha studerat de olika avtalen är att flertalet avtal sannolikt också är av den karaktären. Här föreligger dock en osäkerhet vars magnitud vi inte kan uppskatta. Resultaten ska därför ses som indikativa och följaktligen tolkas med försiktighet.

kommunerna medan motsvarande siffra för de statliga myndigheterna uppgår till 37 procent. Detta skulle kunna indikera att de utvalda kommunerna gör en markant större andel av sina inköp av varor och tjänster i form av direktupphandlingar än vad som gäller för de utvalda statliga myndigheterna. Sammantaget indikerar denna beräkning av andelen direktupphandlingar att i både kommuner och statliga myndigheter är betydande. Som nämndes i det föregående ska dock inte för stor vikt fästas vid detta estimat – därtill är osäkerheten allt för stor.

Att osäkerheten är stor understryks av att det andra sättet att försöka ringa in andelen direktupphandlingar – nämligen summan av andelen köp understigande 285 000 kronor per leverantör och år – ger väsentligt lägre siffror. För kommunerna utgjorde år 2013 dessa inköp i genomsnitt 7 procent av de totala inköpskostnaderna medan motsvarande siffra för de statliga myndigheterna är 20 procent. Dessa estimat skulle kunna tolkas i termer av en undre gräns för direktupphandlingarnas andel av de totala kostnaderna.

Noteras bör också att dessa två olika ansatser för att uppskatta andelen direktupphandlingar inte nödvändigtvis står i konflikt med varandra. Den sistnämnda uppskattningen, som kan betraktas som en nedre gräns, utgörs ju av de köp av en leverantör som på årsbasis understiger den direktupphandlingsgräns som gällde under år 2013. Det kan ju mycket väl vara så att de utvalda kommunerna och statliga myndigheterna genomför direktupphandlingar som överstiger detta värde. I så fall ökar ju värdet av direktupphandlingarna och närmar sig de uppskattningar som erhöles med den andra metoden.

Slutligen visar tabellerna att avtalsleverantörerna står för en markant större andel av försäljningen än vad de antalsmässigt utgör – det gäller både kommuner och statliga myndigheter.

Tabell 6.4 Tio statliga myndigheters inköp fördelade på totalt inköpsvärde, uppskattat upphandlingspliktigt inköpsvärde, inköp från avtalsleverantörer samt sammanlagt inköpsvärde för betalningar under direktupphandlingsgränsen, år 2013.

Myndighet	Totalt inköpsvärde, mnkr (antal leverantörer)	Upphandlings- pliktiga inköp, Mnkr (andel av totala i inköp)	Inköp från avtals- leverantörer, mnkr (antal leverantörer, andel av totalt inköpsvärde)	Upphandlings- pliktiga inköp som upphandlas utan avtal, ”direktupp- handlingar, (andel av upphandlingspliktiga inköp, %)	Totala inköp < 285 000 kr per år och leverantör (andel av totalt inköpsvärde)
CSN	300,8 (1062)	213,1 (0,70)	147,2 (70, 0,49)	65,9 (0,31)	104,7 (0,35)
DO	48,6 (425)	22,7 (0,47)	18,3 (77, 0,38)	4,4 (0,19)	12,6 (0,26)
Elsäkerhets- verket	26,6 (471)	20,4 (0,77)	8 (38, 0,30)	12,4 (0,61)	10,6 (0,40)
Göteborgs universitet	2177,6 (13728)	2115,8	550,9 (185, 0,19)	1615 (0,74)	259 (0,24)
Inspektionen för social- försäkringen	32,3 (203)	7 (0,22)	6,5 (35, 0,20)	0,4 (0,06)	7,7 (0,24)
Konjunktur- institutet	18,2 (168)	4,4 (0,24)	6,6 (71, 0,36)	-2,2 (-0,5)	5,4 (0,30)
Naturvårds- verket	2768,5 (2681)	1405 (0,51)	96,8 (23, 0,04)	1308 (0,93)	61,9 (0,02)
Pensions- myndigheten	865 (1314)	356,2 (0,43)	189 (84, 0,23)	167,2 (0,47)	28,5 (0,03)
Post- och telestyrelsen	531 (885)	356,1 (0,69)	180,3 (59, 0,35)	175,8 (0,49)	26,3 (0,05)
Statistiska centralbyrån	393 (1060)	118,3 (0,48)	201,2 (61, 0,51)	-12,9 (-0,08)	8,8 (0,09)
Statskontoret	23,9 (331)	7,2 (0,30)	5,1 (31, 0,21)	2,1 (0,29)	8,8 (0,37)
Ungdoms- styrelsen	71,8 (561)	29,6	1,2 (9, 0,02)	28,4 (0,95)	15,7 (0,22)
Genomsnitt, %		50	27	37	20

Källa: DoubleCheck, egna beräkningar.

Tabell 6.5 Tio kommuners inköp fördelade på totalt inköpsvärde, uppskattat upphandlingspliktigt inköpsvärde, inköp från avtalsleverantörer samt sammanlagt inköpsvärde för betalningar under direktupphandlingsgränsen, år 2013

Kommun	Totalt inköpsvärde, mnkr	Upphandlingsplikt iga inköp, mnkr (andel av totalt inköp, %)	Inköp från avtals- leverantör er, mnkr (antal leverantör er, andel av totalt inköpsvärde, %)	Upphandlingsplikt iga inköp som upphandlas utan avtal, "direktupphandlin gar, (andel av upphandlingsplikti ga inköp, %)	Totala inköp < 285 000 kr per år och leverantör (andel av totalt inköpsvärde, %)
Danderyd	1065 (2891)	1017,9 (0,83)	589 (219, 0,55)	294,9 (0,33)	85,8 (0,08)
Ekerö	875 (2457)	715,6 (0,73)	415 (178, 0,47)	300,5 (0,42)	7 (0,01)
Eskilstuna	729 (1606)	534 (0,73)	293 (122, 0,40)	241,4 (0,45)	45,1 (0,06)
Eslöv	844 (2831)	714,3 (0,85)	106 (, 0,13)	608,8 (0,85)	77,4 (0,09)
Gislaved	754 (4080)	718,5 (0,96)	224 (138, 0,30)	452,2 (0,69)	86,4 (0,11)
Härryda	1000 (3126)	969,9 (0,97)	115 (94, 0,11)	855,2 (0,88)	8,9 (0,01)
Järfälla	2356 (4066)	1988,7 (0,84)	1059 (292, 0,45)	929,6 (0,47)	121,1 (0,05)
Sjöbo	623 (2415)	478,2 (0,72)	60 (42, 0,10)	387,9 (0,87)	48,5 (0,08)
Strängnäs	1054 (3543)	628,2 (0,59)	294 (282, 0,28)	334 (0,53)	79,4 (0,08)
Svedala	601 (2682)	530,3 (0,88)	247 (93, 0,41)	282,9 (0,53)	69,4 (0,12)
Upplands Väsby	1226 (2498)	1111,6 (0,91)	140 (50, 0,11)	971,9 (0,45)	75,1 (0,06)
Varberg	1256 (3148)	1051,5 (0,84)	580 (318, 0,46)	471,2 (0,45)	93 (0,07)
Genomsni tt, %		83	31	61	7

Källa: DoubleCheck, egna beräkningar.

6.3 Några reflektioner kring insamlingen av data

Under de år som DoubleCheck har arbetat med att samla in, bearbeta, förädla och sammanställa offentliga inköpsvärden har vissa brister i den offentliga förvaltningens förmåga till uppföljning och egenkontroll kunnat identifieras. Vi bedömer att det ur ett inköps- och upphandlingsstatistikperspektiv kan vara av intresse att närmare beskriva deras erfarenheter och de brister som de har identifierat.

Affärssystem utan krav på organisationsnummer

En första brist är att de flesta affärssystem som offentlig sektor i dag använder inte har som krav när man lägger in en ny leverantör att även bolagets organisationsnummer skall läggas in. Flertalet av systemen skapar istället ett eget identifikationsnummer (löpnummer) som så kallad identifikator för respektive leverantör. Denna siffra/löpnummer kan inte användas för att göra en uppföljande kontroll att det angivna bolaget i systemet är samma bolag som man gjort affären med eller som man betalt pengarna till. I de fall som organisationsnummer finns i systemen är systemen i sin tur inte kopplade till en kreditupplysningstjänst eller till Bolagsverket/Skatteverket för att säkerställa att det angivna organisationsnumret är korrekt i förhållande till det angivna bolagets namn. Dessa omständigheter försvårar för myndigheterna att följa upp sina inköp och innebär även en risk för felaktiga utbetalningar.

Affärssystem utan kontroll att angivet bankgiro- eller plusgironummer är kopplat till rätt företag

En andra brist är att när en ny leverantör läggs in i de befintliga affärssystemen som används av offentlig sektor sker inte automatiskt en kontroll mot Bankgirocentralen eller mot Nordea att de utbetalningskonton som anges faktiskt stämmer överens med den aktuella leverantören. Om någon kontroll görs sker den manuellt och när man lägger in en ny leverantör. Eftersom de flesta system tillåter redigering av en redan inlagd leverantör innebär det att en person kan ändra ett bolagsnamn, ett bankgironummer eller ett organisationsnummer utan att ändra övrig information. Till exempel om ett factoringbolag har tagit över indrivandet av pengarna för ett bolag är det inte sällan som detta factoringbolags namn återfinns i affärssystemet med ett nytt bankgironummer men det ursprungliga organisationsnumret ligger kvar alternativt den ursprungliga adressen. Eftersom flertalet factoring- och inkassobolag själva gör affärer med offentlig sektor är detta en grund för att man inte med säkerhet kan identifiera utbetalningarna - att de går till rätt motpart. Det skapar också möjlighet för oseriösa leverantörer att utnyttja systemen. Därtill innebär bristen i likhet med den i det föregående beskrivna bristen att myndigheternas möjligheter till uppföljning och kontroll av de egna betalningarna negativt.

Okunskap i hantering av det egna systemet

En tredje brist rör att en del av de som svarar på DoubleChecks begäran om utlämnade av en sammanställning av de offentliga inköpen för ett helt kalenderår har svårighet att ta fram detta utan hjälp. I vissa fall räcker de lathundar som DoubleCheck tillsammans med leverantörerna av affärssystemen har tagit fram medan det i vissa andra fall faktiskt krävs en konsultinsats från systemleverantören för att ta fram de begärda data. En annan typ av okunskap är att flera av dem som lämnat data till DoubleCheck har lämnat information som inte överensstämmer med efterfrågad tidsperiod, det vill säga ett kalenderår. I stället har data för hela perioden som systemet har varit i drift lämnats ut. Därtill kommer att i vissa fall har de uppgifter som lämnats ut med råge överstigit de faktiska inköpen. I vissa fall har DoubleCheck begärt ut en leverantörsreskontra hela fem gånger innan det att man fick en som "sannolikt" var korrekt. Men även den sista versionen blir per automatik osäker med tanke på att det inte finns något att stämma av informationen mot.

6.4 I vilken utsträckning är de företag och andra organisationer som levererar till offentlig sektor kreditvärdiga m.m.?

Upphandlande myndigheter och enheter ställer i regel omfattande krav på leverantörerna av de varor och tjänster som efterfrågas. Grundläggande är att leverantörerna lever upp till lagstadgade krav gällande betalning av skatter och andra avgifter. Det är också av intresse att antagna leverantörer inte har kreditmässiga problem som kan äventyra leverans av avtalade varor och tjänster under kontraktstiden. För att kunna studera detta har DoubleCheck och kreditupplysningsföretaget Creditsafe utvecklat en tjänst som man kallar för "Healthcheck". Det är en enkel och övergripande analys av en leverantörsreskontras ingående företag. Inom ramen för den här studien har Doublecheck och Creditsafe fått möjlighet att inte bara köra enskilda kommuners, landstings eller myndigheters leverantörer utan de har sammanställt hela DoubleChecks databas för att kunna jämföra mot ett nationellt genomsnitt och respektive delsektors resultat. Den metod som därvid använts beskrivs i avsnitt 5.1. Till denna beskrivning ska läggas att alla ingående organisationsnummer i databasen har analyserats av Creditsafe. Resultatrapporter har tagits fram per delsektorn, det vill säga en för hela landet, en för alla statliga myndigheter, en för alla landsting samt en för alla kommuner.³⁸ Låt oss nu närmare beskriva resultatet av denna övning.

---

³⁸ Dessa rapporter återfinns i bilagorna 2-5.

Drygt sju procent av leverantörerna hade riskerat att bli diskvalifierade i en offentlig upphandling på grund av en inaktuell F-skatt-sedel

Den allmänna bilden av en seriös företagare är att denne har en giltig F-skattsedel. Det som många inte känner till är att en näringsidkare endast behöver inneha F-skattsedel i det fall näringsverksamheten avser försäljning av tjänster av olika slag. Det krävs ingen F-skattsedel för att sälja varor. I det absoluta flertalet fall ställer dock upphandlande myndigheter krav på en giltig F-skattsedel för att en näringsidkare ska komma ifråga för ett kontrakt och därmed kunna leverera produkter till myndigheten, oavsett om det handlar om tjänster eller varor. Ett exempel på ett företag som under många år inte hade en F-skattsedel men som ändå leverade produkter till offentlig sektor var AGA Gas. Sedan några år tillbaka har emellertid företaget valt att skaffa sig en F-skattsedel för att inte riskera att få sina anbud förkastade i kvalificeringsdelen i de upphandlingar som man deltar i. Den genomgång som gjorts av befintliga leverantörer till offentlig sektor visar att 7,4 procent av leverantörerna som inte har en giltigt F-skattsedel. Det är med andra ord ganska många företag, som om de hade deltagit i en annonserad offentlig upphandling med normalkvalificeringskrav, inte hade kommit ifråga att få sina anbud granskade.

Ungefär fyra procent av leverantörerna uppvisar en bristande kreditvärdighet

I de flesta offentliga upphandlingar ställs det vidare krav på att anbudsgivaren ska inneha en viss kreditrating. Tabell 6.6 visar att enligt den modell för bedömning av kreditvärdighet som används av Creditsafe hade ungefär fyra procent av de identifierade leverantörerna en kreditvärdighet som skulle innebära uteslutning ur kvalificeringsfasen i en offentlig upphandling.

Tabell 6.6 Antalet leverantörer med bristande kreditvärdighet

Myndighet	Antal med ej godkänd rating vid anbudsgranskning	Andel med anmärkningar, %
Statliga myndigheter	3 954	4,1
Landsting	2 611	3,9
Kommuner	6 594	4,1

Källa: Creditsafe, DoubleCheck.

Leverantörer med betalningsanmärkningar och skatteskulder

En annan viktig faktor vid kvalificering av leverantörer är att säkerställa att de sköter sina skattebetalningar korrekt. Detta är viktigt av två skäl. För det första är det att en självklarhet att de offentliga medel som används för att köpa tjänster och varor för användning i offentlig sektor inte ska användas till att betala företag som inte följer gällande skattelagstiftning. För det andra är det viktigt för att säkerställa att konkurrens om offentlig kontrakt sker på lika villkor. Ett företag som inte kan

eller medvetet inte betalar skatt såsom det är ålagt snedvrider konkurrensen eftersom man i förekommande fall indirekt kan sätta lägre priser på sina varor och tjänster än vad de seriösa konkurrenterna kan göra.

I dag arbetar flertalet upphandlande enheter och myndigheter tillsammans med Skatteverket och gör en s.k. "4820", dvs. en kontroll av att skatter är betalda i sin ordning och att det inte råder ett skuldförhållande till Kronofogden. DoubleChecks erfarenhet är dock att denna typ av kontroll inte alltid sker regelbundet och i den omfattning som vore önskvärd. Det har bland annat att göra med att de leverantörer som inte blivit upphandlade via en upphandlingsavdelning utan kommit in i leverantörsreskontran via ett direkt köp eller en direktupphandling sällan kontrolleras på detta sätt.

Som framgår av Tabell 6.7 är det ungefär sex procent av leverantörerna som har betalningsanmärkningar som överstiger 10 000 kronor. Vidare framgår antalet som har en skatteskuld överstigande 10 000 kronor registrerad hos Kronofogden, mellan 0,5 och 1,6 procent av leverantörerna, dvs. att de har struntat i sina anmärkningar och låtit skulden gå vidare till indrivning av Kronofogdemyndigheten.

Tabell 6.7 Antalet leverantörer med betalningsanmärkningar alternativt skulder hos Kronofogdemyndigheten

Myndighet	Antal med betalningsanmärkningar	Andel med anmärkningar, %	Antal med skuldsaldo hos kronofogden	Andel med skuldsaldo, %
Statliga myndigheter	6 080	6,2%	463	0,5
Landsting	4 326	6,4%	945	1,4
Kommuner	10 201	6,4%	2 524	1,6

Källa: Creditsafe, DoubleCheck

6.5 Hur kan dessa data användas för att bättre förstå och kunna följa upp offentliga inköp och offentlig upphandling?

Ett av syftena med föreliggande studie är att diskutera på vilket sätt den typ av utbetalningsdata som DoubleCheck samlar in och förädlar skulle kunna komplettera den befintliga upphandlingsstatistiken. Detta görs i det följande.

Hur ser en ideal inköps- och upphandlingsstatistik ut?

Statistik är viktigt. Att erhålla information om ett område eller en verksamhet i form av siffror är ofta nödvändigt för att fullt ut kunna förstå vad som händer och sker. Den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster är inget undantag. Vi vill förstå dess omfattning, bland annat för att bedöma vilken effektiviseringspotential som ligger i att få till stånd en mer väl fungerande offentlig upphandling där

konkurrensen på leverantörsmarknaderna tas till vara fullt ut. Vi vill förstå i vilken omfattning de inköp som görs sker i linje med gällande lagstiftning, bland annat för att kunna upptäcka och beivra eventuella lagöverträdelser av myndigheter och leverantörer. Vi vill kunna förstå hur deltagandet av små- och medelstora företag ser ut i offentliga upphandlingar, bland annat för att kunna utforma inköpen på ett sådant sätt att de mindre företagen inte missgynnas. Detta är bara några exempel på saker och ting som vi skulle vilja ha möjlighet att kunna följa – listan på önskemål kan göras lång.

Hur ser då en statistik ut som möjliggör detta? I princip är svaret att vi idealt i efterhand skulle vilja kunna följa respektive myndighets alla inköp genom hela upphandlingsprocessen från det att myndigheter annonserar sitt behov för potentiella leverantörer, anbud lämnas in och avtal tecknas, varan eller tjänsten leveras och utbetalning sker. Beroende på vilka inköp det handlar om, vilken lagstiftning som gäller, värdet på det som efterfrågas med mera kommer önskemålen om information att variera. Genom att analysera data som beskriver upphandlings- och inköpsprocessen från ax till limpa kan kunskaperna om de offentliga inköpen och leverantörsmarknaderna öka, vilket i sin tur kan ligga till grund för mer effektiva offentliga inköp.

Genom att kombinera den befintliga processinriktade upphandlingsstatistiken med data över faktiska utbetalningar till leverantörer kan ett viktigt steg mot idealbilden tas

Hur långt är vi då ifrån denna ideala bild av den nationella upphandlingsstatistiken? Svaret är ganska långt om vi begränsar oss till de möjligheter som den befintliga upphandlingsstatistiken för närvarande ger oss. För de inköp som föregås av en annonsering i en godkänd annonsdatabas är det, som framgick i kapitel 4, relativt väl förspänt beträffande den del av inköpsprocessen som sker fram till att avtal träffas. Genom de data som Visma samlar på sig från annonser, tilldelningsbeslut med mera kan numera en ganska god bild av de annonserade upphandlingarna skapas, vilket illustreras av Konkurrensverket årliga skrift om siffror och fakta rörande offentlig upphandling. Om, vilket verkar vara på gång, uppgifter rörande anbudsgivarnas organisationsnummer kopplas på denna information går det ytterligare att förbättra statistiken i så måtto att vi då kan lära oss mera om vilka företag det är som deltar i upphandlingarna och vilka det är som erhåller kontrakt. När det gäller frågan om vilka belopp som faktiskt betalas ut till en antagen leverantör tar det emellertid stopp – dylik information finns inte att tillgå. Det betyder att information om den faktiska affären lyser med sin frånvaro. Gällande till exempel en upphandling av ramavtal där flera leverantörer antas gå det inte att utröna i vilken utsträckning de olika leverantörerna säljer någonting och i så fall hur mycket. Det går heller inte att se om det faktiska inköp som görs håller sig inom relevanta beloppsgränser, till exempel gällande tröskel- eller direktupphandlingsgränser. Den befintliga statistiken ger oss heller ingen närmare information rörande de offentliga inköp som inte är upphandlingspliktiga, till exempel köp som görs mellan statliga myndigheter, ersättningar till fristående

skolor m.m. Sist men inte minst ger oss den befintliga statistiken ingen som helst information rörande de direktupphandlingar som genomförs. Dessa brister skulle emellertid i betydande grad kunna överbryggas genom att komplettera den befintliga upphandlingsstatistiken med DoubleChecks data över faktiska utbetalningar från statliga myndigheter, kommuner och landsting. Ett viktigt steg mot den ideala inköps- och upphandlingstatistiken skulle därmed kunna tas, vilket utvecklas i punkterna nedan.

En möjlighet att med väsentligt större säkerhet än i dag kunna ringa in värdet av de annonserade upphandlingarna

Genom att koppla ihop de data som finns tillgängliga rörande de cirka 20 000 upphandlingar som annonseras i annonsdatabaser, inklusive information om vilka företag som tilldelas kontrakt – i form av företagets organisationsnummer – med data över hur mycket upphandlande myndigheter årligen betalar ut till de dessa leverantörer erhålls ett estimat på hur stora belopp dessa upphandlingar uppgår till varje år.

Det erhållna estimatet är, som ofta är fallet med estimat, behäftat med osäkerhet. En leverantör kan till exempel ha flera gällande kontrakt med en och samma myndighet, vilket gör att den samlade utbetalningen till en leverantör i praktiken kan avse flera kontrakt. I det fall en leverantör har flera kontrakt med en upphandlande myndighet kommer värdet av ett enskilt kontrakt inte kunna bestämmas. Denna aspekt torde dock gå att hantera genom att till exempel dela den totala utbetalningen med antalet gällande kontrakt. En annan osäkerhet gäller köp som görs utanför ett gällande avtal. Det anses vara vanligt förekommande att upphandlande myndigheter köper varor och tjänster från leverantörer som man har gällande avtal med, varor och tjänster som inte omfattas av de upphandlade avtalen. Till följd av att vi inte kan identifiera vilka köp som gjorts på vilket avtal kommer vi inte kunna skilja på de utbetalningar som avser köp från ett upphandlat avtal och köp från samma leverantör fast utan något avtal i botten. Det betyder i sin tur att vi riskerar att överskatta värdet av de annonserade upphandlingarna.

Dessa möjliga invändningar till trots bedömer vi dock att ett viktigt steg mot den idela statistiken kan tas genom att koppla samman den befintliga statistiken med utbetalningsdata per leverantör som vi gjort i den här studien. Som framgick i avsnitt 6.2 blir det därigenom möjligt att per upphandlande myndighet eller enhet värdemässigt dela in de totala inköpen i olika delkomponenter: ej upphandlingspliktiga respektive upphandlingspliktiga inköp, där de senare kan delas in i köp på upphandlande avtal respektive direktupphandlingar.

Tillsynen rörande otillåtna direktupphandlingar skulle väsentligt kunna underlättas

En viktig tillsynsuppgift för Konkurrensverket är att övervaka att upphandlande myndigheter och enheter följer gällande lagstiftning. Detta inbegriper bland annat att tillse att inte så kallade otillåtna direktupphandlingar genomförs. Det sker

typiskt sett när en upphandlande myndighet eller enhet gör inköp från en och samma leverantör till ett värde som på årsbasis överstiger gällande direktupphandlingsgränser utan att upphandlingen annonserats formellt.

För närvarande är det svårt för Konkurrensverket att upptäcka när dylika överträdelser av denna lagstiftning görs, det finns helt enkelt ingen information att tillgå. Man blir därför beroende av tips från leverantörer som känner sig förfördelade etcetera. Med tillgång till denna typ av data som används i föreliggande studie blir det möjligt för Konkurrensverket att med en helt annan systematik upptäcka inköp som skulle kunna vara otillåtna direktupphandlingar. Till exempel skulle Konkurrensverket kunna skapa enkla tumregler som till exempel att utbetalningar överstigande säg 50 procent av gällande direktupphandlingsgräns som sker från en leverantör utan gällande avtal kan bli föremål för en närmare granskning – en fråga skulle kunna ställas direkt till aktuell myndighet rörande dessa utbetalningar.

Kunskapen om försäljningen i de olika valfrihetssystemen skulle kunna ökas markant

För närvarande är kunskaperna rörande de olika valfrihetssystemen bristfälliga. Det gäller inte minst värdet av systemen. Genom att för respektive kommun, landsting eller i förekommande fall statliga myndighet koppla ihop uppgifter om vilka leverantörer som antagits i ett valfrihetssystem och de utbetalningar som gjorts till dessa leverantörer erhålls en uppskattning av värdet. I likhet med det skisserade förfarandet beträffande de annonserade upphandlingarna enligt LOU och LUF kommer uppskattningen av detta värde vara behäftat med osäkerhet. Utbetalningarna behöver nämligen inte utgöra ersättning för utförd arbete inom ett visst valfrihetssystem utan kan avse ersättning för utfört arbete enligt en annan lagstiftning eller avse direktupphandling. Dessa eventualiteter bedöms emellertid gå att hantera genom att kontrollera om leverantören ifråga innehar ett upphandlat kontrakt enligt LOU eller LUF.

6.6 Sammanfattande kommentarer

I det här kapitlet har vi diskuterat ett antal för den här studien centrala frågor.

En första observation är att de uppskattningar vi gjort av de totala inköpen gjorda av kommuner, landsting och statliga myndigheter på basis av DoubleChecks utbetalningsdata stämmer ganska väl överens med siffror som erhålls om istället data från Nationalräkenskaperna används. Detta är ett tillfredställande resultat.

En andra observation är att det försök att uppskatta direktupphandlingarnas värdemässiga andel av de totala inköpen resulterade i ett brett intervall – mellan knappt tio procent till knappt 60 procent de totala inköpen. Den slutsats vi tycker

att man kan dra av detta är att direktupphandlingarnas andel av de totala offentliga inköpen i vissa fall kan vara betydande.

En tredje observation är att de offentliga myndigheternas ibland stora svårigheter att redovisa rimliga leverantörsreskontra indikerar en potential att öka kontrollen över de egna inköpen. En relaterad observation är att ungefär fem procent av leverantörerna till offentlig sektor har brister gällande sådana saker som betalningsanmärkningar med mera som i den bästa av världar borde ha inneburit att de inte skulle kommit ifråga som leverantör.

En fjärde observation är att genom att "poola" Konkurrensverkets befintliga annonsdatabasbaserade statistik med den typ av förädlade utbetalningsdata som används i denna studie erhålls en väsentligt mer komplett och mångsidigt användbar offentlig inköps- och upphandlingsstatistik.

7 Övergripande slutsatser och förslag till fortsatt arbete

Syftet med den här studien är som sagt tvåfaldigt. Dels att undersöka i vad mån de unika utbetalningsdata vi har tillgång kan användas för att kasta nytt ljus över centrala frågeställningar rörande den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster, till exempel värdet av de totala inköpen, värdet av de upphandlingspliktiga inköpen, direktupphandlingarnas inköp, andelen små- och medelstora leverantörer etc. Dels att undersöka om och vilket sätt dessa data kan komplettera den befintliga upphandlingsstatistiken som Konkurrensverket ansvarar för. I det följande redovisas våra slutsatser rörande dessa frågor samt några förslag till fortsatt arbete.

7.1 Övergripande slutsatser

När det gäller det första syftet är vår övergripande slutsats att dessa data har möjliggjort en väsentligt rikare och mer intressant bild av den offentliga sektors samlade inköp av varor och tjänster. Beträffande värdet av de samlade inköp som varje år görs av kommuner, landsting och statliga myndigheter har dessa nya data kunnat lägga en mikrobaserad grund för statistiken som tidigare inte har funnits. Genom att summera de utbetalningar som görs av dessa myndigheter erhålls en summa som ganska väl överensstämmer med den uppskattning som kan göras utifrån övergripande utgiftsposter i Nationalräkenskaperna. Med andra ord så vet vi nu hur denna summa kommer till, det vill säga vilka kommuner, landsting och statliga myndigheter som står för vilka inköp. Beträffande kunskapen om vilka leverantörerna är och hur mycket de säljer till olika delar av offentlig sektor har stora framsteg kunnat göras. Till exempel står det klart att en betydande andel av de offentliga inköpen görs från andra myndigheter. Det står till exempel också klart andelen privata företag som är att betrakta som små eller medelstora är ganska hög. Sammanfattningsvis har kunskaperna om de affärer som görs inom offentlig sektor och mellan offentlig sektor och privat sektor ökat markant.

När det gäller det andra syftet är vår övergripande slutsats att den befintliga upphandlingsstatistiken med fördel kan kompletteras med denna typ av förädlade utbetalningsdata. Genom att koppla ihop uppgifter om vilka företag som tilldelas kontrakt i de cirka 20 000 offentliga upphandlingar som varje år annonseras med uppgifter om de utbetalningar som upphandlande myndigheter och enheter faktiskt gör närmar sig statistiken i väsentlig grad det ideala tillstånd då vi kan följa hela upphandlingsprocessen från ax till limpa. Därtill innebär dessa data väsentliga fördelar i ett tillsynsperspektiv.

Sammanfattningsvis har enligt vår uppfattning kunskaperna om de affärer som görs såväl inom offentlig sektor – mellan olika offentliga organ – och mellan offentlig sektor och privat sektor ökat markant i en rad olika avseenden.

7.2 Förslag till fortsatt arbete

Det arbete som har kunnat göras inom ramen för denna studie är trots allt begränsat, dels resursmässigt men också datamässigt. Det finns mer att göra. Här presenteras några förslag till fortsatt arbete inom området.

1. En fördjupning av föreliggande studie kan vara att ta reda på vilka belopp som betalats ut under åren 2012, 2013 samt 2014 till leverantörer som tilldelats kontrakt i annonserade upphandlingar.
2. Initiera en insamling av utbetalningar som görs av de offentliga bolagen. Som framgick i kapitel fyra svarar de offentliga bolagen för en betydande andel av de annonserade upphandlingarna. För närvarande saknas data rörande de offentliga bolagens inköp av varor och tjänster. För att göra den offentliga inköpsstatistiken komplett bör även dessa utbetalningar samlas in.

Referenser

Bergman (2008), *Offentlig upphandling och offentliga inköp*. En forskningsrapport skriven av Mats Bergman på uppdrag av Konkurrensverket.

ESV (2009), *Inköpsmönster i staten 2009*.

Konkurrensverket (2011), *Bättre statistik om offentliga upphandlingar*.
Konkurrensverket rapport 2011:5.

Konkurrensverket (2012a), *Siffror och fakta om offentlig upphandling. Statistik om upphandlingar som genomförts under 2011*. Konkurrensverkets rapport 2012:3.

Konkurrensverket (2012b), *Siffror och fakta om offentlig upphandling*.
Konkurrensverkets rapport 2012:6.

Konkurrensverket (2013), *Siffror och fakta om offentlig upphandling. Statistik om upphandlingar som genomförts under 2012*. Konkurrensverkets rapport 2013:9.

Konkurrensverket (2013), *Överprövningar av offentliga upphandlingar*.
Konkurrensverkets rapport 2013:5.

Konkurrensverket (2014), *Siffror och fakta om offentlig upphandling. Statistik om upphandlingar som genomförts under 2013*. Konkurrensverkets rapport 2014:1.
SOU 2013:12, *Goda affärer - en strategi för hållbar offentlig upphandling*.

Statskontoret (2009), *En effektivare statlig inköpssamordning – analys och förslag*.

Bilaga 1

Tabell 8.1 Total försäljning fördelat på antal offentliga företag

Försäljningsvärde per leverantör	Antal offentliga leverantörer	Sammanlagt försäljningsvärde, offentliga leverantörer
> 1 miljard kr	32	121,3 miljarder kr
> 500 miljoner kr	64	146,3 miljarder kronor
>100 miljoner kr	305	195 miljarder kronor
>20 miljoner kr	903	223,1 miljarder kronor
>10 miljoner kr	1 138	226,4 miljarder kronor
> 1 miljon kr	1 730	228,9 miljarder kronor
> 500 000 kr	1 837	229,1 miljarder kronor
>285 000 kr	1 918	229,1 miljarder kronor
>100 000 kr	2 023	229,1 miljarder kronor
> 40 000 kr	2 076	229,1 miljarder kronor
Totalt	3 458	248,4 miljarder kronor

Tabell 8.2 Total försäljning fördelat på antalet privata leverantörer

Försäljningsvärde per leverantör	Antal leverantörer	Sammanlagt försäljningsvärde
> 1 miljard kr	45	115,2 miljarder kr
> 500 miljoner kr	95	151,6 miljarder kronor
>100 miljoner kr	455	225,8 miljarder kronor
>20 miljoner kr	2 039	300,2 miljarder kronor
>10 miljoner kr	4 207	326,9 miljarder kronor
> 1 miljon kr	20 026	375,8 miljarder kronor
> 500 000 kr	31 175	383,9 miljarder kronor
>285 000 kr	41 721	387,9 miljarder kronor
>100 000 kr	67 493	392,2 miljarder kronor
> 40 000 kr	94 849	394,4 miljarder kronor
Totalt	208 500	419,8 miljarder kronor

Bilaga 2

Kreditvärdigheten hos leverantörer för hela landet (nationellt genomsnitt)

creditsafe
simply smarter

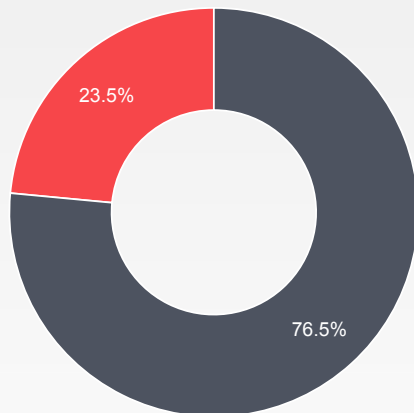

Health Check-resultat

Om ni har några frågor gällande tjänsten,
vänligen kontakta oss på 031-725 50 50

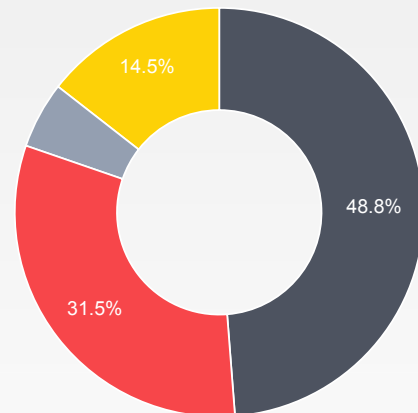
Antal rader: 300,792
Matchade rader: 230,102

Health Check-resultat

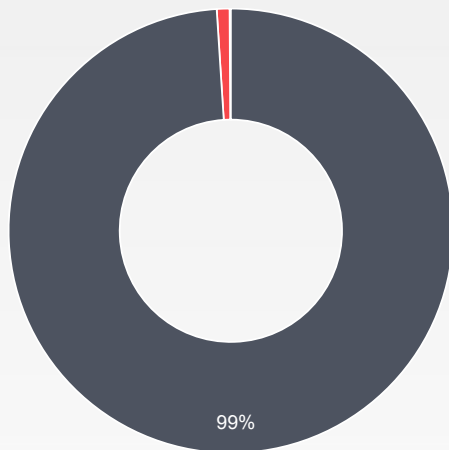
Matchningsresultat

● Matchade rader	230,102	76.5 %
● Ej matchade rader	70,690	23.5 %

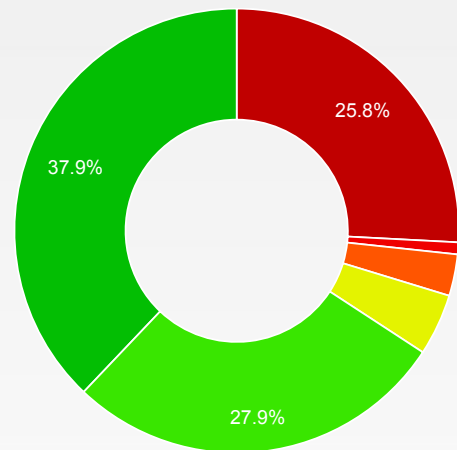
Företagstyper

● AB	112,221	48.8 %
● EF	72,520	31.5 %
● HB/KB	12,096	5.3 %
● OVR	33,265	14.4 %

Kreditlimit

● 0 till 10.000 SEK	227,760	99.0 %
● 10.001 till 50.000 SEK	2,132	0.9 %
● 50.001 till 100.000 SEK	90	0.0 %
● 200.001 till 500.000 SEK	120	0.1 %

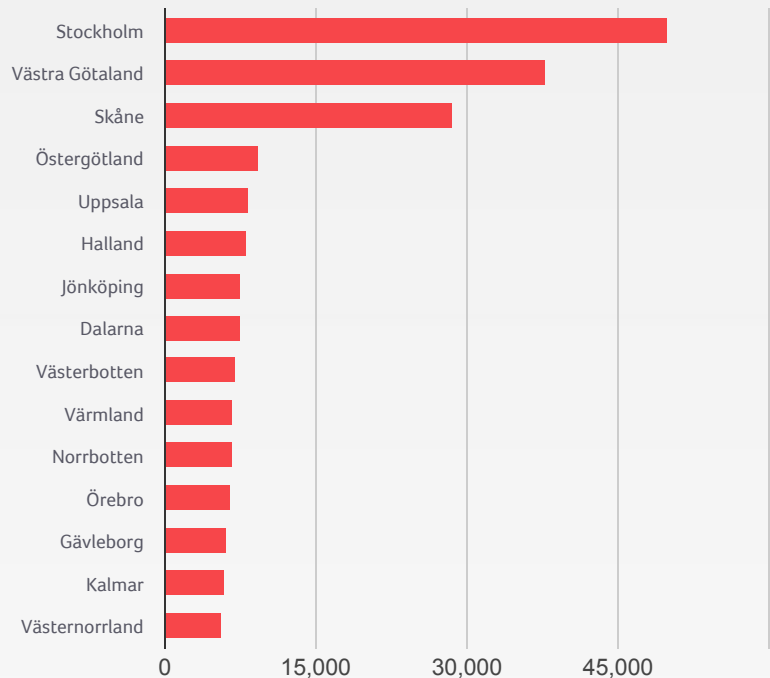

Kreditrating

● Ingen rating	59,438	25.8 %
● Kredit avrådes 0-14	1,997	0.9 %
● Kredit mot säkerhet 15-39	6,960	3.0 %
● Kreditvärdig 40-59	10,314	4.5 %
● God kreditvärdighet 60-79	64,151	27.9 %
● Mycket god kreditvärdighet 80-100	87,242	37.9 %

Health Check-resultat

Antal rader: 300,792
Matchade rader: 230,102

Topp femton län

● Stockholm	49,980	24.7 %
● Västra Götaland	37,733	18.7 %
● Skåne	28,630	14.2 %
● Östergötland	9,276	4.6 %
● Uppsala	8,236	4.1 %
● Halland	8,173	4.0 %
● Jönköping	7,668	3.8 %
● Dalarna	7,641	3.8 %
● Västerbotten	6,996	3.5 %
● Värmland	6,764	3.3 %
● Norrbotten	6,661	3.3 %
● Örebro	6,582	3.3 %
● Gävleborg	6,205	3.1 %
● Kalmar	5,957	2.9 %
● Västernorrland	5,638	2.8 %

Health Check-resultat

Top tio branscher

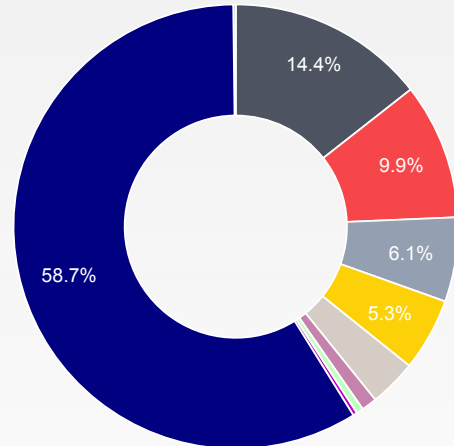
● Huvudnäring okänd	20,268	24.1 %
● Andra intresseorganisationer	9,235	11.0 %
● Restauranger	8,376	9.9 %
● Konsultbyråer avseende företags organisation	7,710	9.2 %
● Enskilda artister, författare, journalister m.fl.	5,566	6.6 %
● Sportklubbar och idrottsföreningar	5,291	6.3 %
● Skogsägare	4,592	5.5 %
● Producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk	4,154	4.9 %
● Blandat jordbruk	3,421	4.1 %
● Fastighetsbolag, bostäder	2,953	3.5 %
● Fastighetsbolag, andra lokaler	2,912	3.5 %
● Elinstallationsfirmor	2,530	3.0 %
● Andra öppna enheter för hälso- och sjukvård, utan läkare	2,522	3.0 %
● Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	2,451	2.9 %
● Bilserviceverkstäder, ej specialiserade	2,222	2.6 %

Health Check-resultat

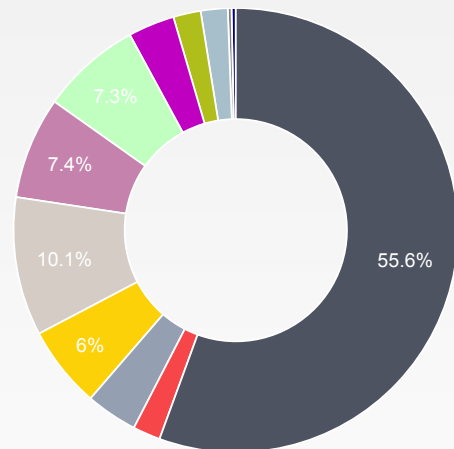
Antal Anställda

1 till 2 anställda	33,159	14.4 %
3 till 5 anställda	22,807	9.9 %
6 till 9 anställda	14,122	6.1 %
10 till 19 anställda	12,191	5.3 %
20 till 49 anställda	7,929	3.4 %
50 till 99 anställda	2,578	1.1 %
100 till 199 anställda	1,177	0.5 %
200 till 499 anställda	682	0.3 %
500 till 999 anställda	227	0.1 %
1000 till 1999 anställda	113	0.0 %
> 2000 anställda	88	0.0 %
Uppgift finns ej	135,029	58.7 %

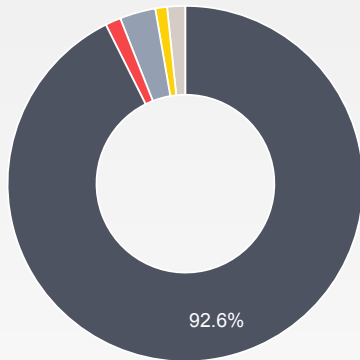

Intäkter

0 till 250.000 SEK	127,880	55.6 %
250.001 SEK till 500.000 SEK	4,606	2.0 %
500.000 SEK till 1 Miljoner SEK	8,651	3.8 %
1 Miljoner SEK till 2 Miljoner SEK	13,713	6.0 %
2 Miljoner SEK till 5 Miljoner SEK	23,211	10.1 %
5 Miljoner SEK till 10 Miljoner SEK	17,096	7.4 %
10 Miljoner SEK till 25 Miljoner SEK	16,746	7.3 %
25 Miljoner SEK till 50 Miljoner SEK	7,764	3.4 %
50 Miljoner SEK till 100 Miljoner SEK	4,595	2.0 %
100 Miljoner SEK till 500 Miljoner SEK	4,508	2.0 %
500 Miljoner SEK till 1 Biljoner SEK	619	0.3 %
> 1 Biljoner SEK	704	0.3 %
Uppgift finns ej	9	0.0 %

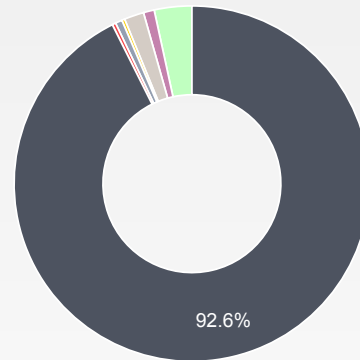

Health Check-resultat

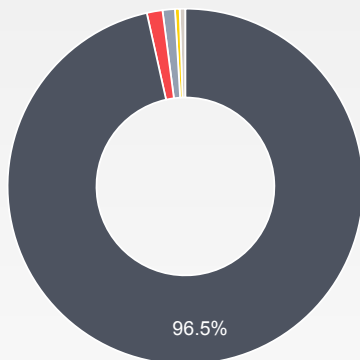
Betalningsanmärkning antal

● Inga betalningsanmärkningar	213,104	92.6 %
● En	3,249	1.4 %
● Två till fem	7,485	3.3 %
● Sex till tio	2,466	1.1 %
● Mer än tio	3,798	1.6 %

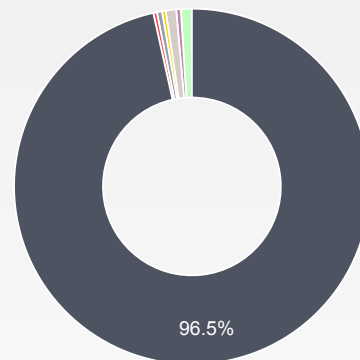
Betalningsanmärkning summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	213,104	92.6 %
● 0 - 1.000 SEK	741	0.3 %
● 1.001 - 5.000 SEK	1,417	0.6 %
● 5.001 - 10.000 SEK	620	0.3 %
● 10.001 - 50.000 SEK	4,104	1.8 %
● 50.001 - 100.000 SEK	2,270	1.0 %
● Mer än 100.000 SEK	7,846	3.4 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål antal

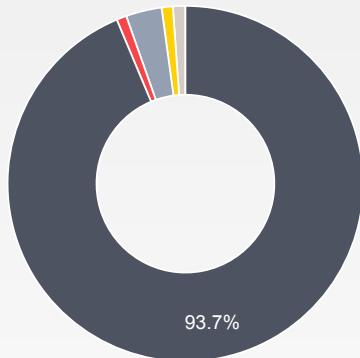
● Inga betalningsanmärkningar	222,071	96.5 %
● En	3,280	1.4 %
● Två till fem	2,579	1.1 %
● Sex till tio	979	0.4 %
● Mer än tio	1,193	0.5 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål summa (SEK)

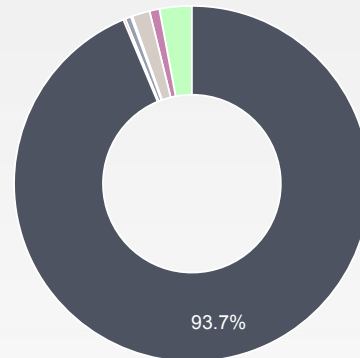
● Inga betalningsanmärkningar	222,071	96.5 %
● 0 - 1.000 SEK	747	0.3 %
● 1.001 - 5.000 SEK	1,082	0.5 %
● 5.001 - 10.000 SEK	767	0.3 %
● 10.001 - 50.000 SEK	2,173	0.9 %
● 50.001 - 100.000 SEK	966	0.4 %
● Mer än 100.000 SEK	2,296	1.0 %

Health Check-resultat

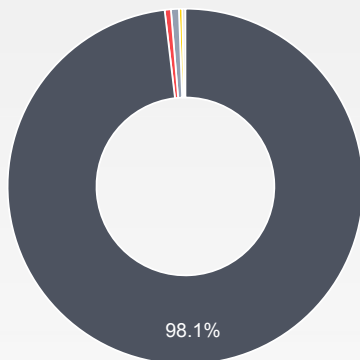
Betalningsanmärkning totalt A-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	215,579	93.7 %
● En	2,086	0.9 %
● Två till fem	7,493	3.3 %
● Sex till tio	2,342	1.0 %
● Mer än tio	2,602	1.1 %

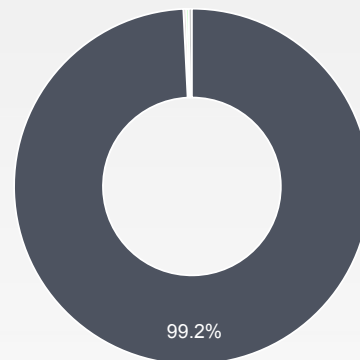
Betalningsanmärkning totalt A-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	215,579	93.7 %
● 0 - 1.000 SEK	450	0.2 %
● 1.001 - 5.000 SEK	1,219	0.5 %
● 5.001 - 10.000 SEK	323	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	3,700	1.6 %
● 50.001 - 100.000 SEK	2,077	0.9 %
● Mer än 100.000 SEK	6,754	2.9 %

Skuldsaldo E-mål antal

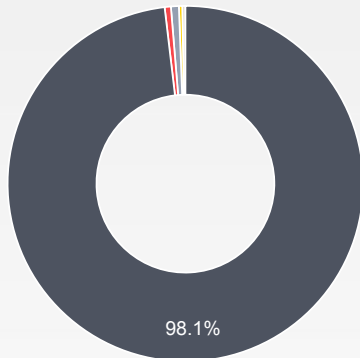
● Inget skuldsaldo	225,798	98.1 %
● En	1,295	0.6 %
● Två till fem	1,658	0.7 %
● Sex till tio	697	0.3 %
● Mer än tio	654	0.3 %

Skuldsaldo E-mål summa (SEK)

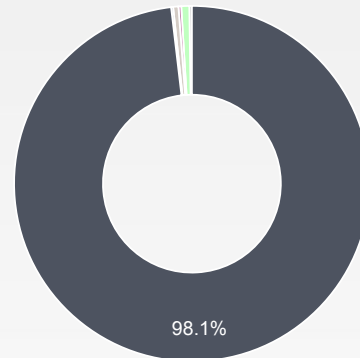
● Inget skuldsaldo	228,326	99.2 %
● 0 - 1.000 SEK	84	0.0 %
● 1.001 - 5.000 SEK	254	0.1 %
● 5.001 - 10.000 SEK	155	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	551	0.2 %
● 50.001 - 100.000 SEK	229	0.1 %
● Mer än 100.000 SEK	503	0.2 %

Health Check-resultat

Skuldsaldo A-mål antal

● Inget skuldsaldo	225,798	98.1 %
● En	1,295	0.6 %
● Två till fem	1,658	0.7 %
● Sex till tio	697	0.3 %
● Mer än tio	654	0.3 %

Skuldsaldo A-mål summa (SEK)

● Inget skuldsaldo	225,798	98.1 %
● 0 - 1.000 SEK	305	0.1 %
● 1.001 - 5.000 SEK	419	0.2 %
● 5.001 - 10.000 SEK	236	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	1,093	0.5 %
● 50.001 - 100.000 SEK	588	0.3 %
● Mer än 100.000 SEK	1,663	0.7 %

Health Check-resultat

Övrig info

	Antal	Hit Rate
Adress	228,358	75.9 %
Antal anställda	109,960	36.5 %
Har F-skattsedel	212,314	70.6 %
Registrerad för arbetsgivaravgift	212,314	70.6 %
Registrerad för moms	212,314	70.6 %

Marknadsinformation

	Antal	Hit Rate
Har telefonnummer	185,428	61.6 %
Branscher	228,297	75.9 %

Ekonomisk Information

	Antal	Hit Rate
Intäkt	229,055	76.2 %
Kreditlimit	229,055	76.2 %
Kreditrating	229,055	76.2 %

Avvikelser

	Antal	Hit Rate
Dubbletter	1,047	0.3 %

Bilaga 3

Kreditvärdigheten hos leverantörer till staten

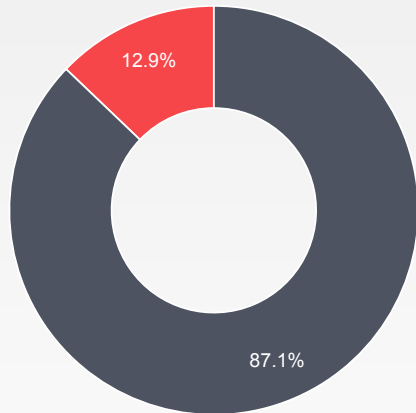

Health Check-resultat

Om ni har några frågor gällande tjänsten,
vänligen kontakta oss på 031-725 50 50

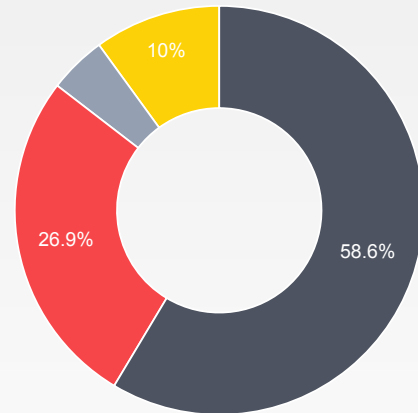
Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

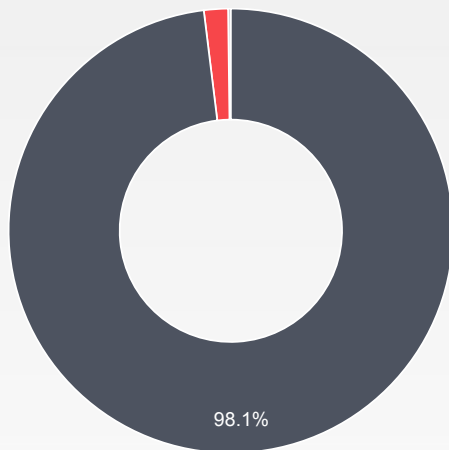
Matchningsresultat

● Matchade rader	97,356	87.1 %
● Ej matchade rader	14,365	12.9 %

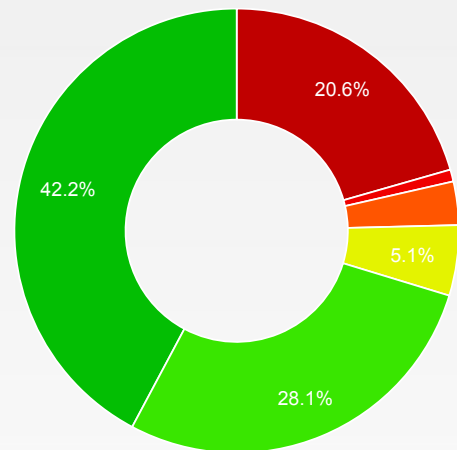
Företagstyper

● AB	57,038	58.6 %
● EF	26,145	26.9 %
● HB/KB	4,430	4.5 %
● OVR	9,743	10.0 %

Kreditlimit

● 0 till 10.000 SEK	95,459	98.0 %
● 10.001 till 50.000 SEK	1,705	1.8 %
● 50.001 till 100.000 SEK	83	0.1 %
● 200.001 till 500.000 SEK	109	0.1 %

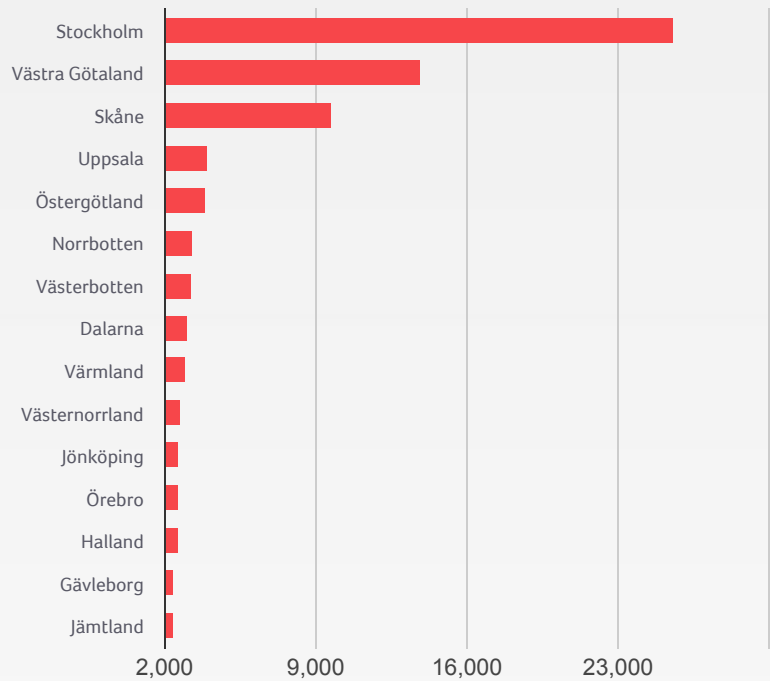

Kreditrating

● Ingen rating	20,019	20.6 %
● Kredit avrådes 0-14	848	0.9 %
● Kredit mot säkerhet 15-39	3,077	3.2 %
● Kreditvärdig 40-59	4,985	5.1 %
● God kreditvärdighet 60-79	27,333	28.1 %
● Mycket god kreditvärdighet 80-100	41,094	42.2 %

Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

Topp femton län

●	Stockholm	25,569	30.0 %
●	Västra Götaland	13,843	16.3 %
●	Skåne	9,728	11.4 %
●	Uppsala	3,945	4.6 %
●	Östergötland	3,888	4.6 %
●	Norrbottn	3,281	3.9 %
●	Västerbotten	3,253	3.8 %
●	Dalarna	3,101	3.6 %
●	Värmland	3,018	3.5 %
●	Västernorrland	2,780	3.3 %
●	Jönköping	2,694	3.2 %
●	Örebro	2,671	3.1 %
●	Halland	2,619	3.1 %
●	Gävleborg	2,408	2.8 %
●	Jämtland	2,386	2.8 %

Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

Top tio branscher

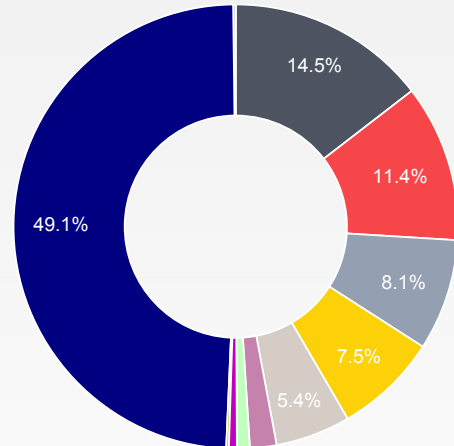
● Huvudnäring okänd	7,447	22.6 %
● Konsultbyråer avseende företags organisation	3,947	12.0 %
● Restauranger	3,781	11.5 %
● Andra intresseorganisationer	2,558	7.8 %
● Enskilda artister, författare, journalister m.fl.	2,239	6.8 %
● Skogsägare	2,234	6.8 %
● Blandat jordbruk	1,533	4.7 %
● Producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk	1,344	4.1 %
● Fastighetsbolag, andra lokaler	1,295	3.9 %
● Advokatbyråer	1,171	3.6 %
● Elinstallationsfirmor	1,152	3.5 %
● Programvaruproducenter	1,143	3.5 %
● Fastighetsbolag, bostäder	1,012	3.1 %
● Bilserviceverkstäder, ej specialiserade	1,007	3.1 %
● Tekniska konsultbyråer inom bygg- och anläggningsteknik	1,002	3.0 %

Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

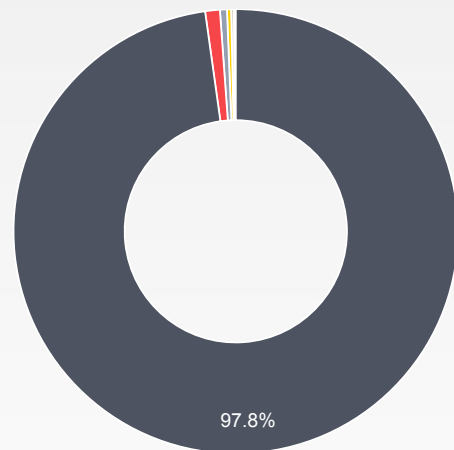
Antal Anställda

1 till 2 anställda	14,154	14.5 %
3 till 5 anställda	11,132	11.4 %
6 till 9 anställda	7,895	8.1 %
10 till 19 anställda	7,325	7.5 %
20 till 49 anställda	5,304	5.4 %
50 till 99 anställda	1,883	1.9 %
100 till 199 anställda	909	0.9 %
200 till 499 anställda	558	0.6 %
500 till 999 anställda	191	0.2 %
1000 till 1999 anställda	105	0.1 %
> 2000 anställda	82	0.1 %
Uppgift finns ej	47,818	49.1 %

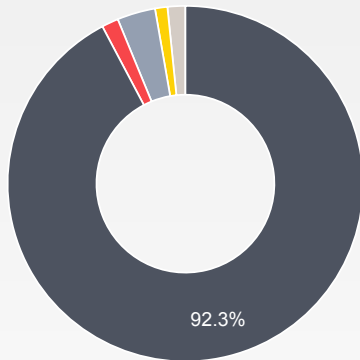
Intäkter

0 till 250.000 SEK	95,203	97.8 %
250.001 SEK till 500.000 SEK	1,039	1.1 %
500.000 SEK till 1 Miljoner SEK	492	0.5 %
1 Miljoner SEK till 2 Miljoner SEK	294	0.3 %
2 Miljoner SEK till 5 Miljoner SEK	190	0.2 %
5 Miljoner SEK till 10 Miljoner SEK	83	0.1 %
10 Miljoner SEK till 25 Miljoner SEK	35	0.0 %
25 Miljoner SEK till 50 Miljoner SEK	13	0.0 %
50 Miljoner SEK till 100 Miljoner SEK	2	0.0 %
100 Miljoner SEK till 500 Miljoner SEK	2	0.0 %
Uppgift finns ej	3	0.0 %

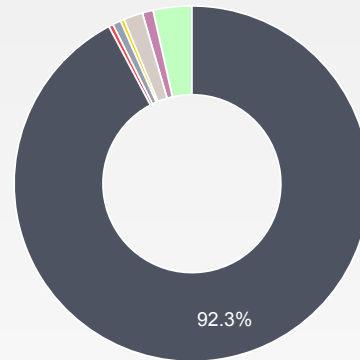
Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

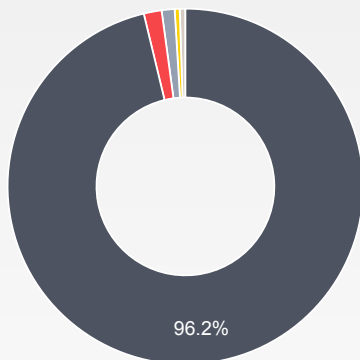
Betalningsanmärkning antal

● Inga betalningsanmärkningar	89,824	92.3 %
● En	1,481	1.5 %
● Två till fem	3,379	3.5 %
● Sex till tio	1,095	1.1 %
● Mer än tio	1,577	1.6 %

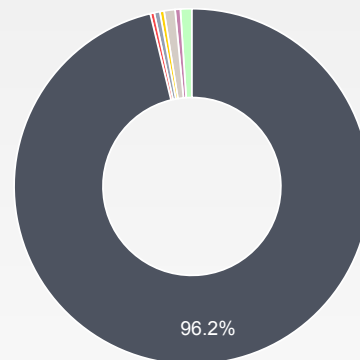
Betalningsanmärkning summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	89,824	92.3 %
● 0 - 1.000 SEK	388	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	733	0.8 %
● 5.001 - 10.000 SEK	331	0.3 %
● 10.001 - 50.000 SEK	1,697	1.7 %
● 50.001 - 100.000 SEK	962	1.0 %
● Mer än 100.000 SEK	3,421	3.5 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	93,686	96.2 %
● En	1,581	1.6 %
● Två till fem	1,142	1.2 %
● Sex till tio	445	0.5 %
● Mer än tio	502	0.5 %

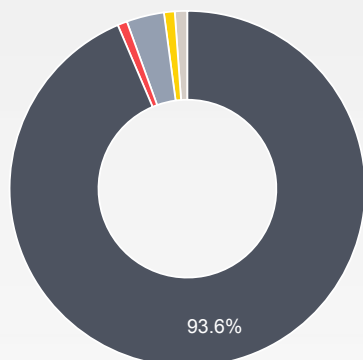

Betalningsanmärkning totalt E-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	93,686	96.2 %
● 0 - 1.000 SEK	354	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	494	0.5 %
● 5.001 - 10.000 SEK	375	0.4 %
● 10.001 - 50.000 SEK	971	1.0 %
● 50.001 - 100.000 SEK	466	0.5 %
● Mer än 100.000 SEK	1,010	1.0 %

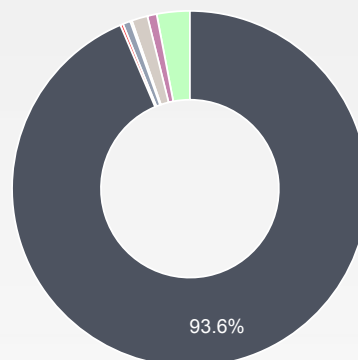
Health Check-resultat

Antal rader: 111,721
Matchade rader: 97,356

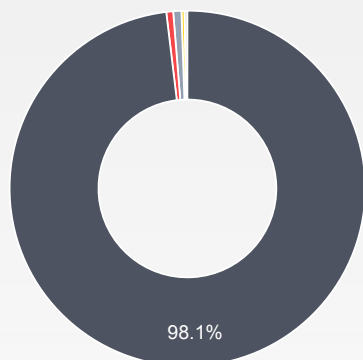
Betalningsanmärkning totalt A-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	91,120	93.6 %
● En	849	0.9 %
● Två till fem	3,324	3.4 %
● Sex till tio	953	1.0 %
● Mer än tio	1,110	1.1 %

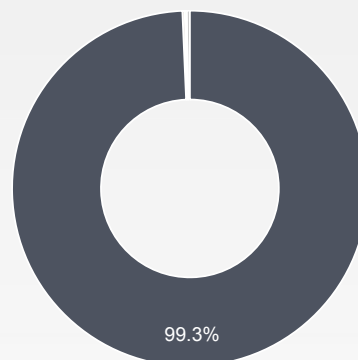
Betalningsanmärkning totalt A-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	91,120	93.6 %
● 0 - 1.000 SEK	253	0.3 %
● 1.001 - 5.000 SEK	666	0.7 %
● 5.001 - 10.000 SEK	164	0.2 %
● 10.001 - 50.000 SEK	1,403	1.4 %
● 50.001 - 100.000 SEK	829	0.9 %
● Mer än 100.000 SEK	2,921	3.0 %

Skuldsaldo E-mål antal

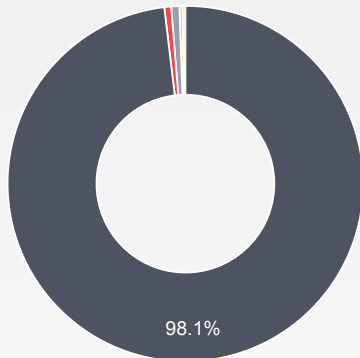
● Inget skuldsaldo	95,502	98.1 %
● En	605	0.6 %
● Två till fem	721	0.7 %
● Sex till tio	268	0.3 %
● Mer än tio	260	0.3 %

Skuldsaldo E-mål summa (SEK)

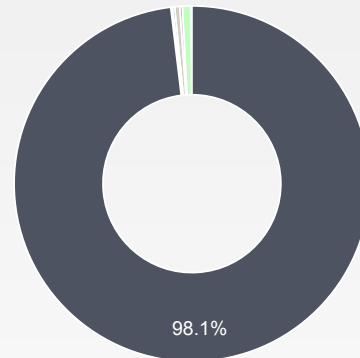
● Inget skuldsaldo	96,695	99.3 %
● 0 - 1.000 SEK	27	0.0 %
● 1.001 - 5.000 SEK	105	0.1 %
● 5.001 - 10.000 SEK	66	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	204	0.2 %
● 50.001 - 100.000 SEK	87	0.1 %
● Mer än 100.000 SEK	172	0.2 %

Health Check-resultat

Skuldsaldo A-mål antal

● Inget skuldsaldo	95,502	98.1 %
● En	605	0.6 %
● Två till fem	721	0.7 %
● Sex till tio	268	0.3 %
● Mer än tio	260	0.3 %

Skuldsaldo A-mål summa (SEK)

● Inget skuldsaldo	95,502	98.1 %
● 0 - 1.000 SEK	141	0.1 %
● 1.001 - 5.000 SEK	197	0.2 %
● 5.001 - 10.000 SEK	72	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	447	0.5 %
● 50.001 - 100.000 SEK	220	0.2 %
● Mer än 100.000 SEK	777	0.8 %

Health Check-resultat

Övrig info

	Antal	Hit Rate
Adress	97,010	86.8 %
Antal anställda	55,910	50.0 %
Har F-skattsedel	91,282	81.7 %
Registrerad för arbetsgivaravgift	91,282	81.7 %
Registrerad för moms	91,282	81.7 %

Marknadsinformation

	Antal	Hit Rate
Har telefonnummer	82,700	74.0 %
Branscher	96,998	86.8 %

Ekonomisk Information

	Antal	Hit Rate
Intäkt	97,351	87.1 %
Kreditlimit	97,351	87.1 %
Kreditrating	97,351	87.1 %

Avvikelser

	Antal	Hit Rate
Dubbletter	5	0.0

Bilaga 4

Kreditvärdigheten hos leverantörer till landstingen

creditsafe
simply smarter

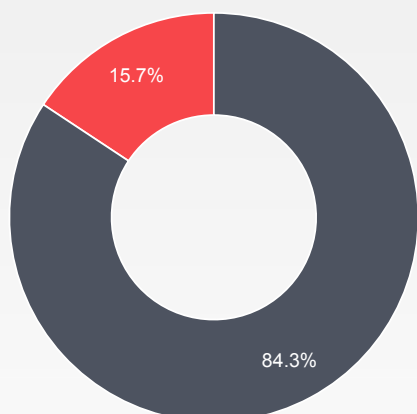

Health Check-resultat

Om ni har några frågor gällande tjänsten,
vänligen kontakta oss på 031-725 50 50

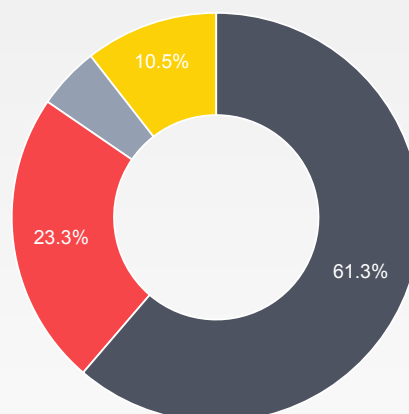
Health Check-resultat

Antal rader: 80,195
Matchade rader: 67,603

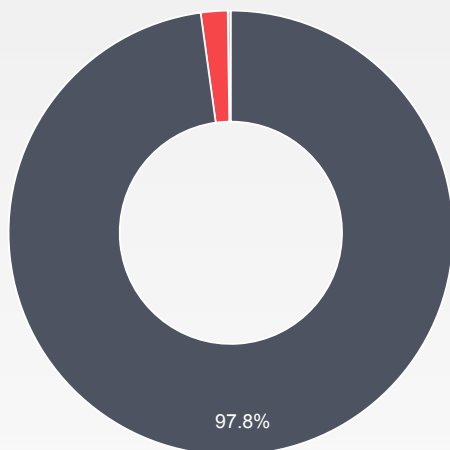
Matchningsresultat

● Matchade rader	67,603	84.3 %
● Ej matchade rader	12,592	15.7 %

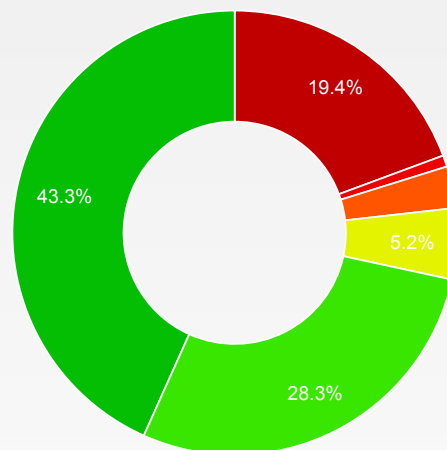
Företagstyper

● AB	41,425	61.3 %
● EF	15,740	23.3 %
● HB/KB	3,321	4.9 %
● OVR	7,117	10.5 %

Kreditlimit

● 0 till 10.000 SEK	66,132	97.8 %
● 10.001 till 50.000 SEK	1,319	2.0 %
● 50.001 till 100.000 SEK	67	0.1 %
● 200.001 till 500.000 SEK	85	0.1 %

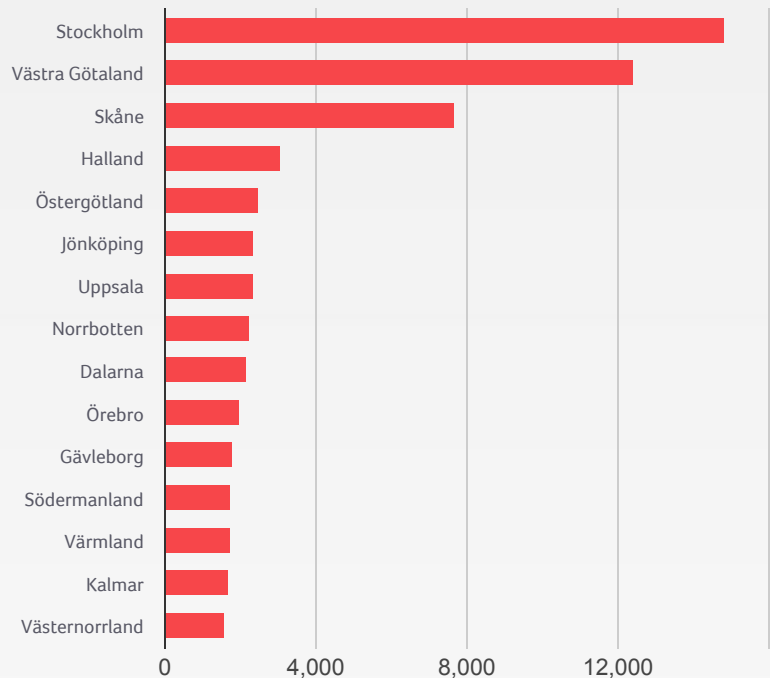
Kreditrating

● Ingen rating	13,084	19.4 %
● Kredit avrådes 0-14	561	0.8 %
● Kredit mot säkerhet 15-39	2,050	3.0 %
● Kreditvärdig 40-59	3,491	5.2 %
● God kreditvärdighet 60-79	19,147	28.3 %
● Mycket god kreditvärdighet 80-100	29,270	43.3 %

Health Check-resultat

Antal rader: 80,195
Matchade rader: 67,603

Topp femton län

●	Stockholm	14,803	24.6 %
●	Västra Götaland	12,401	20.6 %
●	Skåne	7,653	12.7 %
●	Halland	3,078	5.1 %
●	Östergötland	2,498	4.2 %
●	Jönköping	2,359	3.9 %
●	Uppsala	2,336	3.9 %
●	Norrbottn	2,243	3.7 %
●	Dalarna	2,149	3.6 %
●	Örebro	1,963	3.3 %
●	Gävleborg	1,766	2.9 %
●	Södermanland	1,762	2.9 %
●	Värmland	1,743	2.9 %
●	Kalmar	1,705	2.8 %
●	Västernorrland	1,594	2.7 %

Health Check-resultat

Antal rader: 80,195
Matchade rader: 67,603

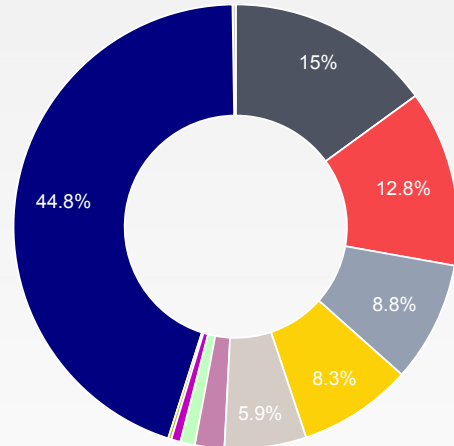
Top tio branscher

● Huvudnäring okänd	3,988	17.1 %
● Restauranger	3,240	13.9 %
● Andra intresseorganisationer	2,334	10.0 %
● Konsultbyråer avseende företags organisation	2,325	10.0 %
● Andra öppna enheter för hälso- och sjukvård, utan läkare	1,472	6.3 %
● Enheter för fysioterapeutisk verksamhet o.d.	1,403	6.0 %
● Enskilda artister, författare, journalister m.fl.	1,372	5.9 %
● Producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk	1,198	5.1 %
● Tandläkarmottagningar	1,079	4.6 %
● Livsmedelsbutiker med brett sortiment	941	4.0 %
● Blomster- och trädgårdsvaruhandel	814	3.5 %
● Hotell med restaurang	791	3.4 %
● Andra allmänpraktiserande läkarmottagningar	787	3.4 %
● Elinstallationsfirmor	772	3.3 %
● Inrättningar för kroppsvård	749	3.2 %

Health Check-resultat

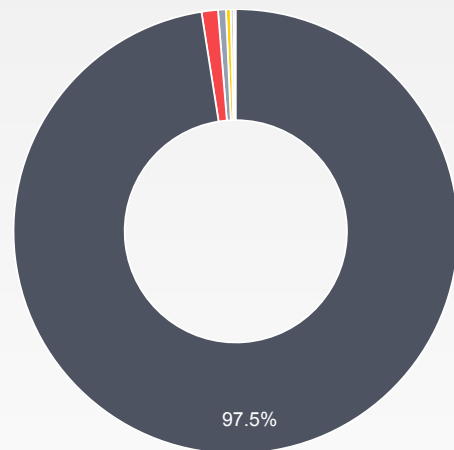
Antal Anställda

1 till 2 anställda	10,129	15.0 %
3 till 5 anställda	8,672	12.8 %
6 till 9 anställda	5,936	8.8 %
10 till 19 anställda	5,599	8.3 %
20 till 49 anställda	4,018	5.9 %
50 till 99 anställda	1,444	2.1 %
100 till 199 anställda	712	1.1 %
200 till 499 anställda	460	0.7 %
500 till 999 anställda	159	0.2 %
1000 till 1999 anställda	89	0.1 %
> 2000 anställda	73	0.1 %
Uppgift finns ej	30,312	44.8 %

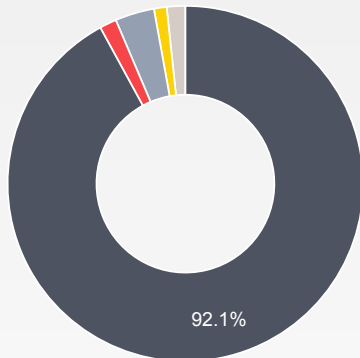

Intäkter

0 till 250.000 SEK	65,931	97.5 %
250.001 SEK till 500.000 SEK	804	1.2 %
500.000 SEK till 1 Miljoner SEK	385	0.6 %
1 Miljoner SEK till 2 Miljoner SEK	231	0.3 %
2 Miljoner SEK till 5 Miljoner SEK	145	0.2 %
5 Miljoner SEK till 10 Miljoner SEK	62	0.1 %
10 Miljoner SEK till 25 Miljoner SEK	31	0.0 %
25 Miljoner SEK till 50 Miljoner SEK	11	0.0 %
50 Miljoner SEK till 100 Miljoner SEK	3	0.0 %

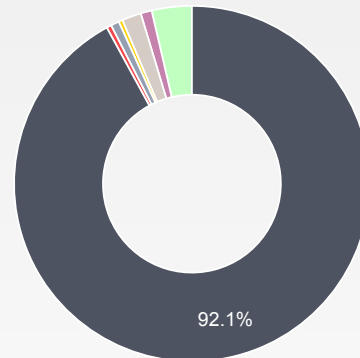

Health Check-resultat

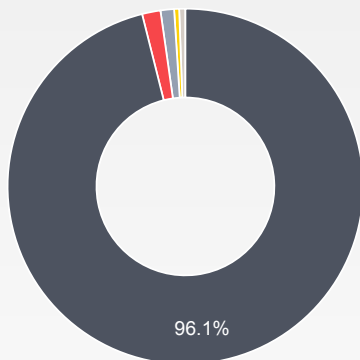
Betalningsanmärkning antal

● Inga betalningsanmärkningar	62,230	92.0 %
● En	1,044	1.5 %
● Två till fem	2,407	3.6 %
● Sex till tio	782	1.2 %
● Mer än tio	1,140	1.7 %

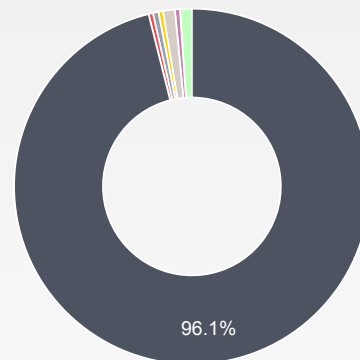
Betalningsanmärkning summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	62,230	92.0 %
● 0 - 1.000 SEK	295	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	511	0.8 %
● 5.001 - 10.000 SEK	241	0.4 %
● 10.001 - 50.000 SEK	1,183	1.7 %
● 50.001 - 100.000 SEK	679	1.0 %
● Mer än 100.000 SEK	2,464	3.6 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	64,951	96.1 %
● En	1,132	1.7 %
● Två till fem	831	1.2 %
● Sex till tio	308	0.5 %
● Mer än tio	381	0.6 %

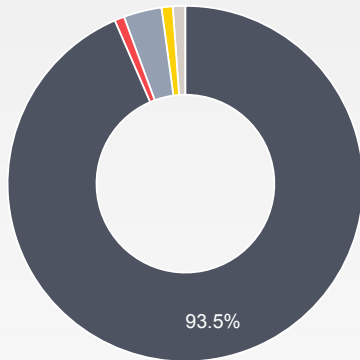

Betalningsanmärkning totalt E-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	64,951	96.1 %
● 0 - 1.000 SEK	267	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	345	0.5 %
● 5.001 - 10.000 SEK	277	0.4 %
● 10.001 - 50.000 SEK	725	1.1 %
● 50.001 - 100.000 SEK	312	0.5 %
● Mer än 100.000 SEK	726	1.1 %

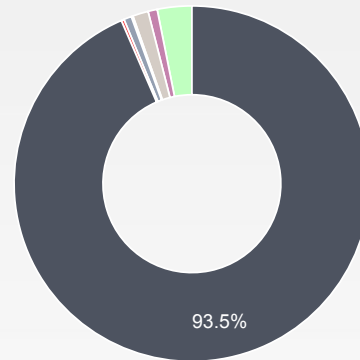
Health Check-resultat

Antal rader: 80,195
Matchade rader: 67,603

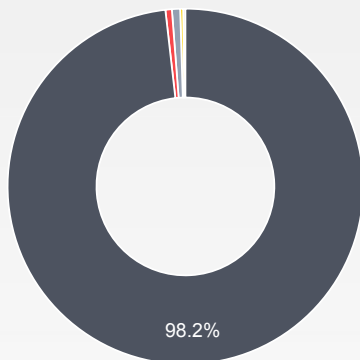
Betalningsanmärkning totalt A-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	63,205	93.5 %
● En	602	0.9 %
● Två till fem	2,336	3.5 %
● Sex till tio	688	1.0 %
● Mer än tio	772	1.1 %

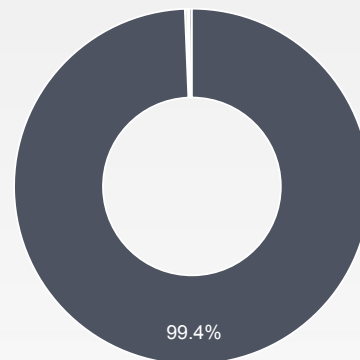
Betalningsanmärkning totalt A-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	63,205	93.5 %
● 0 - 1.000 SEK	177	0.3 %
● 1.001 - 5.000 SEK	474	0.7 %
● 5.001 - 10.000 SEK	106	0.2 %
● 10.001 - 50.000 SEK	958	1.4 %
● 50.001 - 100.000 SEK	564	0.8 %
● Mer än 100.000 SEK	2,119	3.1 %

Skuldsaldo E-mål antal

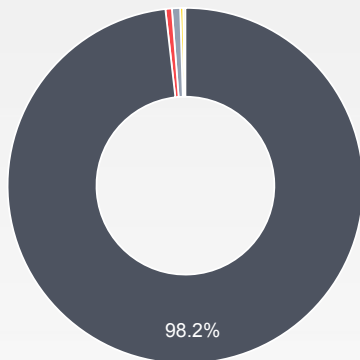
● Inget skuldsaldo	66,384	98.2 %
● En	395	0.6 %
● Två till fem	505	0.7 %
● Sex till tio	181	0.3 %
● Mer än tio	138	0.2 %

Skuldsaldo E-mål summa (SEK)

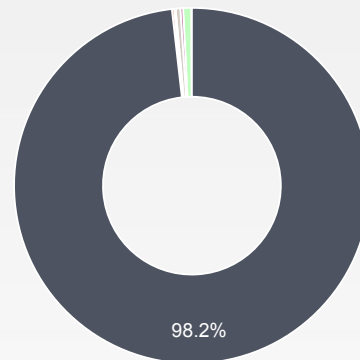
● Inget skuldsaldo	67,172	99.4 %
● 0 - 1.000 SEK	23	0.0 %
● 1.001 - 5.000 SEK	77	0.1 %
● 5.001 - 10.000 SEK	33	0.0 %
● 10.001 - 50.000 SEK	139	0.2 %
● 50.001 - 100.000 SEK	50	0.1 %
● Mer än 100.000 SEK	109	0.2 %

Health Check-resultat

Skuldsaldo A-mål antal

● Inget skuldsaldo	66,384	98.2 %
● En	395	0.6 %
● Två till fem	505	0.7 %
● Sex till tio	181	0.3 %
● Mer än tio	138	0.2 %

Skuldsaldo A-mål summa (SEK)

● Inget skuldsaldo	66,384	98.2 %
● 0 - 1.000 SEK	128	0.2 %
● 1.001 - 5.000 SEK	104	0.2 %
● 5.001 - 10.000 SEK	42	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	279	0.4 %
● 50.001 - 100.000 SEK	173	0.3 %
● Mer än 100.000 SEK	493	0.7 %

Health Check-resultat

Övrig info

	Antal	Hit Rate
Adress	67,420	84.1 %
Antal anställda	40,906	51.0 %
Har F-skattsedel	64,577	80.5 %
Registrerad för arbetsgivaravgift	64,577	80.5 %
Registrerad för moms	64,577	80.5 %

Marknadsinformation

	Antal	Hit Rate
Har telefonnummer	59,658	74.4 %
Branscher	67,538	84.2 %

Ekonomisk Information

	Antal	Hit Rate
Intäkt	67,602	84.3 %
Kreditlimit	67,602	84.3 %
Kreditrating	67,602	84.3 %

Avvikelser

	Antal	Hit Rate
Dubbletter	1	0.0

Bilaga 5

Kreditvärdigheten hos leverantörer till kommuner

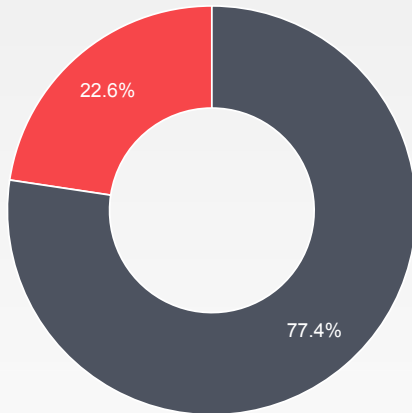
Health Check-resultat

Om ni har några frågor gällande tjänsten,
vänligen kontakta oss på 031-725 50 50

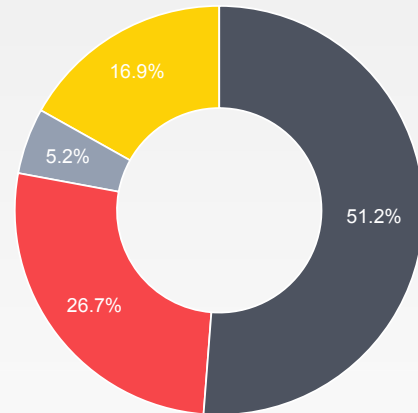
Antal rader: 207,969
Matchade rader: 160,908

Health Check-resultat

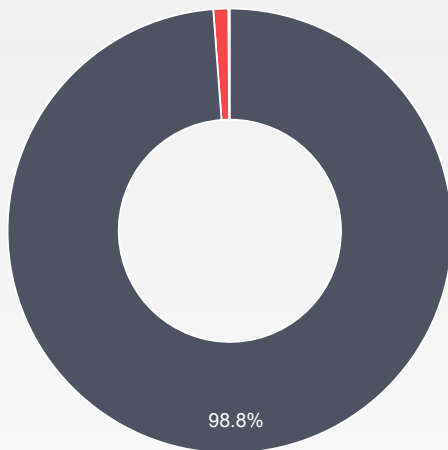
Matchningsresultat

● Matchade rader	160,908	77.4 %
● Ej matchade rader	47,061	22.6 %

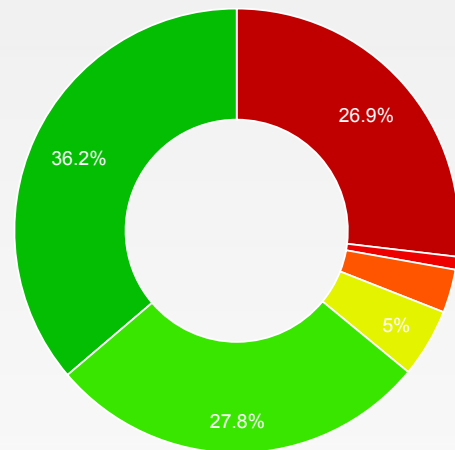
Företagstyper

● AB	82,423	51.2 %
● EF	42,947	26.7 %
● HB/KB	8,400	5.2 %
● OVR	27,138	16.9 %

Kreditlimit

● 0 till 10.000 SEK	158,984	98.8 %
● 10.001 till 50.000 SEK	1,740	1.1 %
● 50.001 till 100.000 SEK	82	0.1 %
● 200.001 till 500.000 SEK	102	0.1 %

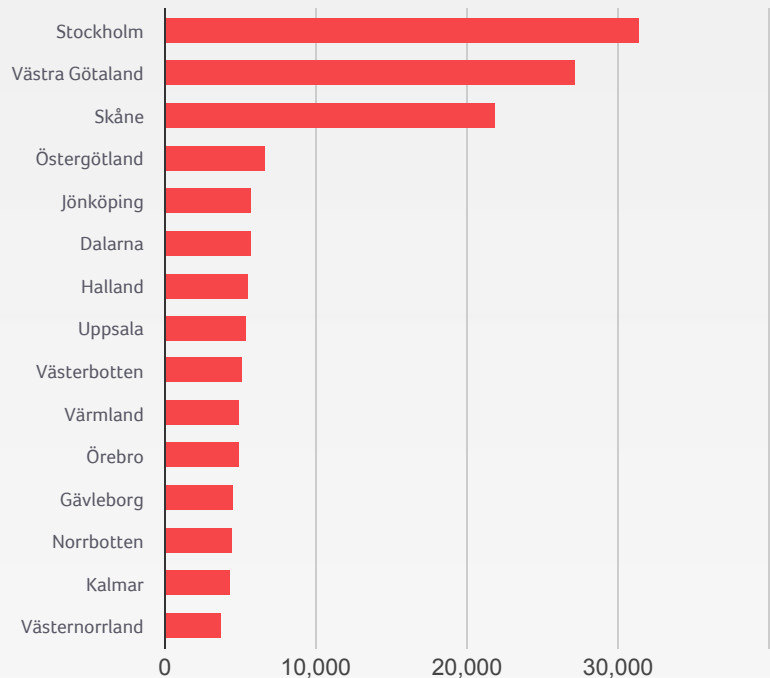

Kreditrating

● Ingen rating	43,231	26.9 %
● Kredit avrådes 0-14	1,516	0.9 %
● Kredit mot säkerhet 15-39	5,078	3.2 %
● Kreditvärdig 40-59	8,047	5.0 %
● God kreditvärdighet 60-79	44,737	27.8 %
● Mycket god kreditvärdighet 80-100	58,299	36.2 %

Health Check-resultat

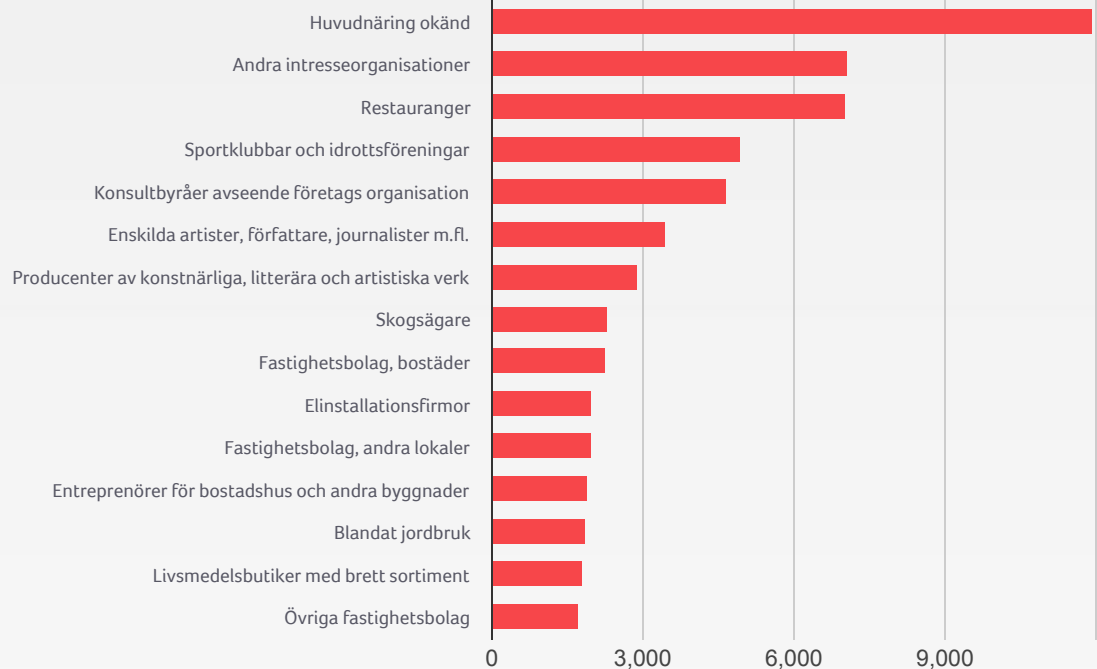
Antal rader: 207,969
Matchade rader: 160,908

Topp femton län

●	Stockholm	31,436	22.1 %
●	Västra Götaland	27,224	19.2 %
●	Skåne	21,871	15.4 %
●	Östergötland	6,729	4.7 %
●	Jönköping	5,799	4.1 %
●	Dalarna	5,716	4.0 %
●	Halland	5,537	3.9 %
●	Uppsala	5,409	3.8 %
●	Västerbotten	5,150	3.6 %
●	Värmland	4,957	3.5 %
●	Örebro	4,920	3.5 %
●	Gävleborg	4,537	3.2 %
●	Norrbottn	4,479	3.2 %
●	Kalmar	4,411	3.1 %
●	Västernorrland	3,734	2.6 %

Health Check-resultat

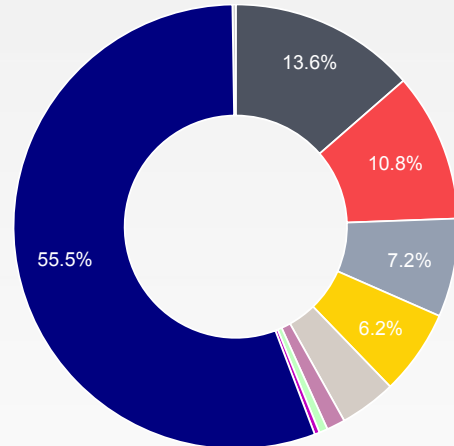
Top tio branscher

● Huvudnäring okänd	11,944	20.6 %
● Andra intresseorganisationer	7,067	12.2 %
● Restauranger	7,022	12.1 %
● Sportklubbar och idrottsföreningar	4,950	8.6 %
● Konsultbyråer avseende företags organisation	4,662	8.1 %
● Enskilda artister, författare, journalister m.fl.	3,471	6.0 %
● Producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk	2,891	5.0 %
● Skogsägare	2,301	4.0 %
● Fastighetsbolag, bostäder	2,256	3.9 %
● Elinstallationsfirmor	1,982	3.4 %
● Fastighetsbolag, andra lokaler	1,970	3.4 %
● Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	1,920	3.3 %
● Blandat jordbruk	1,887	3.3 %
● Livsmedelsbutiker med brett sortiment	1,813	3.1 %
● Övriga fastighetsbolag	1,727	3.0 %

Health Check-resultat

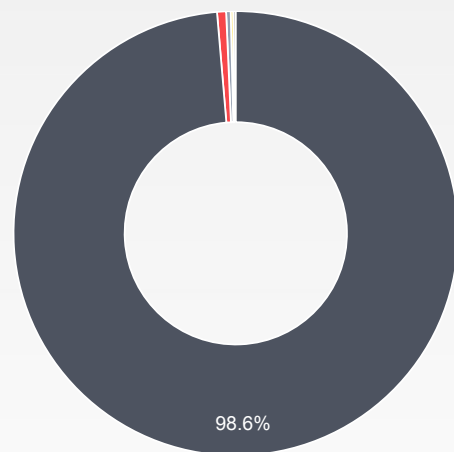
Antal Anställda

1 till 2 anställda	21,874	13.6 %
3 till 5 anställda	17,414	10.8 %
6 till 9 anställda	11,527	7.2 %
10 till 19 anställda	9,981	6.2 %
20 till 49 anställda	6,613	4.1 %
50 till 99 anställda	2,167	1.3 %
100 till 199 anställda	992	0.6 %
200 till 499 anställda	583	0.4 %
500 till 999 anställda	206	0.1 %
1000 till 1999 anställda	105	0.1 %
> 2000 anställda	82	0.1 %
Uppgift finns ej	89,364	55.5 %

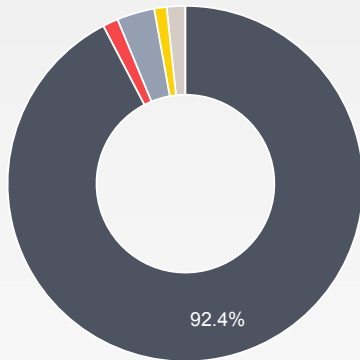

Intäkter

0 till 250.000 SEK	158,733	98.6 %
250.001 SEK till 500.000 SEK	1,053	0.7 %
500.000 SEK till 1 Miljoner SEK	527	0.3 %
1 Miljoner SEK till 2 Miljoner SEK	276	0.2 %
2 Miljoner SEK till 5 Miljoner SEK	184	0.1 %
5 Miljoner SEK till 10 Miljoner SEK	75	0.0 %
10 Miljoner SEK till 25 Miljoner SEK	37	0.0 %
25 Miljoner SEK till 50 Miljoner SEK	13	0.0 %
50 Miljoner SEK till 100 Miljoner SEK	4	0.0 %
100 Miljoner SEK till 500 Miljoner SEK	2	0.0 %
Uppgift finns ej	4	0.0 %

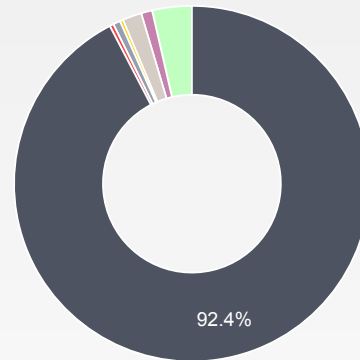

Health Check-resultat

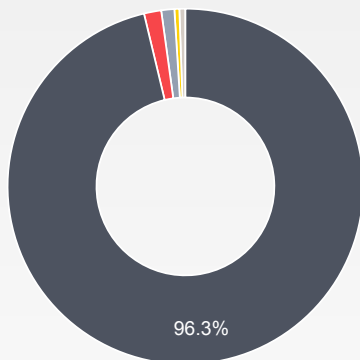
Betalningsanmärkning antal

● Inga betalningsanmärkningar	148,613	92.3 %
● En	2,244	1.4 %
● Två till fem	5,504	3.4 %
● Sex till tio	1,823	1.1 %
● Mer än tio	2,724	1.7 %

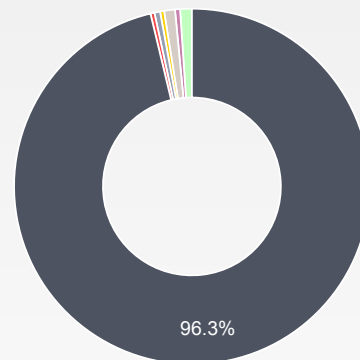
Betalningsanmärkning summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	148,613	92.3 %
● 0 - 1.000 SEK	576	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	1,041	0.6 %
● 5.001 - 10.000 SEK	477	0.3 %
● 10.001 - 50.000 SEK	2,790	1.7 %
● 50.001 - 100.000 SEK	1,617	1.0 %
● Mer än 100.000 SEK	5,794	3.6 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål antal

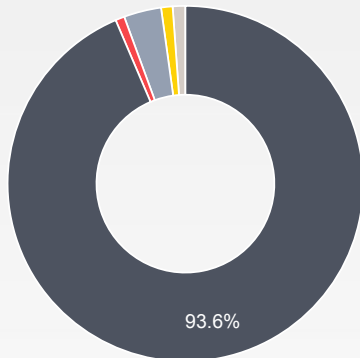
● Inga betalningsanmärkningar	154,876	96.3 %
● En	2,522	1.6 %
● Två till fem	1,908	1.2 %
● Sex till tio	720	0.4 %
● Mer än tio	882	0.5 %

Betalningsanmärkning totalt E-mål summa (SEK)

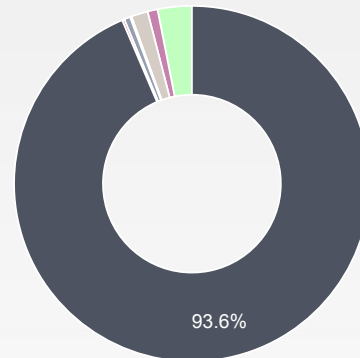
● Inga betalningsanmärkningar	154,876	96.3 %
● 0 - 1.000 SEK	580	0.4 %
● 1.001 - 5.000 SEK	830	0.5 %
● 5.001 - 10.000 SEK	588	0.4 %
● 10.001 - 50.000 SEK	1,582	1.0 %
● 50.001 - 100.000 SEK	739	0.5 %
● Mer än 100.000 SEK	1,713	1.1 %

Health Check-resultat

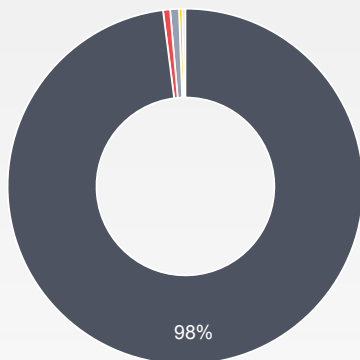
Betalningsanmärkning totalt A-mål antal

● Inga betalningsanmärkningar	150,579	93.6 %
● En	1,323	0.8 %
● Två till fem	5,473	3.4 %
● Sex till tio	1,682	1.0 %
● Mer än tio	1,851	1.1 %

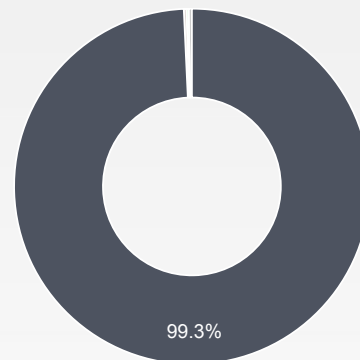
Betalningsanmärkning totalt A-mål summa (SEK)

● Inga betalningsanmärkningar	150,579	93.6 %
● 0 - 1.000 SEK	330	0.2 %
● 1.001 - 5.000 SEK	888	0.6 %
● 5.001 - 10.000 SEK	225	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	2,419	1.5 %
● 50.001 - 100.000 SEK	1,471	0.9 %
● Mer än 100.000 SEK	4,996	3.1 %

Skuldsaldo E-mål antal

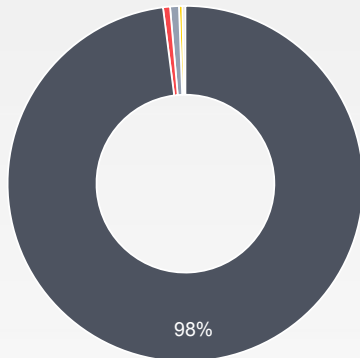
● Inget skuldsaldo	157,660	98.0 %
● En	1,022	0.6 %
● Två till fem	1,291	0.8 %
● Sex till tio	494	0.3 %
● Mer än tio	441	0.3 %

Skuldsaldo E-mål summa (SEK)

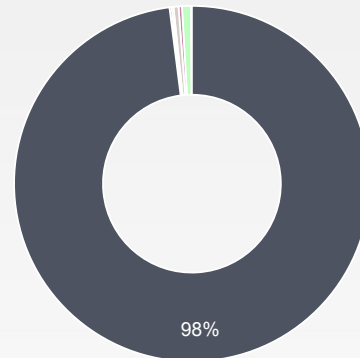
● Inget skuldsaldo	159,736	99.3 %
● 0 - 1.000 SEK	50	0.0 %
● 1.001 - 5.000 SEK	177	0.1 %
● 5.001 - 10.000 SEK	115	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	378	0.2 %
● 50.001 - 100.000 SEK	143	0.1 %
● Mer än 100.000 SEK	309	0.2 %

Health Check-resultat

Skuldsaldo A-mål antal

● Inget skuldsaldo	157,660	98.0 %
● En	1,022	0.6 %
● Två till fem	1,291	0.8 %
● Sex till tio	494	0.3 %
● Mer än tio	441	0.3 %

Skuldsaldo A-mål summa (SEK)

● Inget skuldsaldo	157,660	98.0 %
● 0 - 1.000 SEK	296	0.2 %
● 1.001 - 5.000 SEK	283	0.2 %
● 5.001 - 10.000 SEK	145	0.1 %
● 10.001 - 50.000 SEK	728	0.5 %
● 50.001 - 100.000 SEK	495	0.3 %
● Mer än 100.000 SEK	1,301	0.8 %

Health Check-resultat

Övrig info

	Antal	Hit Rate
Adress	160,012	76.9 %
Antal anställda	80,730	38.8 %
Har F-skattsedel	151,153	72.7 %
Registrerad för arbetsgivaravgift	151,153	72.7 %
Registrerad för moms	151,153	72.7 %

Marknadsinformation

	Antal	Hit Rate
Har telefonnummer	132,460	63.7 %
Branscher	159,948	76.9 %

Ekonomisk Information

	Antal	Hit Rate
Intäkt	160,356	77.1 %
Kreditlimit	160,356	77.1 %
Kreditrating	160,356	77.1 %

Avvikelser

	Antal	Hit Rate
Dubbletter	552	0.3 %

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

www.konkurrensverket.se